การพัฒนาเว็บบล็อก (Weblog)
ผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Network)
เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้วิชาการถ่ายภาพเพื่องานออกแบบนิเทศศิลป์
สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาออกแบบนิเทศศิลป์
วิทยาลัยเพาะช่าง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

โดย

พิพิษณ์ สิทธิศักดิ์

สนับสนุนงบประมาณโดย

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

ประจำปีงบประมาณ 2558

The Development of Weblog on Social Network to Promote Photography for Visual Communication Design Subject for Visual Communication Design Student, Pohchang Academy of ARTS, Rajamangala University of Technology Rattanakosin

By

Pipit Sitthisak

Granted by

Rajamangala University of Technology Rattanakosin

Fiscal year 2015

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเรื่อง “การพัฒนาเว็บบล็อกผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้วิชาการถ่ายภาพเพื่องานออกแบบนิเทศศิลป์ สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาออกแบบนิเทศศิลป์ วิทยาลัยเพาะช่าง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์” สำเร็จลุล่วงได้ ด้วยความร่วมมือเป็นอย่างดียิ่งจาก ดร. ปิยพล ไพจิตร อาจารย์ประจำภาควิชาสถิติ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร และ ผศ. ดร. สมพร สุขะ ผู้อำนวยการสำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ ที่ได้กรุณาเป็นที่ปรึกษาในด้านต่าง ๆ เป็นอย่างดี

ขอขอบคุณ มหาวิทยาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ ที่พิจารณาอนุมัติสนับสนุนทุนเพื่อใช้ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้

พิพิษณ์ สิทธิศักดิ์

สิงหาคม 2558

บทคัดย่อ

รหัสโครงการ : Inno 008/2558

ชื่อโครงการ : การพัฒนาเว็บบล็อก (Weblog) ผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Network) เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้วิชาการถ่ายภาพเพื่องานออกแบบนิเทศศิลป์ สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาออกแบบนิเทศศิลป์ วิทยาลัยเพาะช่าง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

ชื่อนักวิจัย : ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิพิษณ์ สิทธิศักดิ์

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) พัฒนาเว็บบล็อก (Weblog) http://photo.rmutr.ac.th/ ส่งเสริมการเรียนรู้วิชาการถ่ายภาพเพื่องานออกแบบนิเทศศิลป์ (2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ (3) วัดความพึงพอใจของนักศึกษา ในการศึกษาครั้งนี้ใช้ประชากรเป็นนักศึกษาที่ลงทะเบียนวิชาการถ่ายเพื่องานออกแบบนิเทศศิลป์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 33 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบทดสอบก่อนเรียน ก่อนการใช้เว็บบล็อก (Weblog) เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ แบบทดสอบหลังเรียน และแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อเว็บบล็อก และการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์

ผลการวิจัยพบว่า

(1) เว็บบล็อก (Weblog) เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้วิชาการถ่ายภาพเพื่องานออกแบบนิเทศศิลป์ ผู้เชี่ยวชาญประเมินคุณภาพเว็บบล็อก มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

(2) นักศึกษาที่ใช้เว็บบล็อก (Weblog) เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้วิชาการถ่ายภาพเพื่องานออกแบบนิเทศศิลป์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น

(3) นักศึกษามีความพึงพอใจต่อคุณภาพของเว็บบล็อกที่พัฒนาขึ้น เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้วิชาการถ่ายภาพเพื่องานออกแบบนิเทศศิลป์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

(4) นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Network) เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้วิชาการถ่ายภาพเพื่องานออกแบบนิเทศศิลป์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : เว็บบล็อก , เครือข่ายสังคมออนไลน์

E-mail Address : pipit.s@rmutr.ac.th

ระยะเวลาโครงการ : 1 ตุลาคม 2557 – 11 สิงหาคม 2559

Abstract

Code of project : **Inno 008/2558**

Project name : Development of Weblog on Social Network to Promote Photography for Visual Communication Design Subject for Visual Communication Design Student, Pohchang Academy of ARTS, Rajamangala University of Technology Rattanakosin

Researcher name : Asst. Prof. Pipit Sitthisak

The purposes of this study were to (1) develop a weblog http://photo.rmutr.ac.th/ to promote Photography for Visual Communication Design Subject (2) compare the students' learning achievement and (3) evaluate the students' satisfaction level over the Weblog. The samples were 33 Visual Communication Design students of PohChang Academy of Arts who studied Photography for Visual Communication Design Subject 1st Semester 2015.

The results of this study revealed that :

(1) The professionals' opinion over the Weblog was in high level

(2) The students' learning achievement after using weblog to promote Photography for Visual Communication Design Subject was better

(3) The students' satisfaction level over the Weblog was in high level

(4) The students' satisfaction level over the social network weblog to promote Photography for Visual Communication Design Subject was in high level

Keywords : Weblog , Social Network

E-mail Address : pipit.s@rmutr.ac.th

Period of project : 1 October 2015 – 11 August 2016

สารบัญ

หน้า

กิตติกรรมประกาศ ..... ก
บทคัดย่อภาษาไทย ..... ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ ..... ค
สารบัญ ..... ง
สารบัญตาราง ..... ช
สารบัญภาพประกอบ ..... ซ

บทที่ 1 บทนำ 1
1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา 1
2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย 5
3. คำถามการวิจัย 6
4. ขอบเขตของการวิจัย 6
5. นิยามศัพท์เฉพาะ 7
6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากงานวิจัย 8

บทที่ 2 วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 10
1. เทคโนโลยีเว็บไซต์ 9
2. เว็บบล็อก (Weblog) 13
3. เครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social network) 22
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเว็บบล็อกและเครือข่ายสังคมออนไลน์ 38

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย 41
1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 41
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 42
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล 45
4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย 51

บทที่ 4 ผลการวิจัย 53
1. คุณภาพเว็บบล็อก 53
2. ประสิทธิภาพของการใช้เว็บบล็อก (Weblog) 57
3. ผลการประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาที่ใช้เว็บบล็อก (Weblog) 58
4. ผลการวิเคราะห์ลักษณะการใช้เฟซบุ๊ก (Facebook) กลุ่มปิด VisComArt48 62

5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ 66
1. สรุปผลการวิจัย 66
2. การอภิปรายผล 69
3. ข้อเสนอแนะ 71

บรรณานุกรม 72

ภาคผนวก 74
ภาคผนวก ก ตัวอย่างเว็บบล็อก (Weblog) 75
ภาคผนวก ข รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ 76
ภาคผนวก ค แบบสอบถามประเมินคุณภาพเว็บบล็อกและสื่อสังคมออนไลน์ 77
ภาคผนวก ง ลักษณะของแบบสอบออนไลน์ 87

ประวัติผู้วิจัย 89

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

สารบัญตาราง

ตารางที่ **หน้า**

1. จำนวนและร้อยละของการประเมินคุณภาพของเนื้อหา ด้านความถูกต้อง ความเหมาะสมและความครบถ้วนสมบูรณ์ 54
2. จำนวนและร้อยละของการประเมินคุณภาพของการออกแบบ ด้านการจัดองค์ประกอบ การใช้สี การสื่อความหมายการเชื่อมโยง (link) และ interactive ของเว็บบล็อก 55
3. แสดงค่าเฉลี่ยเลขคณิต (μ) ค่าเฉลี่ยเลขคณิตร้อยละ ($\mu_{ร้อยละ}$) และค่าเฉลี่ยเลขคณิตร้อยละที่เพิ่มขึ้น ($\mu_{ร้อยละที่เพิ่มขึ้น}$) ของคะแนนก่อนเรียน (Pre-test) และหลังเรียน (Post-test) ของนักศึกษาที่ใช้เว็บบล็อก (Weblog) ส่งเสริมการรู้วิชาการถ่ายภาพเพื่องานออกแบบนิเทศศิลป์ 57
4. แสดงค่าสถิติพรรณนาของคะแนนก่อนและหลังในการสอบของนักศึกษาที่ใช้เว็บบล็อก (Weblog) ส่งเสริมการรู้วิชาการถ่ายภาพเพื่องานออกแบบนิเทศศิลป์ 58
5. ค่าคะแนนของการประเมินความพึงพอใจเว็บบล็อก http://photovis.rmutr.ac.th/ ด้านเนื้อหา ในประเด็นความถูกต้อง ความเหมาะสม และความครบถ้วนสมบูรณ์ จากนักศึกษาที่เรียนวิชาการถ่ายภาพเพื่องานออกแบบนิเทศศิลป์ จำนวน 33 คน 60
6. ค่าคะแนนของการประเมินความพึงพอใจเว็บบล็อก http://photovis.rmutr.ac.th/ ด้านการออกแบบ ในประเด็นการจัดองค์ประกอบ การใช้สี การสื่อความหมาย การเชื่อมโยง (link) และ interactive ของเว็บบล็อก จากนักศึกษาที่เรียนวิชาการถ่ายภาพเพื่องานออกแบบนิเทศศิลป์ (จำนวน 33 คน) 61
7. การวิเคราะห์ลักษณะการใช้เฟซบุ๊ก (Facebook) กลุ่มปิด VisComArt48 เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้วิชาการถ่ายภาพเพื่องานออกแบบนิเทศศิลป์ 62

สารบัญภาพประกอบ

ภาพที่		หน้า
1	เว็บไซต์ http://www.word press .com	17
2	เว็บไซต์ http://drupal.in.th/	18
3	เว็บไซต์ http://gotoknow.org	18
4	เว็บไซต์ http://learners.in.th	20
5	เว็บไซต์ http://researchers.in.th	20
6	เว็บไซต์ http://www.bloggang.com	21
7	เว็บไซต์ http://keng.com	21
8	เว็บบล็อก http://photovis.rmutr.ac.th/	42
9	เว็บไซต์ Slide Share สำหรับฝากไฟล์ pdf	43
10	เว็บไซต์ Google Drive สำหรับสร้างแบบสอบถามออนไลน์	43
11	เว็บบล็อก http://photovis.rmutr.ac.th/ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น	44
12	เนื้อหาในเว็บบล็อก http://photovis.rmutr.ac.th/	45
13	แบบสอบถามออนไลน์ที่สร้างจากเว็บไซต์ Google Drive	46
14	แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า	46
15	การส่งแบบสอบถามออนไลน์ทางอีเมล์	48
16	ลิงก์ของแบบสอบถามออนไลน์ไว้ที่เว็บบล็อก (Weblog)	49
17	ลิงก์ของแบบสอบถามออนไลน์ที่โพสต์ใน Facebook กลุ่มปิด VisComArt48	49
18	ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถามที่ส่งกลับมาที่เว็บไซต์ Google Drive	50

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

1.1 ความสำคัญและปัญหาของการศึกษา

การศึกษาถือเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพของเยาวชน อันหมายถึง กระบวนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อให้ได้กำลังคนที่มีคุณภาพที่จะช่วยพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ มากน้อยเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับเครื่องมือที่นำมาใช้ในการด้านเรียนการสอนอีกส่วนหนึ่ง เพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้ พัฒนาความคิด และเกิดประโยชน์มากที่สุด นอกจากนี้การศึกษายังเป็นกระบวนการที่ทำให้มนุษย์สามารถดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างสันติสุข สามารถพัฒนาประเทศให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในทุกๆ ด้าน (นาตยา ปิลันธนานนท์ 2535:3)

หากเปรียบเทียบกับนานาประเทศแล้วจะพบว่าการจัดการศึกษาของไทยใช้งบประมาณสูงกว่ามากแต่ผลสัมฤทธิ์ที่ได้รับกลับด้อยกว่าทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ ดังจะเห็นได้จากผลการประเมินความสามารถในการแข่งขันนานาชาติของ IMD (International Institute for Management Development) ได้จัดให้การศึกษาของไทยมีคุณภาพอยู่ในลำดับที่ 46 จาก 60 ประเทศ (โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติประจำประเทศไทย. 2550:7) รวมถึงการจัดดัชนีการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ประจำปี 2549 ที่ไทยได้รับการจัดให้อยู่ลำดับที่ 74 จากทั้งหมด 109 ประเทศ (สำนักงานดูแลนักเรียนไทยในสหรัฐอเมริกา. 2550: ออนไลน์) ทั้งนี้อาจกล่าวได้ว่าปัญหาการจัดการเรียนการสอนดังกล่าวส่วนหนึ่งมีสาเหตุจากคุณภาพและประสิทธิภาพในการดำเนินงานของครู (สมชาย บุญศิริเภสัช. 2545 : 2) ซึ่งหากพิจารณาในภาพรวมจะพบว่าปัจจุบันครูมีปัญหาหลักใน 3 ด้าน คือ เรื่องคุณภาพการจัดการเรียนการสอน การมีหนี้สินล้นพ้นตัว รวมถึงสภาวะการขาดแคลนครูสะสม โดยเฉพาะในสาขาที่สำคัญ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2545:53)

1.2 เทคโนโลยีสารสนเทศกับการพัฒนาการเรียนการสอน

แนวทางในการแก้ปัญหาการศึกษาด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ

ในที่นี้จะพิจารณาเฉพาะด้านคุณภาพการจัดการเรียนการสอนเท่านั้น โดยการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ. ศ. 2542 ได้กำหนดแนวทางในการจัดการศึกษาของชาติ ในมาตรา 22 คือ ให้ยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญในการเรียนรู้ กระบวนการจัดการศึกษาจะต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถ

พัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ และในมาตรา 24 กำหนดให้การจัดกระบวนการเรียนรู้จะต้องจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็นและทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง (สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา, 2550) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในลักษณะดังกล่าว จะให้เกิดประสิทธิภาพได้จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องนำเทคโนโลยีทางการศึกษามีสนับสนุนในทุกกิจกรรมการเรียนการสอน

สื่ออิเล็กทรอนิคส์เป็นทางเลือกหนึ่งสำหรับการพัฒนาการเรียนการสอน

สื่อการเรียนการสอนในปัจจุบันมีแนวโน้มที่พึ่งพาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication Technology: ICT) และเทคโนโลยีทางการศึกษามาประยุกต์ใช้เพื่อสนับสนุนในการจัดการศึกษาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารหรือไอซีที (ICT) ประกอบด้วยเทคโนโลยีสำคัญได้แก่ เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีการสื่อสาร สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้หลากหลายรูปแบบ เช่น การใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน (Computer Assisted Instruction: CAI) การเรียนการสอนผ่านเว็บ (Web Based Instruction: WBI) การเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์และอินเทอร์เน็ต(Internet) ที่เรียกว่า อีเลิร์นนิ่ง (Electronic Learning: e-Learning) เว็บล็อก (Weblog) การเรียนการสอนผ่านอุปกรณ์เคลื่อนที่ (Mobile Learning: m-Learning) (มนต์ชัย เทียนทอง, 2547: 3-11) โดยเฉพาะเว็บล็อก (Weblog) มีการนำมาใช้กันอย่างแพร่หลายทั้งในด้านการสื่อสารประชาสัมพันธ์ และการเรียนการสอน เนื่องจากมีลักษณะเป็นสังคมเครือข่าย (Social network) ผู้คนสามารถเข้าร่วมแลกเปลี่ยนความรู้แก่กันและกันได้

ประกอบกับปัจจุบันการพัฒนาเทคโนโลยีด้านต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเทคโนโลยีทางด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีทางด้านการสื่อสาร (ICT-Information Communication Technology) เป็นไปอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง จึงส่งผลให้เกิดการนำเทคโนโลยีต่างๆ เหล่านี้เข้ามาประยุกต์ใช้ในการจัดการศึกษาเพื่อให้การศึกษามีคุณภาพและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพื่อเป็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ รองรับการพัฒนาและสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันในสังคม/เศรษฐกิจแห่งความรู้ (Knowledge base economy society)

1.3 บทบาทของเว็บบล็อก (Weblog) และเครือข่ายสังคมออนไลน์ต่อการเรียนการสอน

บทบาทของเว็บบล็อก (Weblog) ต่อการเรียนการสอน

เว็บบล็อกถือเป็นอีกเครื่องมือหนึ่งที่สามารถนำไปใช้ในการจัดการความรู้ในทุกระดับ เฮน และเบค (Hain and Beck, 2008) ได้กล่าวถึงการออกแบบบทเรียนโดยการใช้เว็บบล็อกในระดับอุดมศึกษา ถูกมองว่าเว็บบล็อกเป็นเครื่องมือที่มีผลต่อการเรียนรู้ เพราะเว็บบล็อกเป็นส่วนหนึ่งของยุคเว็บ 2.0 และผู้ใช้สามารถเข้าร่วมในการจัดการเนื้อหา โดยสามารถใช้เครื่องมือและวิธีการนำเสนอข้อมูลต่างๆ ถ่ายโอนความรู้ภายในตัวของเขา ซึ่งกระบวนการเรียนรู้ที่เกิดจากเว็บบล็อกมี 2 ลักษณะคือ การเรียนรู้แบบรายบุคคลที่มีผลเกิดจากการมีส่วนในเว็บบล็อกกับการเรียนรู้จากการโต้ตอบหลายคน อันเป็นผลจากกการมีปฏิบัติสัมพันธ์ การอภิปรายกลุ่มโดยเฉพาะเรื่องที่มีความสนใจร่วมกัน นามวอร์และเรสกู (Namwar and Restgoo, 2008) ได้กล่าวถึงเหตุผลที่การศึกษาในระดับอุดมศึกษามีการนำเอาเว็บบล็อกมาเป็นกระบวนการหนึ่งในการเรียนรู้ เนื่องจากง่ายต่อการเรียนรู้ และมีการเพิ่มเติมข้อมูลได้อย่างรวดเร็วสามารถนำไปใช้ในการเรียนแบบร่วมมือและนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการสื่อสารระหว่างนักศึกษาและอาจารย์ได้เป็นอย่างดี

บทบาทของเครือข่ายสังคมออนไลน์ต่อการใช้ประโยชน์เพื่อการเรียนรู้ร่วมกัน

ในยุคที่อินเตอร์เน็ตกำลังเป็นที่นิยมและได้รับการพัฒนาอย่างไม่หยุดนิ่งจากการพัฒนาของโลก เวิลด์ไวด์เว็บ (World Wide Web) จากยุคแรกหรือเรียกว่า Web 1.0 ซึ่งมีลักษณะเป็น Static Web คือมีการนำเสนอข้อมูลทางเดียว ต่อมาเข้าสู่เว็บยุคที่ 2 หรือ Web 2.0 เป็นยุคที่เน้นให้อินเตอร์เน็ตมีศักยภาพในการใช้งานมากขึ้น เน้นให้ผู้ใช้มีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ ลงบนเว็บไซต์ร่วมกันและสามารถโต้ตอบกับข้อมูลที่อยู่บนเว็บไซต์ได้ ผู้ใช้สามารถสร้างเนื้อหา (Content) แลกเปลี่ยนและกระจายข้อมูลกันได้ทั้งในระดับบุคคลหรือกลุ่ม จนกลายเป็นสังคมในโลกอินเตอร์เน็ตหรือเรียกว่า สังคมออนไลน์ (Social Network) นั่นเอง

สังคมออนไลน์ (Social Networking) คือสังคมที่ผู้คนสามารถทำความรู้จัก ร่วมแบ่งปันสิ่งที่สนใจ และสามารถเชื่อมโยงกันได้ในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง ในโลกอินเตอร์เน็ต โดยอาศัยรูปแบบการบริการ เรียกว่า “บริการเครือข่ายสังคม หรือ Social Networking Service (SNS)” โดยเป็นรูปแบบของเว็บไซต์ในการสร้างเครือข่ายสังคม สำหรับผู้ใช้งานในอินเทอร์เน็ตที่ใช้เขียนและอธิบายความสนใจ และกิจกรรมที่ได้ทำ และเชื่อมโยงกับความสนใจและกิจกรรมของผู้อื่น รวมทั้งข้อมูลส่วนตัว บทความรูปภาพผลงาน พบปะ แสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนประสบการณ์ หรือความสนใจร่วมกันและกิจกรรมอื่นๆ รวมไปถึงเป็นแหล่งข้อมูลจำนวนมหาศาลที่ผู้ใช้สามารถช่วยกันสร้างเนื้อหาขึ้นได้ตามความสนใจของแต่ละบุคคลหรือกลุ่มบุคคล

ปัจจุบันนี้มีเว็บไซต์ที่ให้บริการสังคมออนไลน์ มีอัตราการเจริญเติบโตสูงสุดในอินเตอร์เน็ตและมีอัตราการเข้าใช้งานและสมัครสมาชิกสูงสุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งเว็บไซต์ MySpace และ

Facebook นอกจากนี้เว็บไซต์ที่ให้บริการสังคมออนไลน์มีหลากหลายเว็บไซต์ เช่น digg, YouTube, Multiply, LinkedIn และเป็นที่นิยมกันมากที่สุดในสังคมวัยรุ่นของไทย คือ Hi5 นั่นเอง หลาย ๆ คนคงมี Web Social Network เป็นของตัวเอง บางคนมีหลาย ๆ เว็บ อย่างไรก็ตาม เราสามารถประยุกต์ใช้สังคมออนไลน์กับงานด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านธุรกิจ หรือการเรียนการสอนในลักษณะของการแลกเปลี่ยนความรู้ (Knowledge Sharing) ร่วมกัน การนำเสนอผลงาน การติวหนังสือด้วยกัน หรือแม้แต่กระทั่งการทำงานกลุ่มร่วมกัน

ปัจจุบันมี เว็บไซต์ที่ให้บริการ Social Network Service (SNS) มากมาย และแต่ละเว็บก็ต่างคิดค้นพัฒนาเพื่อเอาใจผู้ใช้กันอย่างต่อเนื่องอย่างไม่หยุดยั้งและยังมีฟังก์ชั่นมากมาย แต่อาจมีจุดเด่นที่แตกต่างกันไปเพื่อเป็นจุดขายให้กับเว็บไซต์นั้น ๆ ซึ่งเราสามารถนำมาประยุกต์ใช้เว็บ SNS เพื่อเป็นเครื่องมือในการแลกเปลี่ยนความรู้และทำงานร่วมกันได้ โดยกลุ่มหลัก ๆ ของ SNS เพื่อการแลกเปลี่ยนการเรียนรู้แบ่งออกได้ดังนี้

1) **กลุ่มเว็บไซต์เผยแพร่ “ตัวตน”**

เว็บไซต์เหล่านี้ใช้สำหรับนำเสนอตัวตนและเผยแพร่เรื่องราวของตนเองทางอินเตอร์เน็ต หรือผู้ใช้สามารถเขียน blog สร้างอัลบั้มรูปของตัวเอง สร้างกลุ่มเพื่อนในห้องเรียน และสร้างเครือข่ายเพื่อการเรียนรู้ขึ้นมาได้ ตัวอย่างเว็บไซต์ประเภทนี้คือ myspace.com, hi5.com และ facebook.com เป็นต้น

2) **กลุ่มเว็บไซต์เผยแพร่ “ผลงาน”**

เราสามารถใช้เว็บไซต์เหล่านี้ในการนำเสนอผลงานของตัวเอง ผลงานของกลุ่มได้ในรูปแบบต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นวีดีโอ รูปภาพ หรือเสียงอาจารย์สอนที่ได้จากการบันทึกในชั้นเรียน เป็นต้น ตัวอย่างเว็บไซต์ประเภทนี้เช่น YouTube.com, Yahoo VDO, Google VDO, Flickr.com, Multiply.com เป็นต้น

3) **กลุ่มเว็บไซต์ที่มีความสนใจตรงกัน**

มีลักษณะเป็น Online Bookmarking หรือ Social Bookmarking โดยมีแนวคิดที่ว่าแทนที่เราจะทำ Bookmark (เหมือนกับเราคั่นหนังสือ) เว็บที่เราชอบ หรือบทความรายงานที่เกี่ยวข้องกับการเรียน เก็บไว้ในเครื่องของเราคนเดียว สู้เรา Bookmark เก็บไว้บนเว็บจะดีกว่า เพื่อจะได้แบ่งให้เพื่อน ๆ คนอื่นดูได้ด้วย และเราก็จะได้รู้ด้วยว่าเว็บไซต์ใดที่ได้รับความนิยมมาก เป็นที่น่าสนใจ โดยดูได้จากจำนวนตัวเลขที่เว็บไซต์นั้นถูก Bookmark เอาไว้จากสมาชิกคนอื่นๆ ตัวอย่างเว็บไซต์นี้ ได้แก่ del.icio.us, Digg, Zickr, duocore.tv เป็นต้น

4) **กลุ่มเว็บไซต์ที่ใช้ทำงานร่วมกัน**

เป็นกลุ่ม SNS ที่เปิดให้สมาชิกทุกคนในกลุ่มเข้ามานำเสนอข้อมูล ความคิดหรือต่อยอด เรื่องราวต่าง ๆ ได้ ตัวอย่างเว็บไซต์นี้ได้แก่ WikiPedia เป็นสารานุกรมต่อยอด ที่อนุญาตให้ใครก็ได้เข้ามาช่วยกันเขียน และแก้ไขบทความต่างๆ ได้ตลอดเวลา ทำให้เกิดเป็นสารานุกรมออนไลน์

ขนาดใหญ่ที่รวบรวมความรู้ ข่าวสาร และเหตุการณ์ต่างๆ ไว้มากมาย ปัจจุบันเราสามารถใช้ Google Maps สร้างแผนที่ของตัวเอง หรือแชร์แผนที่ให้คนอื่นได้ด้วย จึงทำให้มีสถานที่สำคัญ หรือสถานที่ต่างๆ ถูกปักหมุดเอาไว้ พร้อมกับข้อมูลของสถานที่นั้นๆ ไว้แสดงผลจากการค้นหาได้อีกด้วย และสิ่งสำคัญอีกสิ่งหนึ่งสำหรับ Social Network นั้นก็คือ เราสามารถพูดคุย นำเสนอ บอกเล่าเรื่องส่วนตัวและเรื่องราวการเรียน เรื่องราวที่เราสนใจ หรือแม้แต่การทำรายงานของเราและของกลุ่มเราได้ ดังนั้นเราจึงควรใช้ประโยชน์จากอินเตอร์เน็ตและเว็บสังคมออนไลน์ให้เกิดประโยชน์ แทนที่จะนำเสนอรูปภาพส่วนตัวหรือเรื่องราวที่ไม่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ หันมารวมกลุ่มกันสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ร่วมกันโดยผ่านเว็บไซต์สังคมออนไลน์ที่มีให้บริการฟรีอยู่มากมายหลากหลายในอินเตอร์เน็ต

จากสภาพปัญหาและแนวคิด ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นถึงความสำคัญจึงพัฒนาเว็บบล็อก (weblog) และใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Network) เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนในวิชาการถ่ายภาพเพื่องานออกแบบนิเทศศิลป์ เพื่อให้การเรียนการสอนเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล อีกทั้งเพื่อให้เป็นไปตามนโยบายของมหาวิทยาลัย ซึ่งให้ความสำคัญกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมีการสนับสนุนให้ผู้สอนได้ใช้สื่อการเรียนการสอนและกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 วัตถุประสงค์ทั่วไป (General Objective)

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาเว็บบล็อก (weblog) โดยบรรจุเนื้อหาในบทเรียนหน่วยต่าง ๆ ตามหลักสูตร และเชื่อมโยง (Link) แหล่งความรู้ต่าง ๆ รวมทั้งสื่อออนไลน์ เช่น เสียง ภาพนิ่ง วีดิโอ และภาพเคลื่อนไหวอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาวิชาวิชาการถ่ายภาพเพื่องานออกแบบนิเทศศิลป์ รวมทั้งความรู้เสริมอื่น ๆ สำหรับให้นักศึกษาได้ศึกษาเพิ่มเติมด้วยตนเองในลักษณะออนไลน์ (online) อันเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ในวิชานี้ นอกเหนือจากการเรียนการสอนในชั้นเรียนปกติ โดยไม่จำกัดวัน เวลา และสถานที่ในการเข้าถึงเนื้อหานั้น ๆ ของนักศึกษา นักศึกษาสามารถแสดงความคิดเห็น ข้อคำถามและข้อสงสัยต่าง ๆ หรือเพิ่มเติมความรู้ที่ค้นพบเพื่อแบ่งปันให้กับคนอื่นๆ ในแต่ละหัวข้อได้โดยอิสระ อีกทั้งนักศึกษายังสามารถ Download เอกสารประกอบการเรียนในแต่ละหัวข้อมาศึกษาในลักษณะออฟไลน์ (Offline) ได้ด้วย

ทั้งนี้ ผู้วิจัยต้องการศึกษาว่า การสอนวิชาการถ่ายภาพเพื่องานออกแบบนิเทศศิลป์ ที่ใช้เว็บบล็อกเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ นอกเหนือจากการเรียนปกติ จะทำให้นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้นหรือไม่ มากน้อยเพียงใด ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อรูปแบบการเรียนที่มีเว็บบล็อกเป็นสื่อเสริมการเรียนรู้ ตลอดจนความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการใช้สื่อสังคมออนไลน์ (Social Network) เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้นอกเหนือจากการเรียนปกติ

2.2 วัตถุประสงค์เฉพาะ (Specific Objective)

1) พัฒนาเว็บบล็อกเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้วิชาการถ่ายภาพเพื่องานออกแบบนิเทศศิลป์
2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักศึกษาที่ใช้เว็บบล็อกส่งเสริมการเรียนรู้วิชาการถ่ายภาพเพื่องานออกแบบนิเทศศิลป์
3) วัดความพึงพอใจของนักศึกษาที่ใช้เว็บบล็อกส่งเสริมการเรียนรู้วิชาการถ่ายภาพเพื่องานออกแบบนิเทศศิลป์
4) วัดความพึงพอใจของนักศึกษาที่ใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Network) เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้วิชาการถ่ายภาพเพื่องานออกแบบนิเทศศิลป์

3. คำถามการวิจัย (Research question)

1) นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันหรือไม่ มากน้อยเพียงใด

2) นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการใช้เว็บบล็อก (weblog) ส่งเสริมการเรียนรู้วิชาการถ่ายภาพเพื่องานออกแบบนิเทศศิลป์ หรือไม่ เพียงใด

3) นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Network) ในการส่งเสริมการเรียนรู้วิชาการถ่ายภาพเพื่องานออกแบบนิเทศศิลป์ หรือไม่ เพียงใด

4. ขอบเขตของการวิจัย (Scope of study)

4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาในการพัฒนาเว็บบล็อก (weblog) เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้วิชาการถ่ายภาพเพื่องานออกแบบนิเทศศิลป์ ประกอบด้วย

บทที่ 1 ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการถ่ายภาพ
บทที่ 2 หลักการทำงานและส่วนประกอบของกล้องถ่ายภาพ
บทที่ 3 หลักการถ่ายภาพเบื้องต้น
บทที่ 4 แสงกับการถ่ายภาพ
บทที่ 5 การสร้างสรรค์งานภาพถ่ายเพื่องานออกแบบนิเทศศิลป์
บทที่ 6 การตกแต่งภาพด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์กราฟิก

4.2 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มเป้าหมาย ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ

4.2.1 ประชากร คือ นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนวิชาการถ่ายภาพเพื่องานออกแบบนิเทศศิลป์ ตามหลักสูตรออกแบบนิเทศศิลป์ วิทยาลัยเพาะช่าง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ จำนวนประมาณปีละ 30 – 35 คน

4.2.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนวิชาการถ่ายภาพเพื่องานออกแบบนิเทศศิลป์ ตามหลักสูตรออกแบบนิเทศศิลป์ วิทยาลัยเพาะช่าง ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 33 คน

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

1) เว็บบล็อก (Weblog) หมายถึง เว็บไซต์ส่วนตัวที่จัดทำขึ้นเพื่อบันทึกเรื่องราวแบบออนไลน์ในเรื่องความรู้ ความคิดที่ตนเองสนใจหรือมีความสันทัด รวมทั้งแลกเปลี่ยนความคิดเห็นความรู้สึก เรื่องเล่าเสนอบทความใหม่ๆ วิจารณ์ข่าวสารบ้านเมือง หรืออื่นๆ ที่ผู้ใช้เห็นว่าน่าสนใจพร้อมกันนั้น ยังเปิดให้ผู้เยี่ยมชมได้สามารถแสดงความคิดเห็นต่อหัวข้อต่างๆ ที่ได้ตั้งขึ้นอีกด้วย เป็นเครื่องมือสื่อสารรูปแบบใหม่ในการนำพาข่าวสาร การเผยแพร่ผลงาน ไม่ว่าจะเป็นการประกาศข่าวสาร การแสดงความคิดเห็น เพื่อแลกเปลี่ยนทัศนะและความคิดต่อข้อมูลที่ต้องการสื่อสาร ส่งผ่านสู่กัน

2) เครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Networking) คือ สังคมที่ผู้คนสามารถทำความรู้จักร่วมแบ่งปันสิ่งที่สนใจ และสามารถเชื่อมโยงกันได้ในทิศทางใดทิศทางหนึ่งในโลกอินเตอร์เน็ต โดยเป็นรูปแบบของเว็บไซต์ ในการสร้างเครือข่ายสังคม สำหรับผู้ใช้งานในอินเทอร์เน็ตที่ใช้เขียนและอธิบายความสนใจ และกิจกรรมที่ได้ทำ และเชื่อมโยงกับความสนใจและกิจกรรมของผู้อื่น ตัวอย่างเช่น Facebook , hi5 เป็นต้น

3) สนับสนุนการเรียนรู้ หมายถึง การจัดให้องค์ประกอบต่าง ๆ บนเว็บบล็อก (Weblog) เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ให้มีความหลากหลายและทันสมัยมากขึ้น ได้แก่ เอกสารประกอบการสอน สื่อการสอน ตัวอย่าง แบบฝึกหัด การเชื่อมโยง (Link) เว็บไซต์ที่เป็นองค์ความรู้เสริม เว็บบอร์ดสำหรับให้นักศึกษาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในลักษณะ Social Network ตลอดจนการสำรวจความพึงพอใจของนักศึกษา

4) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลการเรียนรู้ของนักศึกษาที่ผ่านการเรียน โดยใช้เว็บบล็อก (Weblog) เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้วิชาการวิจัยเพื่องานออกแบบนิเทศศิลป์

5) ความพึงพอใจในการเรียนรู้ หมายถึง ท่าที่ของนักศึกษาต่อการศึกษาผ่านเว็บบล็อก (Weblog)

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากงานวิจัย (outcomes)

1) ได้องค์ความรู้ด้านการถ่ายภาพเพื่องานออกแบบนิเทศศิลป์ และเป็นการเผยแพร่องค์ความรู้แก่บุคคลทั่วไปที่สนใจด้านนี้ผ่านช่องทางการเผยแพร่ทางเว็บบล็อก (Weblog)

2) เพิ่มประสบการณ์ด้านการถ่ายภาพที่หลากหลาย นอกเหนือไปจากเนื้อหาในตำราระหว่างครูกับนักศึกษา เกิดวัฒนธรรมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นอย่างเหมาะสม โดยผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social network) อันจะส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่เรียนวิชาการถ่ายภาพเพื่องานออกแบบนิเทศศิลป์ในระดับสูงขึ้น

3) ทราบถึงความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการใช้เว็บบล็อก (Weblog) และการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social network) เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้รายวิชาการถ่ายภาพเพื่องานออกแบบนิเทศศิลป์ อันจะเป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงเว็บบล็อกเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้รายวิชาอื่น ๆ ต่อไป

4) เกิดกระบวนการกระตุ้นให้นักศึกษาเกิดค่านิยมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ทุกที่ทุกเวลา หรือเกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตโดยผ่านเว็บบล็อก รวมทั้งสามารถประยุกต์เทคโนโลยีสมัยใหม่เพื่อใช้ในการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม

บทที่ 2
ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการพัฒนาเว็บบล็อก โดยมีหัวข้อดังนี้

1. เทคโนโลยีเว็บไซต์
2. เว็บบล็อก (Weblog)
3. เครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social network)
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเว็บบล็อกและเครือข่ายสังคมออนไลน์

1. เทคโนโลยีเว็บไซต์

1.1 ความหมายของเว็บไซต์

วิกิพีเดีย (www, 2551ข) ให้ความหมายของเว็บไซต์ หมายถึง หน้าเว็บเพจหน้าเดียวหรือหลายหน้าที่มีการเชื่อมโยงกันผ่านทางไฮเปอร์ลิงค์ โดยมีวัตถุประสงค์ในการนำเสนอข้อมูลต่าง ๆ ผ่านทางคอมพิวเตอร์ การเรียกดูเว็บไซต์จะทำผ่านซอฟต์แวร์ที่เป็นเว็บเบราว์เซอร์ และข้อมูลบนหน้าเว็บไซต์จะถูกจัดเก็บไว้ในเวิลด์ไวด์เว็บ

เว็บไซต์เป็นเครื่องมือในการนำเสนอข้อมูลในรูปแบบต่าง ๆ ผ่านทางอินเตอร์เน็ต เช่น ไฟล์ภาพ (*.jpg, *.gif, *.bmp) ไฟล์วิดีโอ (*.mpeg, *.avi, *.3gp) และไฟล์เพลง (*.mp3) เป็นต้น การติดต่อสื่อสารข้อมูลของเว็บไซต์นั้นกระทำผ่านอินเตอร์เน็ตโดยใช้โพรโทคอล HyperText Transport Protocol (HTTP) เป็นช่องทาง โดยมีรูปแบบการทำงานของโพรโทคอล HTTP คือ ผู้รับบริการจะส่งคำร้องขอ (Request) ไปยังผู้ให้บริการแล้วรอข้อมูลตอบกลับตามที่ร้องขอ ถือเป็นอันสิ้นสุดการสื่อสาร (ธนาธร ทะนานทอง. 2551 : 7)

จารุทรรศน์ พัฒนพันธ์ชัย (2549) กล่าวเกี่ยวกับเว็บไซต์ไว้ว่า เว็บไซต์เป็นเพียงเทคโนโลยีที่ใช้ในการเชื่อมโยงข้อมูลเท่านั้น โดยในส่วนการนำเสนอข้อมูลสามารถแบ่งข้อมูลตามรูปแบบการแสดงผลคือ เว็บเพจ (Web Page) เว็บไซต์ (Web Site) และโฮมเพจ (Home Page)

1) เว็บเพจ คือ หน้าเว็บที่ประกอบไปด้วยข้อมูลต่าง ๆ โดยที่ข้อมูลบนเว็บเพจแบ่งเป็นสองส่วนคือ ส่วนที่เป็นตัวข้อมูลและส่วนที่เป็นตัวเชื่อม (Link) ที่ทำหน้าที่เชื่อมโยงข้อมูลไปยังข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้อง

2) เว็บไซต์ คือ แหล่งที่รวบรวมข้อมูลของเว็บเพจจำนวนหลาย ๆ หน้าเข้าไว้ด้วยกัน เปรียบเสมือนหนังสือหนึ่งเล่ม

3) โฮมเพจ คือ เว็บเพจหน้าแรกสุดในเว็บไซต์ทำหน้าที่เสมือนหน้าปกของหนังสือเป็นส่วนที่บ่งบอกชื่อเรื่อง หัวข้อต่าง ๆ และตัวเชื่อมไปยังข้อมูลบนหน้าเว็บเพจทั้งในเว็บไซต์เดียวกันและต่างเว็บไซต์

1.2 พัฒนาการของเทคโนโลยีเว็บไซต์

เว็บไซต์กลายเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการสื่อสารข้อมูลที่สำคัญในยุคปัจจุบัน และสามารถแบ่งเว็บไซต์ตามลักษณะการออกแบบและการใช้งานได้เป็น 3 ยุค ดังต่อไปนี้ (ธนาธร ทะนานทอง. 2551 : 12-15)

1) ยุคของเว็บ 1.0 (Web 1.0)

Wikipedia (www, 2007a) ให้คำอธิบายไว้ว่าเป็นยุคของเว็บไซต์ที่อยู่ในช่วงปี 2537-2547 โดยคำว่า เว็บ 1.0 เกิดขึ้นหลังจากที่มีการนิยามความหมายของเว็บ 2.0 โดยลักษณะรูปแบบของเว็บไซต์ที่อยู่ในยุค 1.0 ก็คือ การที่ผู้เขียนเว็บไซต์จะเป็นผู้กำหนดเนื้อหาบนเว็บไซต์สามารถแก้ไขได้แต่เพียงผู้เดียว และเว็บไซต์ที่เกิดขึ้นในยุคของเว็บ 1.0 นั้น อยู่ในช่วงที่ความเร็วอินเทอร์เน็ตนั้นมีความเร็วเฉลี่ย 50 Kbps (Wikipedia, www, 2007b) การออกแบบเว็บไซต์ในยุคเว็บ 1.0 นั้น ส่วนใหญ่จะเป็นรูปแบบหน้าเว็บเพจแบบคงที่ (Static pages) ใช้เฟรม (Framesets) ในการจัดวางโครงสร้างของหน้าเว็บไซต์ และปุ่มที่ใช้ในเว็บไซต์จะใช้ไฟล์รูปภาพแบบ GIF เป็นต้น

อีบิสไทยแลนด์ดอทคอม (www, 2550) ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับเว็บ 1.0 ไว้ว่า เป็นหน้า HTML แบบหยุดนิ่ง (Static) ที่ไม่ค่อยได้ปรับปรุงข้อมูลและส่วนใหญ่จะถูกสร้างขึ้นจาก HTML

นฤมล แสงดวงแข (www, 2550) ได้กล่าวถึงเว็บ 1.0 ไว้ว่า เป็นยุคของเว็บไซต์ที่นำเสนอข้อมูลต่าง ๆ ของผู้ให้บริการเว็บไซต์เผยแพร่แก่บุคคลทั่วไปที่สนใจ โดยเนื้อหาจะมีลักษณะเช่นเดียวกับหนังสือ คือ ผู้สนใจเข้ามาอ่านข้อมูลต่าง ๆ ได้เพียงอย่างเดียวและมีส่วนร่วมในการนำเสนอน้อยมากสมคิด เอนกทวีผล (www, 2550) ได้สรุปความหมายของเว็บ 1.0 ไว้คือ เว็บยุคที่ 1 ที่เน้นการสื่อสารทางเดียวโดยมีเจ้าของเว็บไซต์เป็นผู้ผลิตเนื้อหา และอาจเรียกได้ว่าเป็น Brochureware คือ จัดเตรียมเนื้อหาข้อมูลสำเร็จไว้ให้ผู้ใช้เข้ามาอ่าน

จากความหมายข้างต้นสรุปได้ว่า เว็บ 1.0 คือ จุดเริ่มต้นในการพัฒนาเว็บไซต์ในอดีตที่เน้นการนำเสนอข้อมูลต่าง ๆ ให้กับผู้ใช้บริการ โดยมีลักษณะเนื้อหาที่ค่อนข้างคงที่ ไม่ค่อยมีการเปลี่ยนแปลงบ่อยนัก เปิดโอกาสให้ผู้ใช้บริการมีส่วนร่วมกับการนำเสนอเนื้อหาบนเว็บไซต์น้อยมาก เว็บ 1.0 นั้นอยู่ในช่วงที่ความเร็วอินเทอร์เน็ตเฉลี่ย 50 Kbps

2) ยุคของเว็บ 2.0 (Web 2.0)

Mary Zajicek (2007) ได้กล่าวถึงความหมายของเว็บ 2.0 ไว้คือ การเริ่มเข้าสู่ยุคของเว็บที่มีการปฏิสัมพันธ์ ประกอบไปด้วยเนื้อหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน เช่น การค้นหาข้อมูลสินค้าที่มีประสิทธิภาพและราคาถูก เป็นต้น ด้วยเหตุนี้เว็บไซต์จึงมีส่วนในชีวิตประจำวันของผู้คนมากขึ้น

นฤมล แสงดวงแข (www, 2550) กล่าวถึงไว้ว่า เว็บ 2.0 เป็นยุคที่เปิดโอกาสให้ผู้ใช้งานเว็บไซต์มีส่วนร่วมในการสร้างเนื้อหาและนำเสนอข้อมูลต่าง ๆ มีการแบ่งปันความรู้ซึ่งกันและกัน อย่างเช่น เว็บสารานุกรมออนไลน์ Wikipedia หรือการแชร์ไฟล์มัลติมีเดียใน YouTube เป็นต้น นอกจากนี้ผู้สนใจเข้าเยี่ยมชมเว็บไซต์หรือบุคคลทั่วไปยังสามารถเพิ่มเติมข้อมูล หรือสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อให้เว็บไซต์มีความสมบูรณ์และมีข้อมูลที่ถูกต้องที่สุด

จากความหมายข้างต้น ธนาธร ทะนานทอง (2551) ได้สรุปและอธิบายความหมายเพิ่มเติมไว้ว่า เว็บ 2.0 เป็นยุคของการพัฒนาเว็บไซต์ที่มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างผู้เขียนเว็บไซต์กับผู้เข้าชมมากขึ้น และมีบริการผ่านโฮสต์ เช่น เว็บไซต์ที่เป็นสื่อกลางทางการติดต่อสื่อสาร (Social-Networking Sites) วิกี (Wikis) และ บล็อก (Blog) เป็นต้น ที่ก่อให้เกิดการแบ่งปันข้อมูลระหว่างผู้ใช้งานเว็บไซต์ โดยคำว่า เว็บ 2.0 มิใช่ข้อกำหนดหรือหลักการในการพัฒนาเว็บไซต์แต่อย่างใด เพียงแต่เปรียบเสมือนนิยามของการพัฒนาเว็บไซต์ว่าลักษณะการทำงานในรูปแบบนี้ จะเรียกว่าเป็นลักษณะการพัฒนาเว็บไซต์ที่อยู่ในยุคของเว็บ 2.0

แนวความคิดในการพัฒนาเว็บไซต์ในยุคของเว็บ 2.0 นั้นจะเปิดโอกาสในทุกคนที่ใช้งานเว็บไซต์มีส่วนร่วมในเนื้อหาในรูปแบบที่กว้างมากขึ้น เช่น วิกีพีเดีย ที่เป็นเสมือนสารานุกรมออนไลน์ที่เปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการสร้าง แก้ไข และลบเนื้อหา ใช้กระบวนการทางสังคมเป็นตัวตัดสินความถูกต้องของข้อมูลโดยมีเกณฑ์แบ่งลำดับความน่าเชื่อถือที่ได้จากคนที่เข้าชมเนื้อหาบนเว็บไซต์ เป็นต้น ลักษณะการพัฒนาเว็บไซต์ที่เปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมนั้นก่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ ๆ เกิดขึ้นโดยที่เราไม่ได้คาดคิด เทคนิคและเครื่องมือในการพัฒนาเว็บไซต์ในยุคของเว็บ 2.0 นั้นประกอบไปด้วย Rich Internet Application (RIAs), Cascading Style Sheet (CSS) , Really Simple Syndication (RSS), Weblog, Wiki, Asynchronous JavaScript and XML (AJAX) เป็นต้น เว็บไซต์ที่เกิดขึ้นในยุคของเว็บ 2.0 นั้น อยู่ในช่วงที่ความเร็วอินเทอร์เน็ตนั้นมีความเร็วเฉลี่ย 1 Mbps

ความแตกต่างในลักษณะการทำงานของเว็บไซต์ใน 2 ยุค คือ การทำงานของเว็บไซต์ในยุคเว็บ 1.0 จะเน้นการนำเสนอข้อมูลที่มาจากผู้พัฒนาและเปิดโอกาสให้ผู้ใช้งานมีส่วนร่วมน้อยมาก แต่การทำงานของเว็บไซต์ในยุคเว็บ 2.0 นั้น จะเน้นการที่ผู้พัฒนาเปิดโอกาสให้ผู้ใช้งานมีส่วนร่วมกับข้อมูลบนเว็บไซต์มากขึ้น โดยผู้ใช้งานมีสิทธิ์ในการเข้าชมและสามารถนำเสนอข้อมูลบนเว็บไซต์ที่เข้า

ชมได้ ทำให้จำนวนผู้ใช้งานมีจำนวนมากขึ้นกลายเป็นแหล่งข้อมูลขนาดใหญ่ที่ได้รับเนื้อหามาจากทุกคนที่อยู่ในสังคม (ธนาธร ทะนานทอง. 2551 : 12-15).

3) ยุคของเว็บ 3.0 (Web 3.0)

Wikipedia (www, 2007c) ให้ความหมายไว้คือ เว็บ 3.0 เป็นคำที่ใช้อธิบายอนาคตของเว็บไซต์หลังจากที่ได้มีการกล่าวถึง เว็บ 2.0 และอธิบายลักษณะรูปแบบการทำงานของเว็บ 2.0 โดยเว็บ 3.0 นั้นจะเป็นการพัฒนาเว็บไซต์สำหรับอนาคตที่เพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานมากขึ้นกว่าในยุคเว็บ 2.0 โดยตัวอย่างของลักษณะเว็บไซต์ในยุค 3.0 นั้นได้แก่ Semantic Web ที่จะเป็นเส้นทางในการใช้งานเว็บไซต์ไปสู่เว็บไซต์อัจฉริยะ (Artificial Intelligence)

นฤมล แสงดวงแข (www, 2550) ได้สรุปความหมายไว้ว่า เว็บ 3.0 เป็นยุคที่มีผลมาจากการที่ในเว็บ 2.0 มีการจัดการข้อมูลเพิ่มขึ้นอย่างมหาศาล ทำให้เว็บไซต์ต่าง ๆ พัฒนาระบบบริหารจัดการข้อมูลให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ด้วยรูปแบบ metadata ที่นำข้อมูลมาบอกรายละเอียดของข้อมูล (Data about data) โดยเว็บไซต์จะจัดการค้นหาข้อมูลให้กับผู้ใช้เองและด้วยคุณลักษณะในเรื่องของประสิทธิภาพในการบริหารจัดการข้อมูล จึงทำให้เว็บ 3.0 เป็นการนำเทคโนโลยี Semantic Web และ AI มาประยุกต์ใช้ร่วมกัน ซึ่งมีลักษณะเด่นดังต่อไปนี้

- Semantic Web เป็นการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ข้อมูลต่าง ๆ ที่อยู่บนเว็บไซต์ของผู้พัฒนาและแหล่งข้อมูลอื่น ๆ ทำให้เกิดระบบฐานข้อมูลขนาดใหญ่

- AI (Artificial Intelligence) เป็นการเพิ่มความฉลาดให้กับระบบคอมพิวเตอร์เพื่อให้สามารถวิเคราะห์ความต้องการและคาดเดาพฤติกรรมของผู้ใช้งานเว็บไซต์ ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการค้นหาข้อมูลมากยิ่งขึ้น

จากความหมายข้างต้นสรุปได้ว่า เว็บ 3.0 คือ การพัฒนาเว็บไซต์ในยุคหลังสุดต่อเนื่องมาจากในยุคของเว็บ 2.0 นั้น จำนวนผู้ใช้งานและข้อมูลบนเว็บไซต์มีอัตราการเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดแหล่งข้อมูลขนาดใหญ่ ดังนั้นจึงเกิดการพัฒนาเทคโนโลยีที่จะรองรับการจัดการข้อมูลเหล่านี้ให้มีประสิทธิภาพ โดยดำเนินการสร้างความสัมพันธ์ของข้อมูลและเพิ่มความฉลาดให้กับระบบเว็บไซต์เพื่อให้สามารถคาดเดาพฤติกรรมและตอบสนองการใช้งานของผู้ใช้งานได้ตรงความต้องการมากที่สุด

2. เว็บบล็อก (Weblog)

2.1 ความหมายและโครงสร้างของเว็บบล็อก

ความหมายของเว็บบล็อก

วิกีพีเดีย (www, 2008) ได้ให้ความหมายของ Weblog ไว้ว่ามาจากคำสองคำคือ เว็บ (Web) กับ การบันทึก (loging) ซึ่งหมายถึงเว็บไซต์ที่ใช้เก็บข้อมูลบันทึกต่าง ๆ เว็บบล็อกนั้นเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารกันผ่านอินเตอร์เน็ตส่วนประกอบของเว็บบล็อกโดยทั่วไปแล้ว จะประกอบไปด้วย เนื้อหา รูปภาพ และลิงค์ไปยังเว็บบล็อกอื่น ๆ โดยเว็บบล็อกนั้นเปิดโอกาสให้ผู้เข้าชมสามารถแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาในเว็บบล็อกนั้นได้

Magdalena Böttger (www, 2004) ได้กล่าวเกี่ยวกับ Weblog ไว้ว่าเปรียบได้กับไดอารี่ออนไลน์ ที่สามารถสร้างได้ง่ายและมีระบบจัดการเนื้อหาที่ผู้ใช้งานไม่จำเป็นต้องมีความรู้เกี่ยวกับการเขียนเว็บไซต์ก็สามารถสร้างเนื้อหาบนเว็บบล็อกได้

Dave Winer (www, 2003) ได้สรุปเกี่ยวกับ Weblog ไว้ว่าเป็นลำดับชั้นของข้อความ รูปภาพ สื่อและข้อมูล ที่จัดเรียงตามวันที่ สามารถเปิดดูได้โดยใช้เว็บเบราว์เซอร์

Thawatchai Piyawat, Jantawan Noiwan และ Anthony F. Norcio (2005) ได้กล่าวถึงเกี่ยวกับ Weblog ไว้ว่าเป็นเครื่องมือการเขียนข้อมูลความคิดเห็นส่วนตัวของเจ้าของเว็บบล็อก โดยมีรูปแบบที่คล้ายคลึงกับไดอารี่ เนื้อหาในเว็บบล็อกจะถูกปรับปรุงอยู่บ่อย ๆ และเปิดให้ผู้อื่นได้เข้ามาอ่าน อีกทั้งผู้เข้าชมยังสามารถจะแสดงความคิดเห็นฝากไว้ในเว็บบล็อกเพื่อให้เจ้าของบล็อกได้ทราบความคิดเห็นที่มีต่อเนื้อหาในเว็บบล็อกของตน

สมคิด อเนกทวีผล (2550) ได้ให้ความหมายของ Weblog ไว้คือ การบันทึกไว้ในเว็บและได้ถูกย่อเหลือเพียงคำว่าบล็อก หลังจากที่ได้มีการเกิดขึ้นของ blogger.com แนวคิดเกี่ยวกับเว็บบล็อกของคนชาติอเมริกาและชาติอื่น ๆ นั้นกว้างกว่าแนวคิดของคนไทยที่มองเว็บบล็อกเป็นเพียงไดอารี่ออนไลน์ แนวคิดเกี่ยวกับบล็อกของคนชาติอเมริกาและชาติอื่น ๆ นั้น เว็บบล็อกนอกจากจะเป็นการสร้างเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์ของผู้เขียนบล็อกเองแล้ว ยังถูกใช้เพื่อเก็บบันทึกการทำงานของทีมงานหนึ่ง ๆ บริษัทองค์กรหนึ่ง ๆ ทีมพัฒนาซอฟต์แวร์ การวิจัยค้นคว้า ไปจนถึงบันทึกการเดินทางของวงดนตรีและอื่น ๆ อีกมากมาย

จันทวรรณ น้อยวัน และ ธวัชชัย ปิยะวัฒน์ (2548) ได้กล่าวไว้ว่า Weblog เป็นหนึ่งในเทคโนโลยีที่สนับสนุนการจัดการความรู้ ใช้เป็นเครื่องมือในการบันทึกเหตุการณ์ความสำเร็จ และเรื่องเล่าต่าง ๆ ตามประสบการณ์ของผู้เขียนเว็บบล็อก โดยระบบเว็บบล็อกนี้เป็นระบบคอมพิวเตอร์แบบหนึ่งที่ทำงานบนเครือข่ายอินเตอร์เน็ต

เก่งดอทคอม (www, 2548ก) ได้สรุปลักษณะการทำงานของ Weblog ไว้ว่าเป็นการบันทึกบทความของตนเอง (Personal Journal) ลงบนเว็บไซต์ โดยเนื้อหาของเว็บบล็อกนั้น จะเป็น

เรื่องราวของผู้เขียนเอง หรือ เป็นบทความในด้านต่าง ๆ เช่น การเมือง กีฬา ธุรกิจ เป็นต้น เว็บบล็อกมีจุดเด่นคือ ผู้เขียนเว็บบล็อกนั้น จะเขียนบทความจากความคิดเห็นตนเอง ดังนั้นเนื้อหาบนเว็บบล็อกจึงมีลักษณะชวนให้น่าติดตามอ่าน หรือ อาจกล่าวได้ว่าเว็บบล็อก เป็นเครื่องมือติดต่อสื่อสารชนิดหนึ่งที่สามารถสื่อความเป็นกันเองระหว่างผู้เขียนเว็บบล็อก และผู้อ่าน

จากความหมายข้างต้นสรุปได้ว่า Weblog คือ เว็บไซต์ที่มีลักษณะคล้ายกับไดอารี่ออนไลน์ที่เปิดโอกาสให้ผู้เขียนเว็บบล็อกและผู้เข้าชม มีปฏิสัมพันธ์กันในแง่ความคิดเห็นที่มีต่อเนื้อหาในเว็บบล็อก ส่วนใหญ่เว็บบล็อกนั้นจะมีการปรับปรุงเนื้อหาโดยผู้เขียนบล็อกอยู่เป็นประจำโดยเนื้อหาที่อยู่ในเว็บบล็อกนั้นมีหลากหลายหัวข้อ อาทิเช่น การเรียน การทำงาน การวิจัยค้นคว้า บันเทิง เป็นต้น ซึ่งขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของผู้เขียนเว็บบล็อกนั้น ๆ ว่ามีประสบการณ์เกี่ยวกับด้านใด เว็บบล็อกเป็นระบบจัดการเนื้อหาบนเว็บไซต์อีกรูปแบบหนึ่ง ที่ออกแบบเพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดการของผู้ใช้งาน ผู้เขียนเว็บบล็อกไม่จำเป็นต้องมีความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาเว็บไซต์ก็สามารถที่จะสร้างเว็บบล็อกส่วนตัวได้ ส่วนที่มาของคำว่าเว็บบล็อก (Weblog) นั้น มาจากคำสองคำคือ เว็บ (Web) และการบันทึก (Loging) ในปัจจุบันนั้นคำว่า เว็บบล็อก (Weblog) สามารถเรียกย่อให้สั้นเหลือเพียงคำว่าบล็อก (Blog) (ธนาธร ทะนานทอง. 2551 : 28 - 29)

โครงสร้างของเว็บบล็อก

ดังที่กล่าวถึงความหมายของเว็บบล็อกไว้ในข้างต้นว่า เว็บบล็อกเป็นระบบจัดการเนื้อหาบนเว็บไซต์ชนิดหนึ่ง ดังนั้นจึงมีลักษณะโครงสร้างการทำงานที่คล้ายคลึงกับระบบจัดการเนื้อหาบนเว็บไซต์ (Content Management System : CMS) ที่ประกอบไปด้วย 2 ส่วน คือ ส่วนแสดงผลเนื้อหา และส่วนจัดการเนื้อหา แต่เว็บบล็อกนั้นจะมีโครงสร้างของระบบที่เล็กและไม่ซับซ้อนเหมือนกับระบบจัดการเนื้อหาบนเว็บไซต์ เว็บบล็อกจะเน้นในส่วนของการแสดงความคิดเห็นของผู้เขียนและผู้อ่านที่มีต่อบทความที่อยู่ในเว็บบล็อกนั้น ๆ เป็นหลัก อีกทั้งเว็บบล็อกยังมีจุดเด่นที่ใช้งานได้ง่าย ผู้ใช้งานไม่จำเป็นต้องมีความรู้เกี่ยวกับเว็บไซต์ก็สามารถใช้งานได้ ดังนั้นโครงสร้างของเว็บบล็อกนั้นจะถูกออกแบบให้มีโครงสร้างไม่ซับซ้อน ใช้งานง่ายและสะดวกต่อการเข้าใจโดยโครงสร้างของเว็บบล็อกประกอบไปด้วย (เก่งดอทคอม, www, 2548ข) (ธนาธร ทะนานทอง. 2551 : 30 - 31)

1) ชื่อบล็อก (.Blog Title) เป็นชื่อที่ใช้เรียกบล็อก

2) แท็กไลน์ (Subtitle หรือ Tag line) เป็นคำจำกัดความของบล็อกที่อธิบายถึงตัวบล็อกโดยส่วนนี้จะมีหรือไม่มีก็ได้

3) วันที่และเวลา (Date & Time Stamp) โดยส่วนใหญ่แล้วส่วนนี้จะประกอบอยู่ในบทความของบล็อกเพื่อแสดงให้เห็นว่า บทความนั้นถูกเขียนขึ้นเมื่อไหร่ บางครั้งจะมีวันที่และเวลาอยู่ในส่วนของ comment ด้วย ซึ่งเป็นการบอกว่า comment นั้นเขียนขึ้นเมื่อไหร่

4) ชื่อบทความ (Entry Title) คือ ชื่อเรื่องของบทความที่เขียนในบล็อก

5) ตัวเนื้อหาบทความ (Entry's Main Body) เป็นข้อมูลที่อยู่ในบล็อก อาจเป็นตัวหนังสือหรืออาจเป็นรูปภาพ วีดีโอ หรืออนิเมชั่น เป็นต้น โดยส่วนประกอบเหล่านี้จะรวมเป็นส่วนเนื้อหาของบทความ

6) ชื่อผู้เขียน (Blog Author) เป็นส่วนที่อยู่ในบล็อกหรือตัวบทความโดยบอกถึงว่าบล็อกหรือ บทความนั้น ๆ ถูกเขียนโดยใคร ตำแหน่งที่จะวางชื่อผู้เขียนนั้น สามารถวางไว้ที่ตำแหน่งใดของบล็อกก็ได้ เช่น ด้านข้างของบล็อก (sidebar) เป็นต้น

7) คอมเม้นต์ (Comment tag) เป็นส่วนของลิงค์ที่ให้ผู้เข้าชมบล็อกสามารถคลิกเข้าไปเพื่อแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับบล็อกนั้น ๆ หรือ อ่านความคิดเห็นของผู้อื่น

8) ลิงค์ถาวร (Permalink) เป็นส่วนของลิงค์ไปยังบทความที่มีในบล็อกใช้สำหรับให้ผู้เขียนบล็อกคนอื่น ๆ สามารถทำลิงค์มาหาบทความของเราได้โดยผ่านทางลิงค์ถาวรนี้ โดยส่วนของลิงค์ถาวรนี้จะไม่เปลี่ยนไปตามวันที่และเวลาเหมือนกับลิงค์ของบทความ

9) ปฏิทิน (Calendar) สำหรับปฏิทินนั้น บล็อกบางแห่งอาจมีปฏิทินอยู่ด้วยโดยในปฏิทิน นั้นจะประกอบไปด้วยลิงค์ไปหาบทความในแต่ละวัน เพื่อสะดวกแก่ผู้อ่านบล็อกในกรณีที่ต้องการอ่านบทความในวันที่ต่าง ๆ ที่ต้องการ

10) บทความย้อนหลัง (Archives) เป็นส่วนของลิงค์ไปยังบทความเก่าในบล็อก ซึ่งอาจมีการจัดเตรียมไว้ให้กับผู้อ่านที่แตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับผู้เขียนบล็อก เช่น บล็อกบางแห่งจัดเรียงบทความย้อนหลังไว้เป็นรายเดือน หรืออาจจะแสดงรายการบทความย้อนหลังทั้งหมด เป็นต้น

11) ลิงค์ไปยังเว็บไซต์อื่น (Links) เป็นส่วนของลิงค์ไปยังเว็บไซต์อื่น ๆ บล็อกอาจจะประกอบด้วยลิงค์เว็บไซต์อื่น ๆ หลากหลายเว็บไซต์ เรียกส่วนนี้ได้อีกชื่อหนึ่งว่า blog roll

12) RSS เป็นส่วนของไฟล์ XML ที่มีการจัดรูปแบบเพื่อใช้ในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างเว็บบล็อก โดย RSS นี้อาจมีเตรียมไว้ให้ใช้งานอยู่แล้ว ขึ้นอยู่กับเครื่องมือสร้างบล็อก ตัวอย่าง เช่น World Press หรือ Movable Type นั้นจะมี RSS ลิงค์เตรียมไว้ให้เราใช้งาน เป็นต้น โดย RSS นี้จะช่วยให้ผู้อ่านเข้าถึงบทความของผู้เขียนได้ง่ายขึ้น โดยการใช้โปรแกรมช่วยอ่าน (Feed) และบางครั้งผู้เขียนบล็อกผู้อื่นก็ใช้ RSS นี้เพื่อประโยชน์ในการดึงข้อมูลไปแสดงบนเว็บบล็อกของตน

2.2 ประเภทของเว็บบล็อกและเครื่องมือในการสร้างเว็บบล็อก

ประเภทของเว็บบล็อก

เว็บบล็อกสามารถแบ่งออกเป็นประเภทต่าง ๆ ได้มากมาย ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ในการแยกประเภทว่าต้องการสื่อให้เห็นความแตกต่างของสิ่งใด โดยในที่นี้ผู้วิจัยแบ่งประเภทของเว็บบล็อกตามประเภทของเนื้อหาที่อยู่ในเว็บบล็อก แบ่งออกเป็นประเภทต่าง ๆ ดังนี้ (ธนาธร ทะนานทอง. 2551 : 31 - 32)

1) บล็อกส่วนตัว (Personal Blog) เป็นบล็อกที่นำเสนอบันทึก ความคิดเห็นส่วนตัวที่เป็นเรื่องราวที่เกิดขึ้นจากประสบการณ์ตรงของตัวผู้เขียนเอง

2) บล็อกข่าว (News Blog) เป็นบล็อกที่นำเสนอข่าวเหตุการณ์ต่าง ๆ เป็นหลัก โดยมีลักษณะคล้ายกับเป็นหนังสือพิมพ์ออนไลน์

3) บล็อกการเมือง (Politic Blog) เป็นบล็อกที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับการเมืองเป็นหลัก โดยมีรูปแบบการนำเสนอเป็นการเขียนรายงานข่าวหรือเป็นการเขียนบทความที่เป็นลักษณะเป็นการแสดงความคิดเห็นของผู้เขียนเพื่อให้ผู้อื่นได้เข้ามาแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

4) บล็อกบันเทิง (Entertainment Blog) เป็นบล็อกที่นำเสนอเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับการบันเทิงต่าง ๆ เช่น ข่าวดารา โปรแกรมหนัง และรายการโทรทัศน์ เป็นต้น

5) บล็อกกีฬา (Sport Blog) เป็นบล็อกที่นำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับข่าวสารในวงการกีฬา เช่น โปรแกรมการแข่งขัน รายงานผลการแข่งขัน และข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับกีฬาต่าง ๆ เป็นต้น

6) บล็อกการศึกษา (Educational Blog) เป็นบล็อกที่ใช้เป็นสื่อในการเรียนการสอน

นอกจากนี้การแบ่งประเภทของเว็บบล็อกตามประเภทของเนื้อหาแล้ว ยังสามารถแบ่งออกตามลักษณะของเนื้อหาที่มีอยู่ภายในเว็บบล็อกได้ ดังนี้

1) บล็อกรูปภาพ (Photo Blog) เป็นบล็อกที่เน้นเนื้อหาที่เป็นลักษณะข้อมูลที่เป็นรูปภาพ บล็อกประเภทนี้จะไม่เน้นเนื้อหาที่เป็นข้อความ ผู้เขียนบล็อกประเภทนี้จะนำรูปภาพที่ต้องการเผยแพร่มาโพสต์ โดยอาจจะแบ่งตามหัวข้อต่าง ๆ เพื่อจัดหมวดหมู่ของรูปภาพให้เป็นกลุ่ม

ตัวอย่างของบล็อกประเภทนี้ คือ http://www.photoblog.com/

2) บล็อกวิดีโอ (Video Blog) เป็นบล็อกที่รวบรวมวิดีโอคลิปไว้ เรียกชื่อสั้น ๆ ว่า VBlog ซึ่งเป็นบล็อกประเภทที่นิยมกันมากในปัจจุบัน ตัวอย่างของบล็อกประเภทนี้ คือ

http://www.you tube.com/blog

เครื่องมือในการสร้างเว็บบล็อก

ดังที่กล่าวไปข้างต้นว่าการสร้างเว็บบล็อกนั้น ผู้ใช้งานไม่จำเป็นจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับเว็บไซต์ก็สามารถที่จะสร้างเว็บบล็อกได้ เนื่องจากเว็บบล็อกนั้นมีเครื่องมือที่พัฒนาขึ้นมาเพื่อสร้างเว็บบล็อกรองรับ เครื่องสร้างในการสร้างเว็บบล็อกนั้นถูกออกแบบมาให้ผู้ใช้จัดการเนื้อหาได้ผ่านทางระบบเว็บไซต์และมีขั้นตอนไม่ซับซ้อน โดยเครื่องมือในการสร้างเว็บบล็อกนั้นมีอยู่มากมาย แต่ละระบบก็มีลักษณะการทำงานที่แตกต่างกันไป ในที่นี้จะขอยกตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้สร้างเว็บบล็อก Wordpress Drupal และ GotoKnow.org ซึ่งเป็นเครื่องมือที่กำลังได้รับความนิยมในปัจจุบัน (ธนาธร ทะนานทอง. 2551 : 32 - 33)

1) Wordpress เป็นเครื่องมือในการพัฒนาเว็บบล็อกที่แบ่งส่วนของการแสดงผลและการจัดการเนื้อหาออกจาก Wordpress เป็นระบบจัดการเนื้อหาบนเว็บไซต์ (Content

Management System : CMS) อีกชนิดหนึ่ง ที่ถูกพัฒนาขึ้นด้วยภาษา PHP และฐานข้อมูล MySQL ภายในสัญญาอนุญาตใช้งานแบบ General Public License (GNU) (สวนสนุกดอทคอม, www, 2551) โดยผู้ใช้งานสามารถนำมาพัฒนาต่อยอดเพื่อเพิ่มความสามารถตามที่ผู้ใช้ต้องการ Wordpress นั้นสามารถดาวน์โหลดระบบมาติดตั้งและใช้งานได้ที่เว็บไซต์ htpp://www.wordpress.org หรือสามารถทดลองใช้งานได้ฟรีที่เว็บไซต์ http://www.word press .com

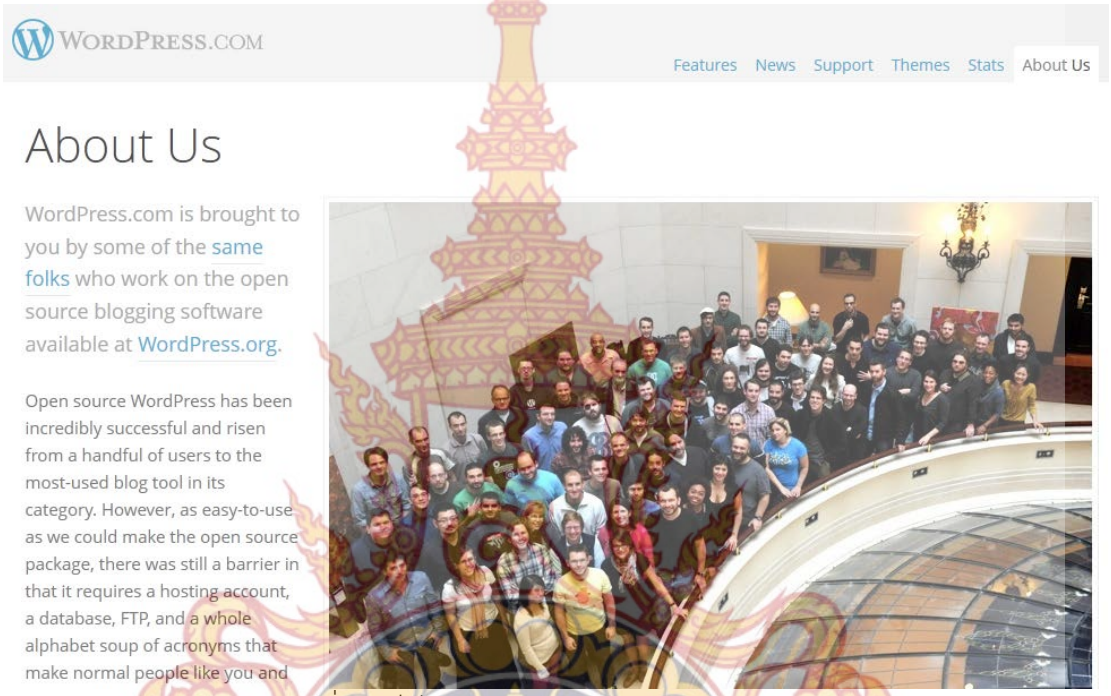

ภาพที่ 1 เว็บไซต์ http://www.word press .com

2) Drupal เป็นระบบจัดการเนื้อหาบนเว็บไซต์ (Content Management System : CMS) ที่ได้รับความนิยมอย่างสูง โดยได้รับรางวัล CMS Awards '07 ในสาขา Overall Open Source CMS ของสำนักพิมพ์ Packt Publishing (วิกิพีเดีย, www, 2551ง) นอกจากความสามารถในการจัดการเนื้อหาบนเว็บไซต์แล้วนั้น Drupal ยังสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการสร้างเว็บบล็อกได้โดยไม่ต้องติดตั้งอะไรเพิ่มเติม เนื่องจาก Drupal ได้รวมส่วนของเว็บบล็อกเป็นส่วนหนึ่งของระบบอยู่แล้ว สมาชิกของระบบเว็บไซต์ที่สร้างจาก Drupal ก็สามารถที่จะสร้างเว็บบล็อกส่วนตัวได้โดยง่าย และในประเทศไทยนั้นมีเว็บไซต์ที่ให้ข้อมูลรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับ Drupal ชื่อว่า http://drupal.in.th/

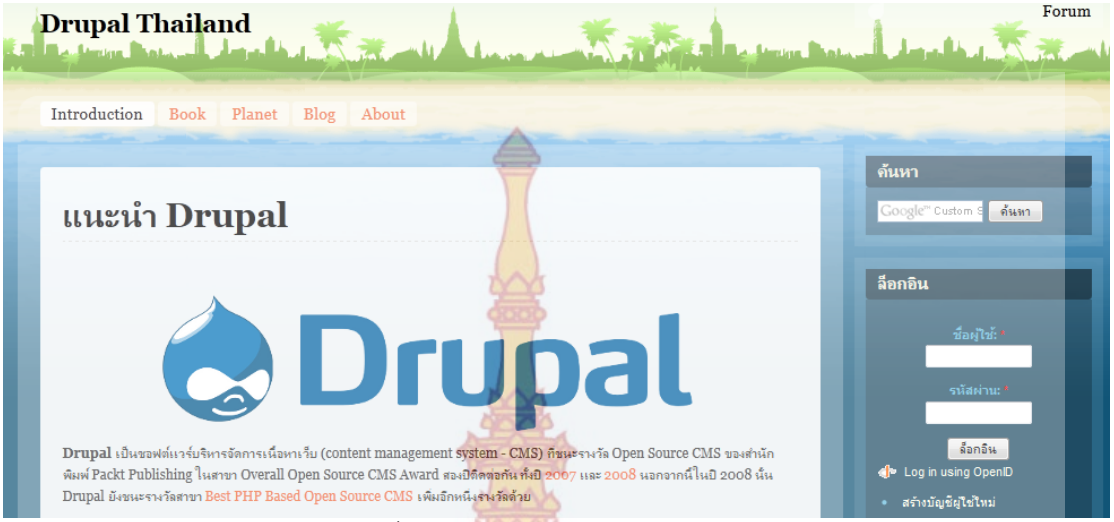

ภาพที่ 2 เว็บไซต์ http://drupal.in.th/

3) Gotoknow.org เป็นเครื่องมือสร้างเว็บบล็อกที่พัฒนาโดยนักวิจัยชาวไทย โดยได้รับทุนสนับสนุนจากสถาบันส่งเสริมการจัดการความรู้เพื่อสังคม (สคส.) Gotoknow.org นั้นมีชื่ออย่างเป็นทางการว่า The Gateway of Thailand Online Knowledge Management เป็นเว็บบล็อกที่รองรับภาษาไทย โดยเมนูต่าง ๆ ในระบบจะเป็นภาษาไทยทั้งหมด มีความสามารถในการจัดการเนื้อหาต่าง ๆ เหมาะสำหรับคนที่ต้องการมีเว็บบล็อกส่วนตัวที่เป็นรูปแบบเว็บบล็อกภาษาไทย รองรับการใช้งานแบบ Multi Community of Practice ซึ่งหมายถึงการที่ผู้เขียนบล็อกสามารถที่จะเป็นสมาชิกของชุมชนบล็อกได้มากกว่าหนึ่งชุมชน (จันทวรรณ น้อยวัน และธวัชชัย ปิยะวัฒน์, 2548) สำหรับการใช้งานระบบ Gotoknow.org นั้นสามารถใช้เปิดใช้งานเว็บบล็อกได้ที่เว็บไซต์ http://gotoknow.org

ภาพที่ 3 เว็บไซต์ http://gotoknow.org

2.3 ประโยชน์ของบล็อกต่อการเรียนรู้

กณิการ์ ปัญญาอิ่นแก้ว ได้กล่าวถึง Blog กับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ไว้ว่า ในศตวรรษที่ 21 มีการนำสื่อและเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการเรียนการสอน เป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง มีความสุขในการเรียนรู้ ซึ่งเป็นการเรียนรู้ตลอดชีวิต เป็นการเรียนที่ไม่น่าเบื่อเพราะการนำสื่อและเทคโนโลยีประเภทอินเทอร์เน็ตเข้ามาช่วยการถ่ายทอดความรู้ การสร้างสังคมให้ดีขึ้น การศึกษาได้พัฒนารูปแบบกระบวนการเรียนรู้อย่างหลากหลาย เป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้คิด ได้ลงมือปฏิบัติด้วยความคิดและสมองของตนเอง เป็นการเรียนรู้อย่างถาวร และเป็นการเรียนรู้ที่ไม่มีรูปแบบที่ตายตัว เปิดกว้างให้ผู้เรียนได้เลือกปฏิบัติอย่างหลากหลาย ทำให้เกิดการคิดค้นวัตกรรมใหม่ ๆ ทันต่อการพัฒนาเทคโนโลยีปัจจุบัน ซึ่งสื่อ Social media ประเภท Blog สามารถตอบสนองความต้องการได้อย่างโดนใจวัยรุ่น โดยสรุปได้ดังนี้ (กณิการ์ ปัญญาอิ่นแก้ว. 2555)

1) ในการเรียนเพื่อจะ “รู้” blog เป็นเครื่องมือแลกเปลี่ยนความรู้ของผู้เรียน การเขียน blog จะอนุญาตให้ผู้อ่านสามารถแสดงความคิดเห็นต่อความรู้ที่ผู้เรียนเขียนถ่ายทอดลงไปใน blog และผู้เรียนได้เขียนโต้ตอบต่อความคิดเห็น นั้น ๆ ในลักษณะของการสนทนาเพื่อหาความแตกฉานในตัวความรู้ ถือได้ว่าเป็นการร่วมกันสกัดความรู้ฝังลึกได้อย่างดี

2) ในการเรียนเพื่อจะ “ทำ” ผู้เรียนสามารถใช้ blog เป็นเครื่องมือสร้างความรู้ บันทึกข้อมูล เรื่องราว เผยแพร่ความรู้ ข่าวสารความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ ในสิ่งที่สนใจ

3) การเรียนรู้เพื่อจะ "อยู่ด้วยกัน" blog เป็นเครื่องมือในการค้นหาและการแลกเปลี่ยนความรู้

4) การเรียนรู้เพื่อจะ "เปลี่ยนตัวเอง" blog เป็นเครื่องมือในการรวบรวมและแยกแยะประเภทของความรู้ ค้นหาความรู้ ผู้ชำนาญการ และชุมชนปฏิบัติสกัดแก่นความรู้ และสร้างความสัมพันธ์ของความรู้

5) การเรียนรู้เพื่อจะ "เปลี่ยนสังคม" blog เป็นเครื่องมือในการสร้างลาดับความน่าเชื่อถือและความถูกต้องของความรู้ ของผู้เรียนโดยมีผู้นำเอาความรู้นั้นไปใช้ ให้เกิดผลและนาผลมาปรับปรุงความรู้เดิมให้เกิดความรู้ตัวใหม่ หรือทำให้ความรู้นั้น ๆ มีความถูกต้องมีหลักฐานที่วัดได้ทางวิทยาศาสตร์ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

2.4 ตัวอย่างเว็บบล็อกเพื่อการเรียนรู้ในประเทศไทย

ปัจจุบันเว็บบล็อกที่เปิดให้ใช้งานในประเทศไทยนั้นมีอยู่มากมาย ในที่นี้จะขอยกตัวอย่างของเว็บบล็อกสำหรับจัดการความรู้ที่ได้รับความนิยมในปัจจุบัน (ธนาธร ทะนานทอง. 2551 : 33 - 34)

1) เว็บไซต์ http://gotoknow.org เป็นระบบเว็บบล็อกที่ใช้เป็นเครื่องมือในการจัดการความรู้ของคนวัยทำงาน โดยมีวัตถุประสงค์หลักให้ผู้เขียนบล็อกบันทึกเล่าเรื่องประสบการณ์ต่าง ๆ ที่

เกี่ยวกับชีวิตประจำวันในการทำงาน และความรู้ต่าง ๆ ที่ได้จากการทำงานอันจะเป็นประโยชน์แก่ผู้อื่นในการนำไปปรับประยุกต์ใช้ในการทำงานของตนเอง

2) เว็บไซต์ http://learners.in.th เป็นระบบเว็บบล็อกที่ใช้เป็นเครื่องมือในการจัดการความรู้ของวัยรุ่น นักเรียนและนักศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์หลักให้ผู้เขียนบล็อกเขียนบันทึกเล่าเรื่องประสบการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับชีวิตประจำวันในการเรียนและความรู้ต่าง ๆ ที่ได้จากการเรียน อันจะเป็นประโยชน์แก่ผู้อื่นในการนำไปปรับประยุกต์ใช้ในการเรียนของตนเอง ดังแสดงตัวอย่างในรูป

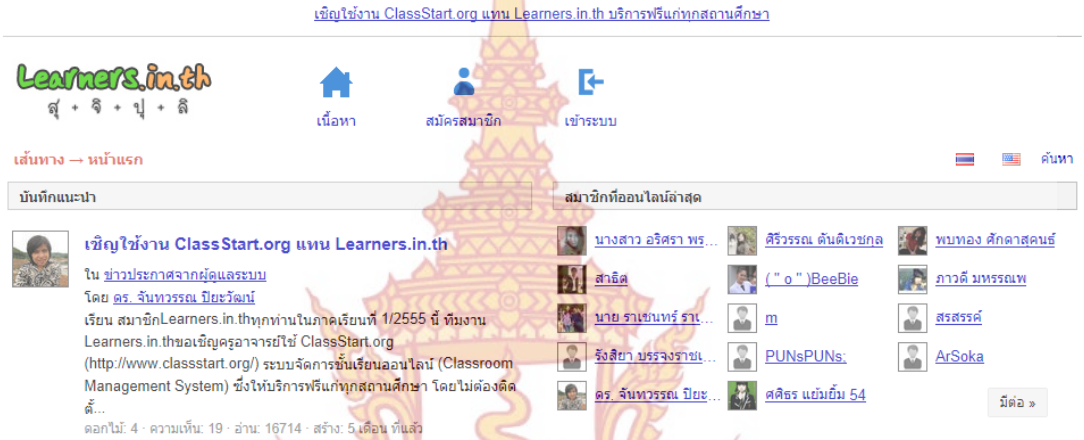

ภาพที่ 4 เว็บไซต์ http://learners.in.th

3) เว็บไซต์ http://researchers.in.th เป็นระบบเว็บบล็อกที่ใช้เป็นเครื่องมือในการจัดการความรู้ของนักวิจัยและอาจารย์ โดยมีวัตถุประสงค์หลักให้ผู้เขียนบล็อกเขียนบันทึกเล่าเรื่องประสบการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการทำวิจัยและความรู้ต่าง ๆ ที่ได้จากการวิจัย อันจะเป็นประโยชน์แก่ผู้อื่นในการนำไปปรับประยุกต์ใช้ในการทำวิจัยของตนเอง ปัจจุบันได้ปิดให้บริการแล้ว ดังแสดงตัวอย่างในรูป

ภาพที่ 5 เว็บไซต์ http://researchers.in.th

4) เว็บไซต์ http://www.bloggang.com เป็นระบบเว็บบล็อกที่มีวัตถุประสงค์เปิดกว้างสำหรับผู้เขียนบล็อก โดยผู้เขียนบล็อกสามารถที่เขียนเล่าเรื่องราวต่าง ๆ ได้อย่างอิสระ มีการจัดหมวดหมู่ต่าง ๆ ไว้มากมาย เช่น ข่าวเด่น-ประเด็นดัง ดนตรี คอมพิวเตอร์ การเมือง และวิทยาศาสตร์ เป็นต้น ดังนั้นนับว่า bloggang เป็นเว็บบล็อกที่มีผู้เขียนบล็อกเป็นกลุ่มคนทุกเพศ ทุกวัย และมีเนื้อหาที่หลากหลาย ปัจจุบัน bloggang นั้นมีจำนวนบล็อกที่อยู่ในระบบ 595,535 บล็อกและติดอันดับที่ 1 ของ google เมื่อค้นหาด้วย keywords คำว่า blog (18 ตุลาคม 2551)

ภาพที่ 6 เว็บไซต์ http://www.bloggang.com

5) เว็บไซต์ http://keng.com เป็นระบบเว็บบล็อกที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับเว็บบล็อก และเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับเว็บไซต์ อาทิเช่น โครงสร้างเว็บบล็อกเครื่องมือในการพัฒนาเว็บบล็อกและเทคนิควิธีในการเขียนบล็อกให้น่าสนใจ เป็นต้น โดยมีรูปแบบนำเสนอที่หลากหลาย มีทั้งส่วนที่เป็นข้อความ รูปภาพ และวิดีโอ การจัดแบ่งโครงสร้างของระบบนี้นั้นถูกออกแบบให้คล้ายคลึงกับ CMS จึงทำให้เว็บบล็อก keng.com นี้ ดูเสมือนเป็นเว็บไซต์ทั่วไปที่มีการนำเสนอข้อมูลต่าง ๆ ทำให้ผู้ใช้งานรู้สึกคุ้นเคยและสะดวกต่อการเข้าใช้งาน บล็อกนี้จึงกลายเป็นเว็บบล็อกที่นิยม โดยเฉพาะกับผู้ที่ต้องการหาความรู้เกี่ยวกับเว็บบล็อกและเทคโนโลยีเว็บไซต์ โดยระบบเว็บบล็อกนี้ใช้เครื่องมือที่มีชื่อว่า Wordpress ในการพัฒนา

ภาพที่ 7 เว็บไซต์ http://keng.com

3. เครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social network)

3.1 ความหมายและลักษณะของเครือข่ายสังคมออนไลน์

ความหมายของเครือข่ายสังคมออนไลน์

Social network คำในภาษาไทยมีใช้กันหลายคำ เช่น เครือข่ายสังคม เครือข่ายสังคมออนไลน์ เครือข่ายมิตรภาพ กลุ่มสังคมออนไลน์ เป็นผลที่เกิดจากการพัฒนาเทคโนโลยีเว็บในระยะที่ 2 (WEB 2.0) ก่อให้เกิดการมีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างกลุ่มคนที่รวมกันบนเครือข่ายอินเตอร์เน็ต

สำหรับอุปกรณ์ และเครื่องมือที่ใช้เพื่อการเข้าไปมีปฏิสัมพันธ์ การโต้ตอบหรือใช้บริการในเครือข่ายสังคมออนไลน์ ทั้งในระบบเว็บหรือระบบโทรศัพท์เคลื่อนที่ทั้งหลายจะรวมเรียกว่า Social Media เป็นกลุ่มของแอพพลิเคชั่นบนอินเทอร์เน็ตที่สร้างบนระบบความคิดอันเป็นรากฐานของสังคมและทางเทคโนโลยี เช่น Facebook, Twitter, Google+, LinkedIn ฯลฯ เปิดให้คนแลกเปลี่ยนเนื้อหาที่เกิดจากผู้ใช้” ความหมายจึงเป็นการพูดถึงบริการต่างๆ ที่มีอยู่ในตลาดอยู่แล้ว (จารุวัจน์ สองเมือง, 2554)

ลักษณะกิจกรรมของเครือข่ายสังคมออนไลน์

ด้วยลักษณะสำคัญของเครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Network) คือ การมีปฏิสัมพันธ์ของคนในระบบเครือข่าย ดังนั้น เมื่อมีปริมาณจำนวนคนในเครือข่ายจำนวนมาก จึงสามารถนำไปสู่การสร้างความเปลี่ยนแปลงสำคัญๆ ให้เกิดขึ้นในสังคมจริงได้ (จารุวัจน์ สองเมือง, 2554)

ลักษณะของเครือข่ายสังคมออนไลน์ ที่ถูกนำเสนอผ่านทาง Social media สามารถสรุปได้ดังนี้คือ

1) การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลหรือภายในเครือข่าย โดยผู้ใช้สร้างโปรไฟล์ (Profile) ของตนเอง และมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกัน เช่น Facebook, MySpace เป็นต้น
2) การเผยแพร่ความรู้ความเชี่ยวชาญ ซึ่งจะอยู่ในลักษณะของเว็บบล็อก (Weblog) ต่างๆ
3) การเผยแพร่ข้อความสั้น เช่น twitter เป็นต้น
4) การเพิ่มเติมข้อมูลความรู้ต่างๆ เช่น เว็บ Wikipedia
5) การเผยแพร่เนื้อหาเฉพาะ การเผยแพร่ภาพ เสียง วีดิโอ เช่น เว็บ YouTube , Flickr เป็นต้น

3.2 ประเภทและสถิติการใช้ของเครือข่ายสังคมออนไลน์

ประเภทของเครือข่ายสังคมออนไลน์

ความก้าวหน้าของระบบอินเทอร์เน็ต คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีการสื่อสาร ก่อให้เกิดนวัตกรรมใหม่ทางสังคม คือเครือข่ายสังคมใหม่ที่รู้จักกันอย่างแพร่หลายว่า “สังคมออนไลน์”(Online Community) หรือ “สังคมเสมือน” (Virtual Community) หรือ “เครือข่ายสังคมออนไลน์” (Social Network) โดยเครือข่ายสังคมออนไลน์นี้เป็นพื้นที่สาธารณะที่สมาชิก ซึ่งก็คือคนทุกเพศทุกวัย ทุกเชื้อชาติและศาสนา ทุกระดับการศึกษา ทุกสาขาอาชีพ และทุกกลุ่มสังคมย่อยจากทั่วโลก เป็นผู้สื่อสาร หรือเขียนเล่าเนื้อหาเรื่องราว ประสบการณ์ บทความ รูปภาพ และวิดีโอ ที่สมาชิกเขียนและทำขึ้นเอง หรือพบเจอจากสื่ออื่นๆ แล้วนำมาแบ่งปันให้กับผู้อื่นที่อยู่ในเครือข่ายของตน ผ่านทางระบบอินเทอร์เน็ตและสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media)

เครือข่ายสังคมออนไลน์ก่อกำเนิดสื่อออนไลน์

เครือข่ายสังคมออนไลน์เติบโตอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง ก่อให้เกิดวิวัฒนาการด้านเทคโนโลยีของสื่อสังคมออนไลน์หลากหลายประเภท ได้แก่ (วิยะดา ฐิติมัชฌิมา, 2552)

1) เว็บบล็อก (Weblog) หรือเรียกสั้นๆ ว่า บล็อก(Blog) เป็นเว็บไซต์ที่มีรูปแบบเนื้อหาเป็นเหมือนบันทึกส่วนตัวออนไลน์ มีส่วนของการแสดงความคิดเห็น (Comment) และมีลิงค์ (Link) ไปยังเว็บอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องอีกด้วย

2) เว็บไซต์เครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Networking Sites) เช่น Facebook, MySpace และ hi5 เป็นต้น เว็บไซต์เหล่านี้ใช้สำหรับนำเสนอตัวตนและเผยแพร่เรื่องราวของตนเองทางอินเทอร์เน็ต สามารถเขียนบล็อก สร้างอัลบั้มรูปของตัวเอง สร้างกลุ่มเพื่อนและเครือข่ายขึ้นมาได้

3) เว็บไซต์สำหรับแบ่งปันวิดีโอ (Video-sharing Sites) และผลงาน เช่น YouTube, Yahoo VDO, Google Video, Flickr และ Multiply เป็นต้น เว็บไซต์เหล่านี้ในการนำเสนอผลงานของตัวเองได้อย่างง่ายดายทั้งวีดีโอ รูปภาพ หรือเสียงเพลง ตัวอย่างเช่น เว็บไซต์สำหรับแบ่งปันรูปภาพ (Photo-sharing Sites) เช่น Flickr เป็นต้น

4) เว็บประเภท Micro Blog เช่น Twitter เป็นต้น ใช้สำหรับการส่งข้อความหากันระหว่างสมาชิก ด้วยจำนวนไม่เกิน 140 ตัวอักษร เพื่อบอกว่าตัวเองกำลังทำอะไรอยู่ สามารถส่งผ่านหน้าเว็บไซต์หรือโทรศัพท์มือถือก็ได้

5) วิกิ (Wikis) เป็นสารานุกรมและขุมคลังความรู้ที่คนทั้งโลกสามารถมาแบ่งปันความรู้ในทุกด้านร่วมกันได้·

6) โลกเสมือน เช่น Second Life และ World War Craft เป็นต้น เป็นโลกเสมือนจริง สามารถสร้างตัวละคร โดยสมมุติให้เป็นตัวเราเองขึ้นมาได้ ใช้ชีวิตอยู่ในเกม อยู่ในชุมชนเสมือน

(Virtual Community) ผู้เล่นสามารถซื้อขายที่ดิน หารายได้จากการทำกิจกรรมต่างๆ ศึกษาหาความรู้ ทำงาน และประชุมสัมมนาผ่านเกมได้

สถิติการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์

ปัจจุบันนี้ อินเตอร์เน็ตเข้ามามีบทบาทมากขึ้นทุกๆวัน คำว่า “Social Network” ไม่ใช่สิ่งที่ใหม่อีกต่อไป การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับลูกค้าสมัยนี้ เกิดขึ้นจากสื่อต่างๆเหล่านี้ทั้งสิ้น นี่คือ 20 โซเชียลมีเดีย ที่สำคัญ ซึ่งนักการตลาดควรรู้ไว้ (brandbuffet. 2558)

1. Facebook เฟซบุ๊ก แบรนด์ใหญ่ต่างๆมีการสร้างแฟนเพจเพื่อเพิ่มช่องทางในการสื่อสารกับกลุ่มลูกค้า เช่น ให้คนกดติดตามข่าวสารเกี่ยวกับแบรนด์ของตัวเองโดยการกด Like ที่เพจนั้นเอง

2. **Line** แอฟพลิเคชั่นแชทยอดฮิต ที่ปัจจุบันในไทยมีผู้ใช้งานมากกว่า 33 ล้าน มีจุดเด่นคือเป็นเจ้าแรกที่สามารถส่งสติ๊กเกอร์น่ารักๆให้คนอื่นได้ ในการตลาด นอกจาก Line จะอนุญาตให้แบรนด์ต่างๆสร้างสติ๊กเกอร์แบรนด์ของตัวเอง เป็นอีกช่องทางหนึ่งที่แบรนด์สามารถส่งข้อมูลข่าวสารให้กับผู้ติดตามตนเองได้มากยิ่งขึ้น

3. Twitter โซเชียลมีเดียที่ใช้งานง่ายที่สุด เพราะถึงแม้ว่าจะพิมพ์ข้อความได้เพียง 140 ตัวอักษร แต่นั้นก็ช่วยกลั่นกรองให้ผู้เขียนพิมพ์เฉพาะใจความสำคัญลงไป ทำให้ข้อความที่ส่งออกไปนั้นกระชับ และง่ายต่อการอ่าน

4. Youtube เว็บไซต์บริการที่ให้ผู้ใช้สามารถแชร์วีดีโอให้ผู้อื่นดูได้ เป็นเว็บไซต์สำคัญสำหรับนักการตลาด ที่สามารถโฆษณาวีดีโอคอนเท้นท์ของเราให้ตรงกับกลุ่มเป้าหมายได้

5. Instagram โซเชียลมีเดียที่เราสามารถอัพโหลดรูปภาพต่างๆ และแชร์ให้กับผู้ติดตามของเราได้ โดยที่แบรนด์ต่างๆสมัยนี้ก็นิยมใช้ Instagram เป็นสื่อกลางเพื่อโปรโมทและให้ข้อมูลข่าวสารกับผู้ติดตามเช่นเดียวกัน

6. Snapchat แอฟพลิเคชั่นที่เราสามารถแชร์รูป วีดีโอให้กับผู้อื่นได้ โดยเราสามารถตั้งเวลาได้ว่าจะให้รูปนั้นโชว์กี่วินาที เมื่อครบเวลาที่กำหนดรูปนั้นก็จะถูกลบออกทันที

7. Whatsapp แอฟพลิเคชั่นแชทที่มีผู้ใช้งานปัจจุบันมากกว่า 700 ล้านคนทั่วโลก

8. LinkedIn Platform ที่เน้นในเรื่องของการทำธุรกิจโดยตรง เป็นทั้ง Business Community ที่อัพเดทข่าวสาร และช่วยให้บริษัทสามารถจ้างบุคลากรมาเข้าร่วมทำงานกับบริษัทได้

9. LinkedIn Pulse Pulse ของ LinkedIn ซึ่งเป็นช่องทางที่คนสามารถแชร์ไอเดียใหม่ๆ และติดตามผู้นำความคิด (Thought Leader) ในอุตสาหกรรมนั้นๆได้

10. Pinterest เว็บที่เป็นเหมือน Inspiration Board ให้กับคนหลายๆคน เป็นที่นิยมในหมู่ผู้หญิง มีฟังก์ชั่นให้เราสามารถแชร์รูปภาพ ความคิดสร้างสรรค์ให้กับคนอื่น

11. Google+ แพลตฟอร์มน้องใหม่จาก Google ที่รวมบริการต่างๆของ Google เข้าไว้ด้วยกัน ทำให้ผู้ใช่งานนั้นสามารถใช้งานได้อย่างสะดวก อีกทั้งยังสามารถให้ผู้ใช้งานสร้างคอนเท้นท์ต่างๆ แชร์ข้อมูลแลกเปลี่ยนกับเพื่อนใน Circles ที่ตนเองสร้างได้

12. Vine โซเชียลมีเดียที่มีจุดเด่นในการแชร์วีดีโอคอนเท้นท์สั้นๆ ไม่เกิน 6 วินาที ทำให้ข้อมูลต่างๆจะสื่อสารกับผู้ใช้นั้น ถูกผ่านการกลั่นกรองมาอย่างดี เพื่อที่จะใช้ 6 วินาทีนั้นให้คุ้มค่าที่สุด

13. Xing เป็นเว็บไซต์หางานที่สามารถช่วยให้เราพัฒนาความสัมพันธ์กับผู้ว่าจ้าง และผู้นำความคิดในธุรกิจนั้นๆ ได้

14. Renren โซเชียลมีเดียที่ใหญ่ที่สุดในจีน มีการใช้งานจะคล้ายกับ Facebook คือผู้ใช้สามารถแชร์ความเห็นของตัวเอง อัพเดทสเตตัส และติดต่อกับผู้อื่นได้

15. Disqus เป็น Tool ที่ใช้รับมือกับ feedback คอมเม้นต่างๆ และสแปมบนเว็บไซต์ของเรา อีกทั้งยังช่วยให้เราสามารถสร้าง social engagement กับลูกค้าได้อีกด้วย

16. Tumblr เว็บบล๊อกที่มีจุดเด่นตรงที่ผู้ใช้สามารถอัพโหลดภาพเคลื่อนไหว ภาพ gif ลงไปได้ ซึ่งต่างจากแพลตฟอร์มอื่นๆ เช่น Facebook ที่ไม่รองรับฟังก์ชั่นนี้

17. Twoo เว็บไซต์หาคู่ที่ช่วยให้ผู้ใช้พบปะผู้คนใหม่ๆ จับกลุ่มเป้าหมายจากทั่วโลก

18. MyMFB โซเชียลมีเดียของมุสลิม มีฟังก์ชั่นการใช้งานต่างๆเหมือน Facebook โดยมีเป้าหมายที่จะเชื่อมโยงผู้ใช้มากกว่า 1.5 พันล้านคน เข้าเป็นแพลตฟอร์มเดียว

19. vk.com โซเชียลมีเดียสัญชาติรัสเซีย โดยที่เราสามารถตั้งโปรไฟล์ ส่งข้อความได้ มีวิธีการใช้งานแทบจะไม่ต่างจาก Facebook เลย

20. Meetup แพลทฟอร์มที่ช่วยให้เราสามารถพบปะกลุ่มคนใหม่ๆที่มีความสนใจและความชอบเหมือนๆเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งเหมือนกับเรา ทำให้เราได้มีเพื่อนเพิ่มในวงที่กว้างขึ้น

พฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของคนไทย

ภาวุธ พงษ์วิทยภานุ จากโซเชียลอิงค์ (Zocial inc) ได้เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสถิติบนโลกออนไลน์และพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ ของไทยว่า ในปี พ.ศ. 2557 คนไทยใช้ Facebook มากเป็นอันดับ 9 ของโลก เท่ากับประเทศเยอรมนี โดยมีจำนวนผู้ใช้มากถึง 28 ล้านราย คิดเป็น 42 % ของประชากรทั้งประเทศไทย ส่วนอันดับ 1 ยังเป็นประเทศสหรัฐอเมริกา อยู่ที่ 180 ล้านราย

การเติบโตของผู้ใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ ในไทยนั้น ปรากฏว่า คนไทยใช้ Facebook 28 ล้านราย เติบโตขึ้น 53% คนไทยใช้ Instagram 1.7 ล้านราย เติบโตขึ้น 13% คนไทยใช้ twitter 4.5 ล้านราย โดยมีสถิติด้านพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ สำคัญ ๆ ดังนี้ (it24hrs. 2557)

พฤติกรรมการใช้ Facebook ของคนไทย

การเติบโตของผู้ใช้ Facebook ทั่วโลก เมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2556 แล้ว มีผู้ใช้ Facebook เพิ่มขึ้น 9 % ซึ่งปัจจุบันนี้ มีจำนวนผู้ใช้ Facebook ทั่วโลกทั้งสิ้น 1,251 ล้านราย เมื่อเปรียบเทียบสถิติการใช้ Facebook ในประเทศกลุ่มอาเซียน ปรากฏว่า ประเทศไทยมีผู้ใช้มากเป็นอันดับ 3 ของอาเซียน รองจากอันดับที่ 1 ประเทศอินโดนีเซีย และอันดับที่ 2 ประเทศฟิลิปปินส์

เมื่อเปรียบเทียบสถิติเป็นรายจังหวัดของประเทศไทย พบว่ากรุงเทพฯ มีอัตราการใช้งาน Facebook สูงสุด (15.4 ล้านคน) คิดเป็น 55% ของคนใช้ Facebook ทั้งประเทศ ส่วนจังหวัดที่มีตัวเลขอัตราการเติบโต Facebook สูง คือ อยุธยา , ชัยนาท และ มหาสารคาม

เมื่อเปรียบเทียบสถิติการใช้ Facebook คนไทย ระหว่างปี พ.ศ. 2556 กับปี พ.ศ. 2557 พบว่ามีตัวเลขที่น่าสนใจ ดังนี้ (it24hrs. 2557)

1) ในปี พ.ศ.2556 ผู้ชายใช้ Facebook 49.18% ส่วนผู้หญิงใช้ Facebook 50.82% ส่วนในปี พ.ศ.2557 ตัวเลขผู้ชายใช้ Facebook น้อยลง ผู้หญิงใช้มากขึ้น โดยผู้หญิงใช้ประมาณ 51%

2) ตัวเลข Facebook Active User ของคนไทย มี active อยู่ที่ 85.63 % ส่วน Inactive อยู่ที่ 14.37%

3) การโพสต์ Facebook คนไทยส่วนใหญ่นิยมโพสต์ด้วยรูปภาพ 57% เช็คอิน 33% โพสต์พร้อมลิงค์ 21% วีดีโอ 3% และ โพสต์สถานะเฉยๆ อยู่ที่ 2%

4) ช่วงเวลาที่คนไทยนิยมทำกิจกรรมบน Facebook มากที่สุด (Post , Like , Share) คือ บ่ายสองโมง รองลงมาคือช่วงห้าโมงเย็น และ สิบโมงเช้า

5) การโพสต์บน Facebook พบว่า คนไทยโพสต์เป็น Public (สาธารณะ) มากขึ้น 7.38%

6) เพจ Facebook ที่มีการกด Like ติดตามมากที่สุดคือ Mario Maurer อันดับ 2 ตัน ภาสกนนที ที่น่าสนใจคือ พระภิกษุติด 2 อันดับใน top 5 Facebook เพจไทย

7) เพจที่คนพูดถึง นิยมแชร์ Like มากสุด อยู่อันดับ 1 คือ เพจ Nation Channel เพราะคนติดตามข่าว แล้วแชร์ แล้ว Like เกิดการส่งต่อและบอกต่อเป็นจำนวนมาก

พฤติกรรมการใช้ twitter ของคนไทย

ในปี พ.ศ. 2557 ประเทศไทยมีคนใช้ twitter มากเป็นอันดับ 17 ของโลก (4.5 ล้านราย) แต่คนไทยเกินกว่า 61% สมัคร แต่ไม่ได้ใช้ twitter โดยมีสถิติการใช้ twitter ที่น่าสนใจ ดังนี้

1) ช่วงเวลาที่มีคนไทยทวิตมากสุด คือช่วงเวลา 3-4 ทุ่ม

2) คนไทยทวิต 250,000 รายต่อวัน แต่จำนวนที่มีการทวิตสูงสุด 800,000 คน ต่อวัน ในช่วงเกิดเหตุการณ์ใหญ่ๆ

3) ผู้ใช้ twitter ส่วนใหญ่ เป็นเด็กวัยเรียน โดยเด็กชอบทวิต ผู้ใหญ่ชอบอ่าน

4) โดยเฉพาะช่วงวันเสาร์-อาทิตย์ วันหยุด หรือช่วงปิดเทอม จะมีปริมาณทวิตเพิ่มขึ้น

5) พบว่าคนไทย tweet รูปและ Hashtag เพิ่มมากขึ้น คนไทย retweet รูปภาพมากขึ้น และการ retweet link โตขึ้นมากถึง 176.46 %

6) ตัวเลขผู้ใช้ twitter ที่มีคนติดตามสูงสุด (Follower) คือ นิชคุณ @khunnie0624

7) Hashtag twitter of the year คือ อันดับ1 #นอน มากถึง 27 ล้านกว่าครั้ง อันดับ2 #ตื่น 11 ล้านกว่าครั้ง

พฤติกรรมการใช้ Instagram ในประเทศไทย

ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2255 - 2556 คนไทยใช้งาน Instagram เติบโตมากถึง 546% นับว่าเป็น social media ที่เติบโตสูงที่สุดเมื่อเทียบกับอันอื่นๆ โดยในปี พ.ศ. 2556 คนไทยโพสต์ภาพขึ้น Instagram มากถึง 36,443,398 ภาพ โดยเป็นวีดีโอมากถึง 1,370,272 วีดีโอ ที่เหลือเป็นรูปภาพกว่า 96.24%

1) คนไทยโพสต์ภาพขึ้น Instagram มากขึ้น และนิยมถ่าย Selfie มากขึ้น เมื่อเทียบกับปี 2013

2) ช่วงเวลาที่คนทั่วไปอัพภาพขึ้น Instagram มากสุดคือ 5 ทุ่ม , ช่วงเวลาที่เหล่าดาราอัพภาพขึ้น Instagram มากสุดคือ 3 ทุ่ม และกลุ่มที่มีผู้ติดตามจำนวนมาก อัพช่วงเวลาประมาณ 6 โมงเช้า

3) บุคคลที่มีผู้ติดตามทาง Instagram มากสุด 3 อันดับ ได้แก่ 1. อั้ม พัชราภา , 2. ชมพู่ อารยา และ 3. พลอย เฌอมาลย์

เปรียบเทียบสถิติการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของคนไทย

เมื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ หลัก ๆ ได้แก่ Facebook , twitter และ Instagram ของคนไทย พบว่า

1) อันดับ1 : ใช้ Facebook อย่างเดียว 35%

2) อันดับ 2 : ใช้ทั้ง Facebook , twitter , Instagram 33%

3) อันดับ 3 : ใช้ทั้ง Facebook , Instagram 24%

4) ทั้งนี้ คนไทยใช้ Facebook มากถึง 97%

5) สิ่งที่คนไทยแชร์เข้าไปใน facebook มากที่สุด อันดับ 1 Inatagram อันดับ 2 Youtube อันดับ 3 twitter โดยผู้ชายจะแชร์จาก twitter และ youtube ขึ้น facebook มากกว่าผู้หญิง และผู้หญิงมักจะแชร์ภาพ Instagram ไปยัง facebook มากกว่าผู้ชาย

ดังนั้น ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมคนไทยในการใช้งานเครือข่ายสังคมออนไลน์ต่างๆ ที่เปิดเผยในงาน Thailand Zocial Awards 2014 จึงเป็นข้อมูลสำคัญสำหรับผู้ใช้อินเทอร์เน็ต และนักการตลาดออนไลน์ ตลอดจนนักศึกษาจะนำมาใช้ประโยชน์ต่อไป

3.3 บทบาทของเครือข่ายสังคมออนไลน์ต่อสังคม

บทบาทของเครือข่ายสังคมออนไลน์ต่อปรากฏการณ์สำคัญของสังคมโลก

วิยะดา ฐิติมัชฌิมา. (2552) ได้เขียนบทความวิจัยเรื่อง “เครือข่ายสังคมออนไลน์: แนวโน้ม ปรากฏการณ์ และจริยธรรม “ โดยกล่าวถึง การสร้างเครือข่ายสังคมออนไลน์ใช้วิธีการที่เรียกกันทั่วไปว่า “การแอดเพื่อน” ตามหลักการ Friend-Of-A-Friend (FOAF) หลักการที่ดูง่ายนี้สามารถทำให้เครือข่ายสังคมออนไลน์มีการเติบโตอย่างมากมายมหาศาลในเวลาอันรวดเร็วอย่างต่อเนื่อง และจะยังคงเพิ่มมากขึ้นต่อไปอีกในอนาคต เครือข่ายสังคมออนไลน์ก่อให้เกิดปรากฏการณ์ทางสังคมในระดับโลกหลายประการ เช่น การสร้างเครือข่ายทางสังคมขนาดมหึมาผ่านเว็บไซต์ Facebook MySpace หรือ Twitter การสื่อสารผ่านเว็บบล็อก การแลกเปลี่ยนคลิปวิดีโอผ่านเว็บไซต์ YouTube และเกมออนไลน์เป็นต้น ข้อมูลการสำรวจหรือข้อมูลทางสถิติที่น่าสนใจและมีนัยสำคัญทางสังคมโลกเกี่ยวกับเครือข่ายสังคมออนไลน์และสื่อที่ใช้มีการเผยแพร่มากมาย ตัวอย่างเช่น รายการชีพจรโลกกับสุทธิชัย หยุ่น ได้เผยแพร่ข้อมูลทางสถิติที่สำคัญ ดังนี้

1) 50% ของประชากรโลกอายุต่ำกว่า 30 ปี 96 % ของคนกลุ่มนั้นใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ และเครือข่ายสังคมออนไลน์กลายเป็นกิจกรรมบนเว็บอันดับหนึ่ง

2) สื่อสังคมออนไลน์ที่ได้รับความนิยมมากที่สุดในปัจจุบัน คือ Facebook และ Twitter

3) 1 ใน 8 ของคู่แต่งงานในอเมริการู้จักและสานสัมพันธ์กันผ่านสื่อออนไลน์

จำนวนปีที่ใช้เพื่อเข้าถึงผู้ใช้จำนวน 50 ล้านคน ผ่านสื่อประเภทต่างๆ คือ วิทยุใช้เวลา 38 ปี โทรทัศน์ใช้เวลา 13 ปี อินเทอร์เน็ตใช้เวลา 4 ปี iPod ใช้เวลา 3 ปี แต่ Facebook มีผู้ใช้ถึง 200 ล้านคนในเวลาไม่ถึงหนึ่งปี หาก Facebook เป็นประเทศ จะเป็นประเทศที่มีประชากรมากเป็นอันดับ 3 ของโลก ข้อมูลดังกล่าวเป็นข้อมูลจาก Eril Qualman ผู้เขียนหนังสือ Socialnomics ที่มีชื่อเสียงและได้รับการยอมรับในระดับสากล

เวลาเฉลี่ยต่อคนของคนทั่วโลกที่ใช้ไปกับเว็บไซต์เครือข่ายสังคมออนไลน์คือประมาณ 5 ชั่วโมง 30 นาทีต่อเดือน โดยเว็บไซต์เครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ได้รับความนิยมมากที่สุดในปัจจุบัน คือ Facebook (Grove,2010) ซึ่งมากกว่าเว็บไซต์ MySpace ซึ่งเคยเป็นผู้นำของเว็บไซต์ประเภทเดียวกันนี้ไปแล้ว

Mark Zuckerberg ผู้ก่อตั้งและผู้บริหารสูงสุดของ Facebook เปิดเผยสถิติผ่านทาง The Facebook Blogเมื่อวันที่ 4 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2553 ซึ่งเป็นวันครบรอบปีที่ 6 ของการก่อตั้ง Facebook ว่า มีผู้ใช้ Facebook จากทั่วโลกจำนวนถึง 400 ล้านคนแล้ว และเพิ่มขึ้นเป็น 500 ล้านคนในเดือนกรกฎาคม 2553 (Zuckerberg, 2010)

Pew Internet & American Life Project เผยแพร่ข้อมูลผลการสำรวจกิจกรรมที่ผู้ใช้ในสังคมออนไลน์ทำบนสื่อออนไลน์ ชี้ให้เห็นว่าผู้ใช้ที่เป็นกลุ่มผู้ใหญ่จำนวนร้อยละ 89 ใช้สื่อออนไลน์เพื่อติดต่อสื่อสารกับเพื่อน ร้อยละ 57 ใช้สื่อออนไลน์เพื่อวางแผนร่วมกับเพื่อน และร้อยละ 49 ใช้สื่อออนไลน์เพื่อสร้างเพื่อนใหม่ ส่วนผู้ใช้ที่เป็นกลุ่มวัยรุ่นจำนวนร้อยละ 91 ใช้สื่อออนไลน์เพื่อติดต่อสื่อสารกับเพื่อน ร้อยละ 72 ใช้สื่อออนไลน์เพื่อวางแผนร่วมกับเพื่อน และร้อยละ 49 ใช้สื่อออนไลน์เพื่อสร้างเพื่อนใหม่ และมีเพียงร้อยละ 28 ที่ใช้สื่อออนไลน์เพื่อสร้างธุรกิจใหม่หรืออาชีพ ข้อมูลแสดงให้เห็นว่าผู้ใช้ส่วนใหญ่ในอเมริกาทั้งในกลุ่มผู้ใหญ่และวัยรุ่นใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อเรื่องส่วนตัวเป็นส่วนใหญ่

ในปี ค.ศ. 2010 นิตยสารไทม์ (Time) ประกาศยกย่องให้ Mark Zuckerberg เป็นบุรุษแห่งปี เนื่องจากเขาทำให้ประชากรโลกกว่าครึ่งพันล้านสามารถเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างกันด้วยการสร้างระบบการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารใหม่ และเปลี่ยนแปลงรูปแบบการใช้ชีวิตของคนในโลกด้วย (วิยะดา ฐิติมัชฌิมา, 2552)

บทบาทของเครือข่ายสังคมออนไลน์ต่อการเมือง

ด้วยความหลากหลายของการเผยแพร่ข้อมูลไปยังผู้ใช้จำนวนมาก เป็นผลให้มีการนำเครือข่ายสังคมออนไลน์ ไปใช้ในงานต่างๆ เช่น ในการหาเสียงเลือกตั้งประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกาของบารัก โอบามา ซึ่งสามารถสร้างกระแสนิยมได้เป็นอย่างดี

นอกจากนี้การเปลี่ยนแปลงสำคัญในหลายประเทศ เช่น ประเทศซีเรียเครือข่ายสังคมออนไลน์ ถูกนำเข้าไปเกี่ยวข้องอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ในขณะเดียวกันเหตุการณ์น้ำท่วมของประเทศไทย เครือข่ายสังคมออนไลน์ก็เข้ามามีบทบาทสำคัญเพื่อการแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งโดย twitter ซึ่งช่วยให้ผู้ต้องการความช่วยเหลือและผู้ให้ความช่วยเหลือติดต่อสื่อสารกัน ได้อย่างรวดเร็ว เพียงการใช้แท็ก (tag) ร่วมกัน หรือการเผยแพร่ข้อมูลต่อๆ กันไป (จารุวัจน์ สองเมือง, 2554)

บทบาทของเครือข่ายสังคมออนไลน์ต่อวงการข่าว

สื่อสังคมออนไลน์ได้สร้างปรากฏการณ์ในแวดวงการทำข่าวและนำเสนอข่าวและบริโภคข่าวอีกด้วย เช่น สำนักข่าวที่มีชื่อเสียงระดับ สากลหลายแห่งต้องเปิด Blog หรือ Twitter ควบคู่ไปกับการส่งข่าวตามวิธีมาตรฐาน เช่น CNN, New York Times, Reutersและ The Nation เป็นต้น ซึ่งช่องทางใหม่ของการนำเสนอข่าวดังกล่าวมีชื่อเรียกย่อๆ ว่า @CNN, @NYTimes, @Reuters และ @thenation ตามลำดับ นอกจากนี้ยังสร้างเปลี่ยนแปลงบทบาทจากการเป็นพลเมืองผู้บริโภคข่าวกลายไปเป็นสื่อมวลชนผู้รายงานข่าวผ่านทางเว็บไซต์เครือข่ายสังคมออนไลน์ เช่น Facebook และ Twitter ได้ด้วย (วิยะดา ฐิติมัชฌิมา, 2552)

3.4 เครือข่ายสังคมออนไลน์กับการศึกษา

ทุกวันนี้คำว่า "เว็บไซต์ โซเชียล เน็ตเวิร์ก" หรือ "เครือข่ายสังคมออนไลน์" ไม่ใช่คำใหม่ในสังคมอีกแล้ว โดยเฉพาะในยุคที่เทคโนโลยีการติดต่อสื่อสารเข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวัน ทำให้โลกปัจจุบันกลายเป็นโลกที่ไร้พรมแดนไปแล้ว

ในปี พ.ศ. 2554 คนที่ใช้ Facebook ทั่วโลกมีจำนวนถึง 800 ล้านคน ทั้งนี้ยังมีเว็บไซต์อื่นที่มีลักษณะนี้ ซึ่งเรียกว่า Social Networking Service (SNS) ที่เป็นที่นิยมอย่างแพร่หลายอีกมาก ซึ่งยืนยันถึงการเข้ามามีบทบาทในการดำเนินชีวิตสำหรับคนยุคปัจจุบัน เมื่อเครือข่ายสังคมออนไลน์มีบทบาทต่อการดำเนินชีวิตของคนมาก ขึ้น ก็ย่อมจะเข้ามาเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา (จารุวัจน์ สองเมือง, 2554)

เครือข่ายสังคมออนไลน์กับการพัฒนาการเรียนการสอน

การใช้สื่อสังคมออนไลน์ของสถาบันการศึกษาในสหรัฐอเมริกา

ในด้านการพัฒนาการศึกษา โดยอาศัยประโยชน์จากเทคโนโลยีที่พัฒนาขึ้นทุกวัน "โซเชียล เน็ตเวิร์ก" ก็เป็นอีกหนึ่งทางเลือกที่จะทำให้ครูผู้สอน และนักเรียนใกล้ชิดกันยิ่งขึ้น นอกเหนือจากเวลาที่อยู่ในห้องเรียน ดังเช่นที่ "คณะกรรมการด้านการศึกษา" ของรัฐเวอร์จิเนีย ประเทศสหรัฐฯ เพิ่งจะมีมติไปเมื่อสัปดาห์ก่อน ในการเห็นชอบที่จะกำหนดนโยบายอย่างเป็นรูปธรรม เกี่ยวกับการนำเอา "โซเชียล เน็ตเวิร์ก" มาใช้ในฐานะเครื่องมือการเรียนการสอน ซึ่งทางคณะกรรมการฯ เล็งเห็นว่า แทนที่บรรดาเด็กนักเรียนจะอาศัยเว็บไซต์เครือข่ายฯ เหล่านี้ ในการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็น หรือใช้เป็นพื้นที่ในการบอกกล่าวความรู้สึกของตนต่อคนรอบข้างเพียงอย่างเดียว แต่แอพลิเคชั่น หรือฟังก์ชั่นต่างๆ ของเว็บไซต์เหล่านี้ ยังสามารถเชื่อมโยงพวกเขากับสถาบันการศึกษา หรืออาจารย์ผู้สอนได้ด้วย เช่น การสั่งรายงาน ส่งการบ้าน หรือแม้กระทั่งแจ้งเตือนเกี่ยวกับวันเวลาสอบ เป็นต้น

ขณะเดียวกัน การที่ครูเข้ามาอยู่ในเครือข่ายสังคมออนไลน์ยังสามารถเปิดโอกาสให้ผู้ใหญ่ได้เป็นหูเป็นตาในการสอดส่องดูแลผู้ไม่ประสงค์ดีที่อาศัยช่องทางการติดต่อสื่อสารไร้พรมแดนนี้ เข้ามาสร้างความเสียหายหรือก่อภัยคุกคาม โดยเฉพาะอาชญากรรมเกี่ยวกับเรื่องเพศแก่พวกเด็กๆ ได้ (สุมนชยา จึงเจริญศิลป์. , 2554)

เว็บไซต์ thumbsup (2555) ซึ่งเป็นเว็บข่าวและบทความด้านธุรกิจดิจิตอล ได้นำเสนอบทความเรื่อง “มองการศึกษาไทยกับการใช้สื่อสังคมออนไลน์” ทาง http://thumbsup.in.th โดยระบุถึง “ข้อดี-ข้อเสีย” การใช้สื่อสังคมออนไลน์ของสถาบันการศึกษาในสหรัฐอเมริกา ได้แก่ Facebook, Twitter, LinkedIn, Blog และเว็บบอร์ด ไว้ว่า Facebook คือสื่ออันดับหนึ่งที่บรรดาสถาบันการศึกษาใช้กันมากที่สุด อัตราการเติบโตของการใช้งานสื่อสังคมออนไลน์ของมาร์ค ซักเคอร์เบิร์ก ก็เพิ่มมากขึ้นในทุกๆ ปี ในขณะที่ Twitter และ LinkedIn ก็เติบโตสูงเร็วแบบรวดเร็วเช่นกัน ส่วนสื่อออนไลน์รูปแบบเดิมๆ อย่างเว็บบอร์ดและบล็อก ก็ไม่ได้มีการการเปลี่ยนแปลงมากนัก

ผลสำรวจยังชี้ให้เห็นถึงรูปแบบการนำบรรดาสื่อออนไลน์ไปใช้หลากหลายแบบ ไม่ว่าจะเป็นการประกาศว่าวันนี้จะมีเรียนที่ไหนอย่างไร อาจารย์เอาเอกสารประกอบการสอนมาแชร์ การถ่ายภาพแบบ 360 องศาของห้องเรียนให้คนภายนอกดู การช่วยให้สถาบันค้นหานักศึกษาที่โดดเด่นหรือแม้กระทั่งก้าวไปถึงการช่วยให้ผู้ด้อยโอกาสมีโอกาสในการศึกษาแนวคล้ายๆ กับการศึกษาทางไกล และสิ่งที่มีลักษณะคล้ายกันอย่างหนึ่ง นั่นคือการเปิดให้บรรดาครูอาจารย์สามารถเข้าไปตรวจสอบความเรียบร้อยถูกต้อง ในเรื่องต่างๆ เพื่อไม่ให้การนำสื่อเหล่านี้ไปใช้ในทางที่ผิด ในเรื่องนี้หลายส่วนได้ให้ความเห็นว่าการให้ทุกฝ่ายเข้ามาร่วมมือในการเรียน การสอนด้วยการให้แสดงความคิดเห็นจากนักเรียนนักศึกษา ที่เสมือนกับการสื่อสารตลอดเวลากับครูอาจารย์ ทำให้การเรียนการสอนพัฒนาไปได้ดียิ่งขึ้น

ด้านเนื้อหา (Content) ซึ่งปัจจุบันนับได้ว่ายุคนี้เนื้อหาสาระที่นำเสนอเป็นเรื่องที่สำคัญ ใครที่มีเนื้อหาที่ดีและมีจำนวนมาก ก็ยิ่งได้เปรียบ สถาบันที่ประสบความสำเร็จในการบริหารสื่อออนไลน์ สามารถชักชวนให้นักเรียนนักศึกษาเข้ามาสร้างสรรค์เนื้อหาสาระในสังคมออนไลน์ และกลายเป็นอีกหนึ่งกุญแจสำคัญที่ขับเคลื่อนให้สถาบันนั้นๆ ประสบความสำเร็จ

ในทางตรงกันข้ามกับอีกกลุ่มที่พบอุปสรรคมากมาย ในด้านการขาดบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจมาจัดการกับสื่อสังคมออนไลน์ ทำให้สุดท้ายบรรดาผู้ใช้งานอย่างนักเรียนนักศึกษาขาดความเชื่อมั่น และไม่ใช้สื่อที่สถาบันการศึกษานั้นบริหารอยู่ ขาดการทำให้ผู้ใช้งานรู้สึกถึงการมีส่วนร่วม หรือผูกพัน ก็จะไม่มีทางได้รับความสำเร็จจากการบริหารสื่อออนไลน์ได้เด็ดขาด

สุดท้ายแล้วความสม่ำเสมอในการให้ข้อมูล สร้างเนื้อหา หรือติดต่อสื่อสารกับผู้ใช้ก็เป็นกุญแจสำคัญที่จะทำให้สถาบันนั้นๆ ประสบความสำเร็จ เพราะฉะนั้นจึงต้องสร้างความมั่นคงสม่ำเสมอกับสื่อประเภทนี้ให้ได้ จึงจะมีโอกาสประสบความสำเร็จ

สถาบันการศึกษาต่างประเทศที่ได้รับการยกย่องว่าสามารถจัดการกับสื่อสังคมออนไลน์ได้ดีมากๆ ได้แก่

- John Hopkins University: ซึ่งมีคนกด Likes บน Facebook ให้มากถึง 16,976 คน, มีผู้ติดตามจำนวน 4,324 คน บน Twitter, และคนดูใน YouTube มากถึง 89,501 ครั้ง
- มหาวิทยาลัยชื่อดังอย่าง Harvard University นั้นมีคนกด Likes บน Facebook ให้มากถึง 1,281,596 คน, มีผู้ติดตามจำนวน 95,352 คน บน Twitter, และคนดูใน YouTube มากถึง 1,292,259 ครั้ง
- University of Notre Dame: มีคนกด Likes บน Facebook ให้มากถึง 52,569 คน, มีผู้ติดตามจำนวน 5,014 คน บน Twitter, และคนดูใน YouTube มากถึง 153,575 ครั้ง
- Ohio State University: ซึ่งมีคนกด Likes บน Facebook ให้มากถึง 407,848 คน, มีผู้ติดตามจำนวน 25,111 คน บน Twitter, และคนดูใน YouTube มากถึง 116,127 ครั้ง
- มหาวิทยาลัย Columbia University, NY: ที่มีคนกด Likes บน Facebook ให้มากถึง 33,321 คน, มีผู้ติดตามจำนวน 2,426 คน บน Twitter, และคนดูใน YouTube มากถึง 184,071 ครั้ง

อย่างไรก็ตามหาพิจารณาถึงตัวเลขการกด Like จำนวน Follower หรือจำนวนการเข้าใช้งาน YouTube ของแต่ละสถาบัน อาจจะไม่ได้สื่อถึงความสำเร็จไปเสียทุกอย่าง หากแต่การได้ความพึงพอใจและการบอกต่อต่างหากที่น่าจะเป็นสิ่งที่องค์กรที่ไม่ได้หวังพึ่งพากำไร (มากนัก) อย่างที่สถาบันการศึกษาต้องการ

การใช้สื่อสังคมออนไลน์ของสถาบันการศึกษาในประเทศไทย

Runglawan Skulmalaithong. (2552) ได้นำเสนอบทความเรื่อง “สังคมออนไลน์กับการเรียนการสอน” ไว้ว่า สังคมออนไลน์กับการเรียนการสอน.การเรียนการสอนยุคใหม่ ความรู้และปฏิสัมพันธ์ไม่ได้จำกัดอยู่แต่ในห้องเรียน ทิศทางพัฒนาการทางสังคมในปัจจุบัน มีแนวโน้มการพัฒนาไปสู่สังคมออนไลน์ (Social Network) กันมากขึ้น ซึ่งสังเกตได้จากเราใช้บริการสังคมออนไลน์ เช่น Facebook MySpace hi5 MSN หรือ กระดานถามตอบยอดนิยมอย่าง pantip.com กันมากขึ้น ซึ่งเว็บเหล่านี้ทำให้ผู้คนรู้จักกันได้ง่ายขึ้น และเชื่อมโยงกันในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง ข้อดีที่สำคัญ

อย่างหนึ่งของสังคมออนไลน์คือ สังคมออนไลน์เป็นสังคมที่รวมบุคคลหรือกลุ่มคนที่มีความสนใจในเรื่องเดียวกัน มาแลกเปลี่ยนความรู้กัน

ลักษณะการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่ยังคงรูปแบบเดิมๆ คือ ให้นักเรียนถือหนังสือไว้ในมือแล้วนั่งเงียบ ฟังผู้สอนให้ความรู้ ในขณะที่นิสิตนักศึกษาและโลกมีการเปลี่ยนแปลงแบบหมุนกลับ การเรียนการสอนยุคใหม่ ความรู้และปฏิสัมพันธ์ไม่ได้จำกัดอยู่แต่ในห้องเรียน เราจึงควรมีการผสมผสานกันระหว่างการเรียนในชั้นเรียน และการนำระบบเทคโนโลยี เช่น e-Learning หรือ Social Network ต่างๆ มาช่วยในการเรียนการสอน เพื่อเป็นการขยายโอกาสการเรียนรู้ และเพิ่มสัมพันธภาพระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน หรือระหว่างผู้เรียนด้วยกันเอง

Twitter (ทวิตเตอร์) เป็นเว็บที่ให้บริการเขียน Blog ที่เราสามารถโพสต์ข้อความได้ไม่เกิน 140 ตัวอักษร (Micro blog) เป็นข้อความสั้นๆ ที่จะบอกกับผู้ที่สนใจจะติดตามเรา (Follower) ว่าเรากำลังทำอะไรคล้ายกับ Status Message ของ MSN ข้อดีของ Micro blog ก็คือ สั้น ง่าย และรวดเร็ว ข้อมูลส่วนใหญ่ที่ผู้รับจะได้มีเพียงเนื้อหาสาระสำคัญเท่านั้น ช่วยลดเวลาของผู้อ่าน และผู้เขียนก็ไม่ต้องพิมพ์อะไรยืดยาวเช่นกัน

เราสามารถประยุกต์ใช้ Twitter ในการเล่าบรรยากาศการประชุมสัมมนา ประเด็นต่างๆ ที่บรรยาย เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ที่ไม่ได้เข้าร่วมได้รับรู้ว่าเกิดอะไรขึ้นบ้าง หรือ การประกาศข่าวสารต่างๆ ด้วยลักษณะที่เป็นเอกลักษณ์ของ Twitter ข้อความต่างๆ จะถูกกระจายออกไปอย่างรวดเร็ว เพราะข้อความที่สั้นและเข้าใจง่าย ทำให้ Twitter เป็นที่นิยมอย่างกว้างขวางในหมู่ผู้ใช้ ทั้งในกลุ่มบุคคลธรรมดา นักเรียน นิสิตนักศึกษา คณาจารย์ นักวิชาการ นักวิจัย นักแสดง นักร้อง นักการตลาด องค์กร ร้านค้าต่างๆ นักข่าว ข้าราชการ นักการเมือง หรือแม้กระทั่งบุคคลสำคัญระดับประเทศ (Runglawan Skulmalaithong, 2552)

บทบาทของเครือข่ายสังคมออนไลน์ต่อการจัดการศึกษา

ด้วยข้อมูลจำนวนมากที่ถูกนำเสนอในเครือข่ายสังคมออนไลน์ หากนำมาสู่การจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนย่อมก่อให้เกิดผลสำคัญในหลากหลายลักษณะ (จารุวัจน์ สองเมือง, 2554) เช่น

1) **การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสังคมในชั้นห้องเรียน**

เนื่องจากบรรยากาศของเครือข่ายสังคมออนไลน์เป็นการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารผ่านภาพมิติความสัมพันธ์ของคนในเครือข่าย ด้วยเหตุนี้เมื่อทั้งผู้สอนและผู้เรียนเข้าสู่การสร้างความสัมพันธ์ภายใน ระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ก็จะนำไปสู่การพัฒนาความสัมพันธ์ในสังคมจริงในทิศทางที่ใกล้ชิดกันยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นผลให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพจริง

2) การกระตุ้นให้เกิดการศึกษาค้นคว้า การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่กว้างขวาง

การตั้งประเด็นแลกเปลี่ยน ข้อสงสัยต่างๆ ผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ทำได้อย่างทันท่วงที และเป็นเครื่องมือสำหรับผู้สอนในการกระตุ้นผู้เรียนได้เป็นอย่างดี ในขณะเดียวกันผู้สอนสามารถนำเสนอเนื้อหาใหม่ๆ ได้อย่างต่อเนื่องและผู้เรียนสามารถติดตามได้อย่างต่อเนื่อง

3) การส่งเสริมการศึกษาตามความสนใจและความถนัด

เครือข่ายสังคมออนไลน์โดยเฉพาะอย่างยิ่งในรูปแบบของเว็บบล็อกเป็นระบบที่ส่งเสริมการเผยแพร่ผลงานตามความถนัดและความสนใจของทั้งผู้สอนและผู้เรียน

4) การส่งเสริมการบันทึกและการอ่าน

การเผยแพร่ผ่าน เครือข่ายสังคมออนไลน์ส่วนใหญ่ผ่านรูปแบบของข้อเขียนในหลายลักษณะ เช่น ข้อความสั้นในระบบ twitter ข้อความปานกลางของเว็บ Facebook หรือข้อความยาวๆ ของระบบเว็บบล็อก เป็นต้น

ผลกระทบที่อาจส่งผลต่อผู้เรียนในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์

ขณะที่การนำเครือข่ายสังคมออนไลน์มาใช้ในด้านการศึกษามีข้อดีหลายประการ แต่ในขณะเดียวกันก็มีข้อเสียที่อาจจะส่งผลกระทบต่อผู้ ใช้ด้วยเช่นกัน (จารุวัจน์ สองเมือง, 2554)

1) การใช้งานเพื่อความบันเทิง เกมมากกว่าการศึกษาค้นคว้า ทั้งนี้ระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ เช่นใน Facebook จะประกอบด้วยเกมต่างๆ มากมาย และส่วนใหญ่ต้องการใช้เวลาในการเล่นที่ต่อเนื่อง

2) ความจำเป็นของอุปกรณ์การสื่อสาร ซึ่งส่วนใหญ่มีราคาแพงและมีค่าใช้จ่ายที่ต่อเนื่อง และหากผู้สอนใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ในการนำเสนอข้อมูลไปยังผู้เรียนเป็นหลัก อาจจะก่อให้การไม่สามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลของผู้เรียนบางคนได้

3) การรับข้อมูลที่ไม่ถูกต้องและการขาดวิจารณญาณในการข้อมูล ทั้งนี้เมื่อผู้เรียนเข้าสู่การเรียนรู้ในเครือข่ายสังคมออนไลน์ แหล่งการรับข้อมูลจะไม่สามารถจำกัดไว้เพียงจากผู้สอนเท่านั้น ซึ่งจำเป็นที่ผู้สอนจะต้องย้ำถึงแนวทางการตรวจสอบข้อมูลให้กับผู้เรียน

4) การขาดวิจารณญาณในการนำเสนอข้อมูล เนื้อหาของผู้เรียน ด้วยความสะดวก รวดเร็วในการเผยแพร่ข้อมูลผ่านระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ จะพบว่า หลายครั้งทำให้หลายคนขาดความยั้งคิดในการเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสาร ภาพหรือเหตุการณ์ต่างๆ และนำไปสู่ปัญหาอื่นๆ ตามมา

แนวปฏิบัติเพื่อการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ในชั้นเรียน

เมื่อเครือข่ายสังคมออนไลน์มีทั้งข้อดีและข้อด้อย แต่เป็นการยากที่ผู้สอนจะปฏิเสธการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ได้ ด้วยเหตุนี้ผู้สอนควรมีแนวปฏิบัติสำคัญเพื่อให้การใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ มีประสิทธิภาพและไม่ก่อให้เกิดผลที่ไม่พึงประสงค์ (จารุวัจน์ สองเมือง, 2554) ดังนี้

1) ควรศึกษาธรรมชาติของระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่จะนำมาใช้อย่างชัดเจน
2) ควรศึกษาความพร้อมของผู้เรียนในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์
3) เป็นต้นแบบที่ดีในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์
4) ติดตามพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของผู้เรียนอย่างใกล้ชิด
5) สร้างเครือข่ายผู้สอนและผู้ปกครองเพื่อประสิทธิภาพของการดูแลผู้เรียนในเครือข่ายสังคมออนไลน์

มารยาทและจริยธรรมในเครือข่ายสังคมออนไลน์

วิยะดา ฐิติมัชฌิมา. (2552) มหาวิทยาลัยกรุงเทพฯ ได้กล่าวถึงมารยาทและจริยธรรมในเครือข่ายสังคมออนไลน์ ไว้ในบทความเรื่อง “เครือข่ายสังคมออนไลน์: แนวโน้ม ปรากฏการณ์ และจริยธรรม” ดังนี้

สื่อสังคมออนไลน์มีประโยชน์มากมาย อย่างไรก็ตามท่ามกลางประโยชน์ที่มากมาย ก็มีช่องว่างที่ก่อให้เกิดผลเสียเช่นกัน ด้วยคุณลักษณะหลักของเครือข่ายสังคมออนไลน์คือการเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวในที่สาธารณะ และด้วยขนาดที่ใหญ่โตมหาศาลและความเป็นพื้นที่สาธารณะของเครือข่ายสังคมออนไลน์นี่เองที่ทำให้การควบคุมการเผยแพร่ของข้อมูลออกไปในวงกว้างทำได้ยากยิ่ง

ข่าวเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิความเป็นส่วนตัวในเครือข่ายสังคมออนไลน์มีให้เห็นอย่างต่อเนื่อง ตัวอย่างเช่น กรณีการแอบลักลอบเข้าไปขโมยข้อมูลบัญชีผู้ใช้เว็บไซต์ MySpace ของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมปลาย Petaluma ในประเทศสหรัฐอเมริกา แล้วไปเขียนข้อความข่มขู่นักเรียนในเว็บไซต์ หรือกรณีที่มีผู้ใช้ Facebook และ MySpace จำนวนมากพบว่านายจ้างของตนเข้ามาอ่านและติดตามข้อมูลทั้งเรื่องส่วนตัวและเรื่องงานผ่านทางเว็บไซต์ดังกล่าว หรือการนำรูปภาพ วิดีโอ หรือข้อมูลของผู้อื่นที่เผยแพร่ในเว็บไซต์เครือข่ายสังคมออนไลน์ไปเผยแพร่ต่อ เป็นต้น ทำให้ประเด็นด้านมารยาทและจริยธรรมในสังคมออนไลน์กลายเป็นสิ่งที่สังคมโลกให้ความสนใจและถกเถียงกันอย่างมากรวมถึงในแวดวงสื่อสารมวลชนและนักกฎหมายด้วยวิธีการใช้สื่อสังคมออนไลน์อย่างมีมารยาทและจริยธรรมอันจะไม่ก่อให้เกิดผลเสียทั้งต่อตนเองและผู้อื่น ได้แก่

1. คิดก่อนโพสต์ (Post) ผู้ใช้ต้องตระหนักอยู่เสมอว่า ทุกสิ่งที่สื่อสารบนสื่อสังคมออนไลน์นั้นเป็น “สิ่งสาธารณะ” ข้อมูลทุกอย่างจะต้องถูกสื่อสารออกไปสู่คนอีกจำนวนมากมาย ดังนั้นผู้ใช้ต้องมีความรับผิดชอบต่อความถูกต้องและเหมาะสมของภาษาและข้อมูลที่สื่อสารออกไป

2. ใช้อย่างพอดี และเหมาะสมกับเวลาและกาลเทศะ

3. ใช้อย่างมีจริยธรรม ผู้ใช้ต้องมีความระมัดระวังในการใช้งานไม่สร้างความเดือดร้อนทั้งต่อตนเอง ผู้อื่นและสังคม ใช้ให้เกิดประโยชน์และสร้างสรรค์

3.5. การใช้เฟซบุ๊กเพื่อการศึกษา

การใช้เฟซบุ๊กเป็นศูนย์แห่งการเรียนรู้

โยเนีย เย็นชา (2555) ได้กล่าวถึงการใช้เฟซบุ๊กเป็นศูนย์แห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาไว้ว่า เฟซบุ๊กเป็นศูนย์แห่งการเรียนรู้ที่ได้รับความนิยมอย่างต่อเนื่อง จึงส่งผลให้สถานศึกษาต่างๆ นำเฟซบุ๊กไปประยุกต์ใช้เป็นศูนย์แห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์และแบ่งปันข้อมูลด้านวิชาการในการเรียนการสอน รวมถึงการส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่างครูผู้สอนกับกับผู้เรียน และระหว่างผู้เรียนด้วยกัน

เว็บไซต์พีซีเทคแม็กกาซีน (www.pctechmagazine.com) ได้อ้างถึงเหตุผล 4 ประการที่ครูผู้สอนควรพิจารณาเลือกใช้เฟซบุ๊กเป็นศูนย์แห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา

1) การพัฒนาด้านภาษา ครูผู้สอนและผู้เรียนจำเป็นต้องใช้เฟซบุ๊กในการติดต่อสื่อสารและแสดงความเห็นต่างๆ เกี่ยวกับวิชาที่เรียนบนเฟซบุ๊ก การใช้เฟซบุ๊กในการเขียนและอ่านข้อความต่างๆ เป็นประจำจะช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกการเขียน การสะกดคำ และการใช้ไวยากรณ์ที่ถูกต้อง

2) การสื่อสารระหว่างบุคคล เป็นสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างครูผู้สอนกับกับผู้เรียนและผู้เรียนกับผู้เรียนในการติดต่อสื่อสารและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ร่วมกัน รวมถึงสนับสนุนให้ผู้เรียนกล้าที่จะแสดงความคิดเห็นต่างๆ มากยิ่งขึ้น

3) การทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม เฟซบุ๊กเป็นอีกช่องทางหนึ่งที่เปิดโอกาสให้ ผู้เรียนผู้ใดผู้หนึ่งจะต้องรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายร่วมกันเป็นกลุ่ม ซึ่งเป็นการฝึกทักษะการเป็นผู้นำและการเป็นผู้ตาม

4) เพิ่มทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร การใช้เฟซบุ๊กในการเรียนการสอน จะช่วยผู้เรียนมีความสนใจและมีความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศใหม่ๆ

สิ่งที่ครูผู้สอนพึงปฏิบัติในการใช้เฟซบุ๊กเป็นศูนย์แห่งการเรียนรู้ร่วมกับผู้เรียนนั้น เมื่อมิถุนายน 2554 เว็บไซต์ออลเฟซบุ๊ก (www.allfacebook.com) ได้นำเสนอเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติที่ดีที่สุด 7 ประการ เป็นแนวทางให้ครูผู้สอนใช้เฟซบุ๊กได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ดังนี้

1) ห้ามครูผู้สอนระบายอารมณ์ หรือติหนิผู้เรียนผ่านเฟซบุ๊ก

2) ควรกำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติในการใช้สื่อสังคมร่วมกันระหว่างครูผู้สอนและผู้เรียนให้ชัดเจน

3) ไม่ควรใช้ข้อความที่รุนแรงในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผู้เรียนและสถานศึกษา

4) หลีกเลี่ยงการแสดงข้อความที่ก่อให้เกิดข้อโต้แย้งที่รุนแรง

5) ควรตั้งค่าการแสดงความคิดเห็นต่างๆ ที่ผู้เรียนทุกคนสามารถเข้าไปอ่านได้

6) ควรแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผู้เรียนในเชิงบวกเท่านั้น

เฟซบุ๊กมีซอฟต์แวร์ประยุกต์ใช้ หรือ แอพพลิเคชัน หรือ“แอพส์ (Apps = Applications) เพื่อการศึกษามากมายที่จะช่วยอำนวยความสะดวกให้แก่ครูผู้สอนในการเตรียมเนื้อหาการสอนและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ใหม่ๆ ตัวอย่างเช่น

1) ไฟลส์ (Files) สำหรับอัพโหลดแฟ้มข้อมูลให้กับผู้เรียน

2) เมกอะควิซ (Make a Quiz) สำหรับสร้างคำถามออนไลน์เพื่อทดสอบความรู้ของผู้เรียน

3) คาเลนเดอร์ (Calendar) สำหรับสร้างปฏิทินแจ้งเตือนกำหนดการต่างๆ

4) คอร์ส(Course) สำหรับจัดการเนื้อหาการเรียนการสอน

นอกจากนี้ ยังมีแอพพลิเคชันที่จะช่วยอำนวยความสะดวกในการเรียนและแบ่งปันเรื่องราวที่เป็นประโยชน์ในการเรียนรู้สำหรับผู้เรียน ตัวอย่างเช่น

1) วีรีด (weRead) สำหรับจัดการรายชื่อหนังสือให้ผู้สนใจร่วมแสดงความคิดเห็น

2) คลาสโน้ตส์ (Class Notes) สำหรับถ่ายภาพในขณะที่ครูผู้สอนเขียนเนื้อหาบนกระดาน หรือคัดลอกเนื้อหาที่เรียน แล้วนำไปโพสต์ต่อเพื่อแบ่งปันผู้อื่น สำหรับผู้สนใจสามารถเข้าอินเทอร์เน็ตแล้วค้นหาข้อมูลแอพส์ของเฟซบุ๊กเพื่อการศึกษาได้

จะเห็นได้ว่า เฟซบุ๊กเป็นศูนย์แห่งการเรียนรู้ขนาดใหญ่ที่ทรงประสิทธิภาพในการเรียนรู้แบบไร้ขีดจำกัด ซึ่งครูผู้สอนและผู้เรียนสามารถเข้าถึงได้จากทุกที่ ทุกเวลา ฉะนั้น ผู้บริหารการศึกษาจึงควรกำหนดแนวปฏิบัติในการใช้เฟซบุ๊กอย่างเหมาะสมเพื่อช่วยลดปัญหาในการใช้เฟซบุ๊กไปในทางที่ผิดหรือก่อให้เกิดความเสื่อมเสียชื่อเสียงแก่สถานศึกษา และควรปรับเปลี่ยนนโยบายการใช้เฟซบุ๊กที่มีอยู่เป็นระยะๆ เพื่อให้เข้ากับสถานการณ์และยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไป

นอกจากนี้แล้ว เรายังใช้เฟซบุ๊กเป็นแหล่งรวบรวมและแบ่งปันความรู้ โดยผู้สอนสามารถใช้ Facebook เพื่อรวบรวมเอกสารประกอบการบรรยาย, video link บันทึกการบรรยาย, หัวข้อและผลของการอภิปรายในชั้นเรียน หรือข้อมูลสำคัญอื่นๆ ไว้บน Facebook เพื่ออำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนได้ทบทวนชั้นเรียน นอกจากนี้ Facebook ยังใช้เพื่อรวบรวมภาพกิจกรรมต่างๆ ของชั้นเรียนเป็นการประชาสัมพันธ์และบันทึกการเรียนรู้ (ภานุ ภูมิพัฒนาพันธ์. 2558)

การใช้เฟซบุ๊กเป็นส่วนหนึ่งของ Projects และ Assignments ต่างๆ

ภานุ ภูมิพัฒนาพันธ์ (2558) กล่าวไว้ว่า Facebook คือประตูสู่โลกโลกกว้าง ผู้เรียนสามารถเข้าร่วมงานประกวดหรือโปรเจคต่างๆ ที่บริษัทหรือองค์กรชั้นนำได้โพสต์ไว้ใน Facebook เป็นการเตรียมความพร้อมสู่โลกของการทำงานให้ผู้เรียน ในด้านการเรียน ผู้สอนสามารถมอบหมายงานให้ผู้เรียนนำเสนอผ่านหน้า Facebook เช่น สรุปบทเรียน, รีวิวหนังสือของชั้นเรียน, ให้ผู้เรียนทำ Facebook application ซึ่งรันได้จริงบน Facebook, โพสต์ข้อมูลได้ที่ค้นคว้าเพิ่มเติม ซึ่งข้อมูลบนอินเตอร์เน็ตมีความหลากหลาย เช่น โพสต์เก่าๆ ของนักเขียนหรือบรรณาธิการในหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหา, Links/รูป/คลิปวีดีโอที่ shared บนFacebook เป็นต้น ข้อดีหนึ่งของการให้ผู้เรียนนำเสนองานบน Facebook คือ ผู้เรียนเองเห็นถึงการพัฒนาด้านการศึกษาของตนเองผ่านชิ้นงานต่างๆ และเป็นแหล่งรวบรวม profile ของทั้งผู้เรียนและผู้สอนได้

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเว็บบล็อกและเครือข่ายสังคมออนไลน์

พิพิษณ์ สิทธิศักดิ์ (2554) ได้ศึกษาการใช้เว็บบล็อก (Weblog) เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้วิชาภาพยนตร์และวีดิทัศน์เบื้องต้น สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาออกแบบนิเทศศิลป์ วิทยาลัยเพาะช่าง ปีการศึกษา 2554 จำนวน 49 คน ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาเว็บบล็อก (Weblog) http://filmv.wordpress.com/ เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้วิชาภาพยนตร์และวีดิทัศน์เบื้องต้น ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเนื้อหา ด้านหลักสูตร ด้านการออกแบบและคอมพิวเตอร์ และนักศึกษากลุ่มย่อย ประเมินคุณภาพเว็บบล็อก มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก นักศึกษาที่เรียนโดยการใช้ Weblog สนับสนุนการเรียนรู้วิชาภาพยนตร์และวีดิทัศน์เบื้องต้น มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาที่ใช้เว็บบล็อก (Weblog) เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้วิชาภาพยนตร์และวีดิทัศน์ เบื้องต้นมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับดี (B+) ถึงระดับดีมาก (A) มีจานวนมากขึ้น และมีค่าเฉลี่ย ของคะแนนรวมสูงขึ้นร้อยละ 11.51 เมื่อเปรียบเทียบกับปีการศึกษา 2553 และนักศึกษามีความพึงพอใจต่อการใช้เว็บบล็อกเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้วิชาภาพยนตร์และวีดิทัศน์เบื้องต้น ด้านการออกแบบ การเชื่อมโยง และเนื้อหา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

ทรงพล เหล่าเทิดพงษ์, วาทิต มูลมาวัน และเฉลิมพล มหากันธา (2554) ได้ศึกษาเรื่อง 1 วันกับพฤติกรรมการสื่อสาร “เฟซบุ๊ก” เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาสาขานิเทศศาสตร์

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่จำนวน 100 คน ผลการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่มักใช้เฟซบุ๊กในการสื่อสารกับเพื่อนมากที่สุดเพื่อตอบสนองความต้องการด้านต่างๆทั้งความต้องการที่จะลดความรู้สึกเหงา เปล่าเปลี่ยว ความต้องการได้รับการกระตุ้นทั้งด้านร่างกายและจิตใจ ความต้องการเรียนรู้เกี่ยวกับตัวเอง ความต้องการที่เพิ่มความพึงพอใจลดความวิตกกังวลหรือความขัดแย้งภายในจิตใจ และมักใช้เฟซบุ๊กในการสื่อสารตลอดเวลาเนื่องจากจำเป็นต้องเชื่อมโยงกับบุคคลอื่นในสังคมเพื่อสนองตอบต่อความต้องการในด้านต่าง ๆ

ภาณุวัฒน์ กองราช (2554) ทำการศึกษาเรื่องพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของวัยรุ่นในประเทศไทย : กรณีศึกษา Facebook พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชายมีอายุระหว่าง 19-21 ปี มีการศึกษาอยู่ในระหว่างปริญญาตรีหรือสูงกว่า มีอัตราการใช้บริการ 1-5 ครั้งต่อสัปดาห์ ในการใช้แต่ละครั้งใช้เวลา 1-3 ชั่วโมงต่อครั้ง และมีประสบการณ์ใช้บริการน้อยกว่า 1 ปี โดยส่วนใหญ่เคยใช้บริการหรือกิจกรรมต่างๆที่มีใน Facebook ซึ่งประกอบไปด้วยการโต้ตอบบนกระดานสนทนา การเข้าร่วมกลุ่มต่างๆการเล่นเกม การตอบคำถาม (Quiz) การแบ่งปันรูปภาพ การแบ่งปันวีดิโอ การค้นหาเพื่อนเก่า การส่งข้อความ การร่วมแสดงความคิดเห็น การชอบ (Like) และพบว่า กลุ่มวัยรุ่นมีความเพลิดเพลินในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์จนทำให้เกิดความรู้สึกชอบ และสนุกสนาน รวมถึงเป็นการทำตามกระแสนิยมจึงทำให้อัตราในการใช้เพิ่มมากขึ้นจนเกิดเป็นการติดการใช้งาน และอาจทำให้เกิดความรู้สึกกังวลหรือหมกมุ่นว่าจะต้องเข้าไปใช้งานอีกจนกลายเป็นความหลงใหลจนผิดปกติ อย่างไรก็ตาม การรับรู้ถึงความเสี่ยงจากการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ (Perceived Rick) ไม่มีความสัมพันธ์หรือทำให้พฤติกรรมความหลงใหล และการติดการใช้งานเครือข่ายสังคมออนไลน์ในกลุ่มวัยรุ่นลดลงแต่อย่างใดเนื่องจากกลุ่มวัยรุ่นดังกล่าวจะระมัดระวังมากในการใช้งานเครือข่ายสังคมออนไลน์และจะไม่ใช้งานถ้ารู้สึกว่าตัวเองได้รับความเสี่ยง

กุลนารี เสือโรจน์ (2556) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการสื่อสารของวัยรุ่นในพื้นที่สาธารณะบนเว็บไซต์ เครือข่ายสังคมออนไลน์เฟซบุ๊ก พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการใช้ประโยชน์จากเฟซบุ๊กดังนี้ 1) การสร้างสายสัมพันธ์แบบเพื่อนในเฟซบุ๊กสามารถเกิดขึ้น ขยายตัว และจบลงได้อย่างง่ายดาย 2) การให้ความบันเทิง เฟคบุ๊คมีแอพพลิเคชั่นที่หลากหลายทำให้ผู้ใช้งานเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินได้ ทั้งการสนทนา เกม การอัพโหลดรูปภาพ คลิปวิดีโอต่างๆ ที่เอื้อให้ผู้ใช้เป็นได้ทั้งผู้ส่งสารและผู้รับสาร 3) การเป็นแหล่งข้อมูลสาธารณะ เฟซบุ๊กเป็นคลังข้อมูลที่มีความหลากหลาย ทั้งแหล่งข้อมูลในระดับบุคคลที่ข่าวสารมาจากการโพสต์ข้อความของผู้ใช้คนใดคนหนึ่งและแหล่งข้อมูลสาธารณะในรูปแบบแฟนเพจ 4) เป็นช่องทางการสื่อสารประเด็นอ่อนไหว พบว่ากลุ่มตัวอย่างใช้เฟซบุ๊กเป็นช่องทางในการสื่อสารประเด็นอ่อนไหว 2 ลักษณะคือ ในประเด็นส่วนตัวใช้เฟซบุ๊กเป็นพื้นที่ระบายอารมณ์ความรู้สึกหรือความไม่พึงพอใจต่อบุคคลที่มีสถานภาพเหนือกว่าในโลกจริง ทั้งครู อาจารย์ พ่อแม่ และในประเด็นส่วนรวมพบว่า มีตั้งสถานะวิจารณ์เสียดสีประเด็น

การเมือง ซึ่งเป็นเรื่องที่ไม่อาจพูดหรือสื่อสารอย่างตรงไปตรงมาได้ในโลกจริง 5) การสอดส่องดูแลสังคม วิพากษ์วิจารณ์สังคมและรับเรื่องร้องทุกข์ 6) สะท้อนความเป็นตัวตนของบุคคลตามความเป็นจริง ผ่านแอพพลิเคชั่นต่างๆ 7) ประกอบสร้างสิ่งที่อยากเป็นและอยากให้คนอื่นรับรู้ โดยที่กลุ่มตัวอย่างมักสร้างข้อมูลแสดงตัวตนขึ้นมาใหม่ในพื้นที่แสดงประวัติส่วนตัวที่ไม่ตรงกับความเป็นจริงและไม่สนใจว่าคนอื่นจะเชื่อถือข้อมูลดังกล่าวหรือไม่

บุญอยู่ ขอพรประเสริฐ (2557) ได้ศึกษาพฤติกรรมการใช้เฟซบุ๊ก (Facebook) ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ทั้งภาครัฐและเอกชนจำนวน 10 แห่ง เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้ ประโยชน์ที่ได้รับ และผลกระทบจากการใช้เฟซบุ๊ก (Facebook) ผลการวิจัยพบว่า

ด้านพฤติกรรมการใช้ ร้อยละ 70.1 ใช้เฟซบุ๊กทุกวัน โดยใช้มากกว่า 2 ชั่วโมงต่อครั้ง มักใช้เมื่อมีเวลาว่าง และนิยมใช้ผ่านอุปกรณ์มือถือร้อยละ 67.6 ในด้านรูปแบบการใช้พบว่า ใช้สนทนา (Chat) กับเพื่อน และใช้เขียนแสดงความยินดีกับเพื่อนในโอกาสต่าง ๆ อยู่ในระดับบ่อยมาก ส่วนการกด Like เอาใจเพื่อน การอัพโหลด (Up Load) ภาพต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน การโพสต์ข้อความเล่าเรื่องต่างๆ การติดตามข่าวประจำวัน การติดต่อสื่อสารกับเพื่อนเก่าการแสดงความคิดเห็นต่อเหตุการณ์ต่างๆ (Comment) และการสร้างอัลบั้มรูปมีการใช้อยู่ในระดับบ่อย

ด้านประโยชน์ที่ได้รับมากที่สุดได้แก่ การได้รับข้อมูลข่าวสารที่เป็นปัจจุบัน ด้านผลกระทบที่เคยเกิดขึ้นกับกลุ่มตัวอย่างจากการเล่นเฟซบุ๊กมากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ การทะเลาะหรือโต้เถียงหรือขัดแย้งกับแฟน/คนรัก การทะเลาะหรือโต้เถียงหรือขัดแย้งกับเพื่อน และผลการเรียนลดลงหรือแย่ลง ในด้านการเรียนพบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 42.1 เคยได้รับผลกระทบทำให้ผลการเรียนลดลงในระดับเป็นบางครั้งจนถึงบ่อยครั้ง ร้อยละ 36.2 เคยส่งการบ้านไม่ทัน ร้อยละ 28.0 เคยโดนครู/อาจารย์ว่ากล่าวเพราะเล่นเฟซบุ๊กในห้องเรียน

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาเว็บบล็อก (Weblog) ผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Network) เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้วิชาการถ่ายภาพเพื่องานออกแบบนิเทศศิลป์ สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาออกแบบนิเทศศิลป์ วิทยาลัยเพาะช่าง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ แล้วประเมินประสิทธิภาพของการใช้เว็บบล็อก (Weblog) ในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อเว็บบล็อก (Weblog) และความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อเครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Network) สนับสนุนการเรียนรู้วิชาการถ่ายภาพเพื่องานออกแบบนิเทศศิลป์ ซึ่งมีรายละเอียดในการดำเนินการวิจัยดังนี้

1) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3) การเก็บรวบรวมข้อมูล
4) การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาออกแบบนิเทศศิลป์ ชั้นปีที่ 2 ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาการถ่ายภาพเพื่องานออกแบบนิเทศศิลป์ ตามหลักสูตรออกแบบนิเทศศิลป์ (หลักสูตร 4 ปี ปรับปรุง ปี พ.ศ. 2555) ภาควิชาออกแบบ วิทยาลัยเพาะช่าง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชากรทั้งหมด ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาออกแบบนิเทศศิลป์ ชั้นปีที่ 2 ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาการถ่ายภาพเพื่องานออกแบบนิเทศศิลป์ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 33 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือในการพัฒนาเว็บบล็อก

1) การพัฒนาเว็บไซต์ได้ใช้บริการพื้นที่เว็บไซต์ภายใต้โดเมนเนม (Domain name) rmutr.ac.th สำหรับสร้างเว็บบล็อกด้วยเวิร์ดเพรส (WordPress) ของบุคลากรในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

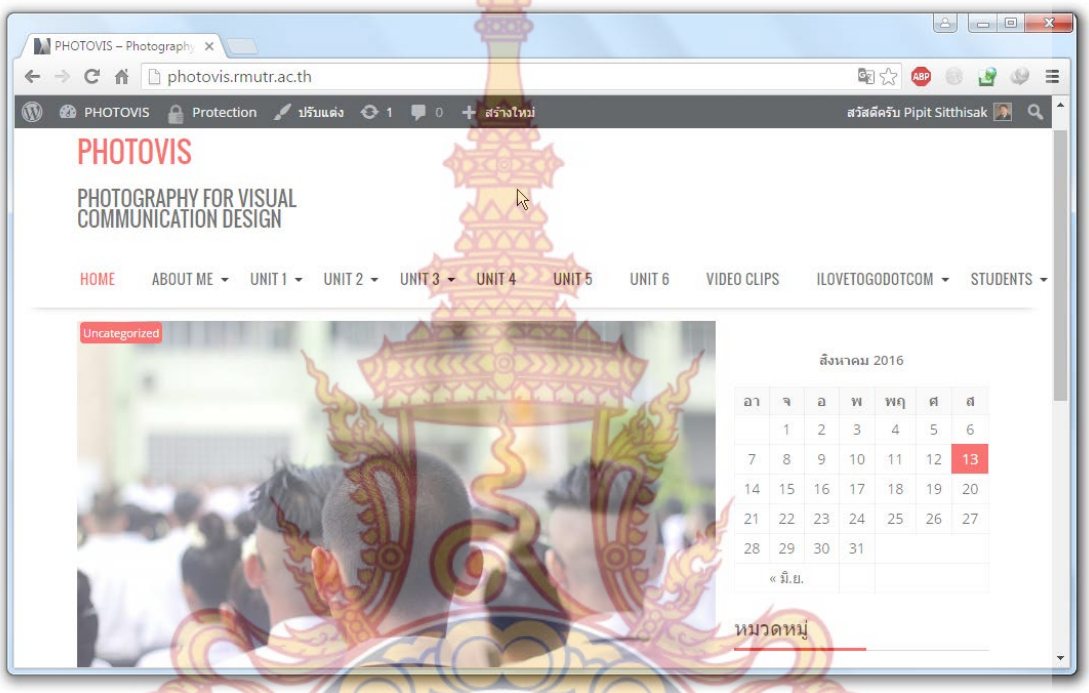

ภาพที่ 8 เว็บบล็อก http://photovis.rmutr.ac.th/

2) โปรแกรม Microsoft Word สำหรับจัดพิมพ์เนื้อหา แล้วแปลงไฟล์เอกสารจากโปรแกรมMicrosoft Word (*.doc) ให้เป็นไฟล์ PDF (*.pdf)

3) โปรแกรม Adobe Acrobat สำหรับเปิดไฟล์ PDF (*.pdf) เพื่อใส่ลายน้ำแสดงลิขสิทธิ์และใส่ระบบป้องกันความปลอดภัยบางส่วนของไฟล์เอกสาร

4) เว็บไซต์ Slide Share จาก https://www.slideshare.net/ สำหรับฝากไฟล์ pdf เพื่อลดพื้นที่การ Upload ไฟล์เนื้อหาไว้ที่เว็บบล็อก

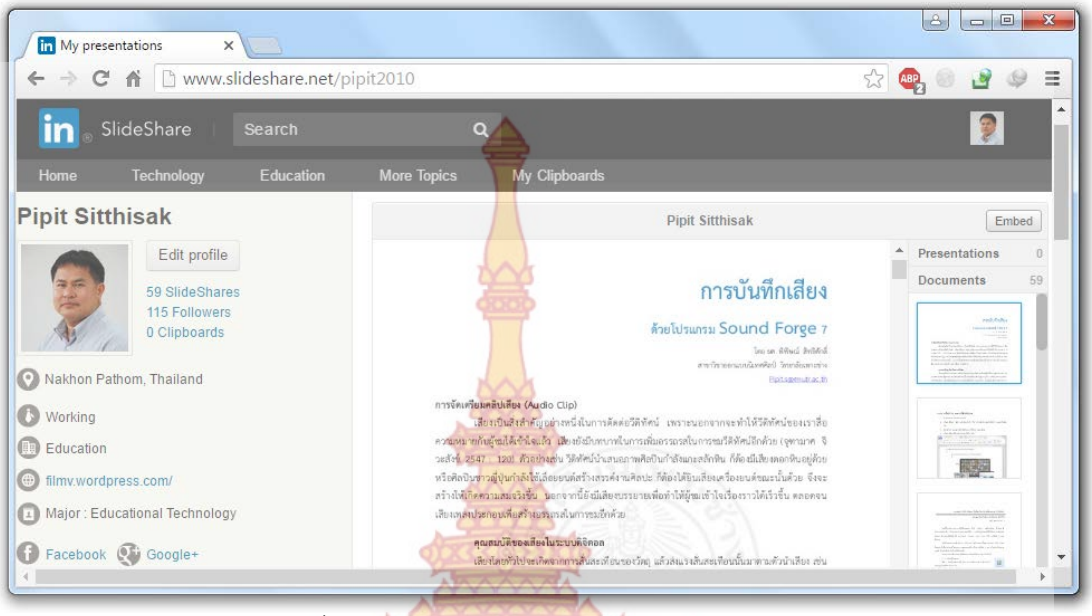

ภาพที่ 9 เว็บไซต์ Slide Share สำหรับฝากไฟล์ pdf

5) เว็บไซต์ Google Drive จาก https://drive.google.com/ สำหรับทำแบบสอบถามออนไลน์ ส่ง-รับคืน และประมวลผลลัพธ์การตอบกลับของผู้ตอบแบบสอบถาม

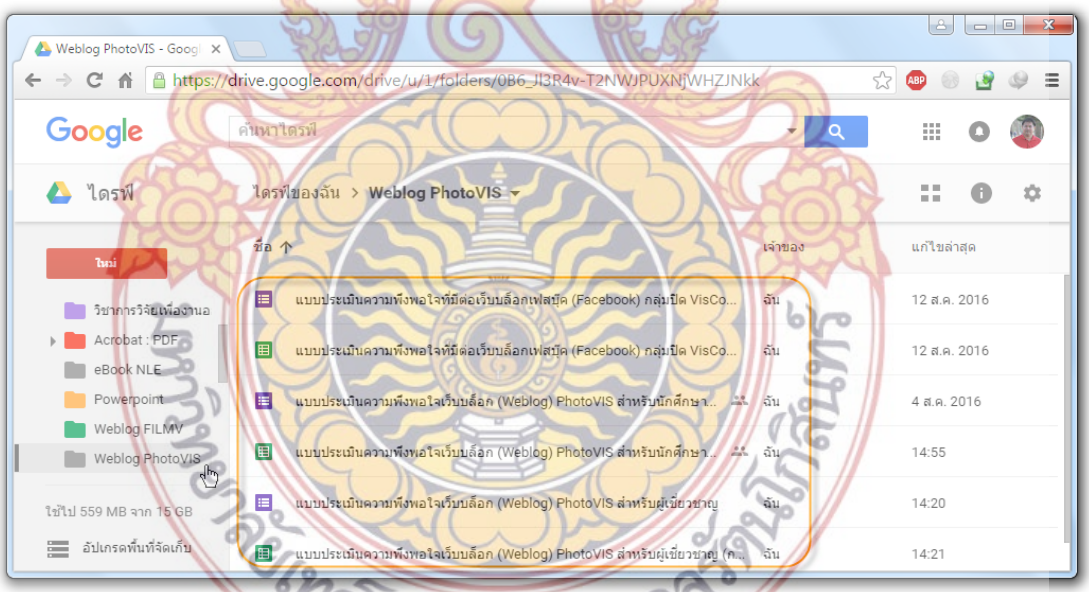

ภาพที่ 10 เว็บไซต์ Google Drive สำหรับสร้างแบบสอบถามออนไลน์

2.2 ลำดับขั้นตอนการพัฒนาเว็บบล็อก

1) ผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนาเว็บบล็อก (Weblog) เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้วิชาการถ่ายภาพเพื่องานออกแบบนิเทศศิลป์ สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาออกแบบนิเทศศิลป์ วิทยาลัยเพาะช่าง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ โดยขอใช้บริการพื้นที่จัดทำเว็บไซต์ ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ ผ่านสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่ให้บริการสร้างเว็บบล็อกด้วยเวิร์ดเพรส (WordPress)

2) ขอพื้นที่จัดทำเว็บไซต์ผ่านทางสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยกำหนด URL เป็น http://photovis.rmutr.ac.th/

3) เลือกธีม (Theme) สร้างเมนูของเนื้อหา และหมวดหมู่ของการโพสต์ (Post)

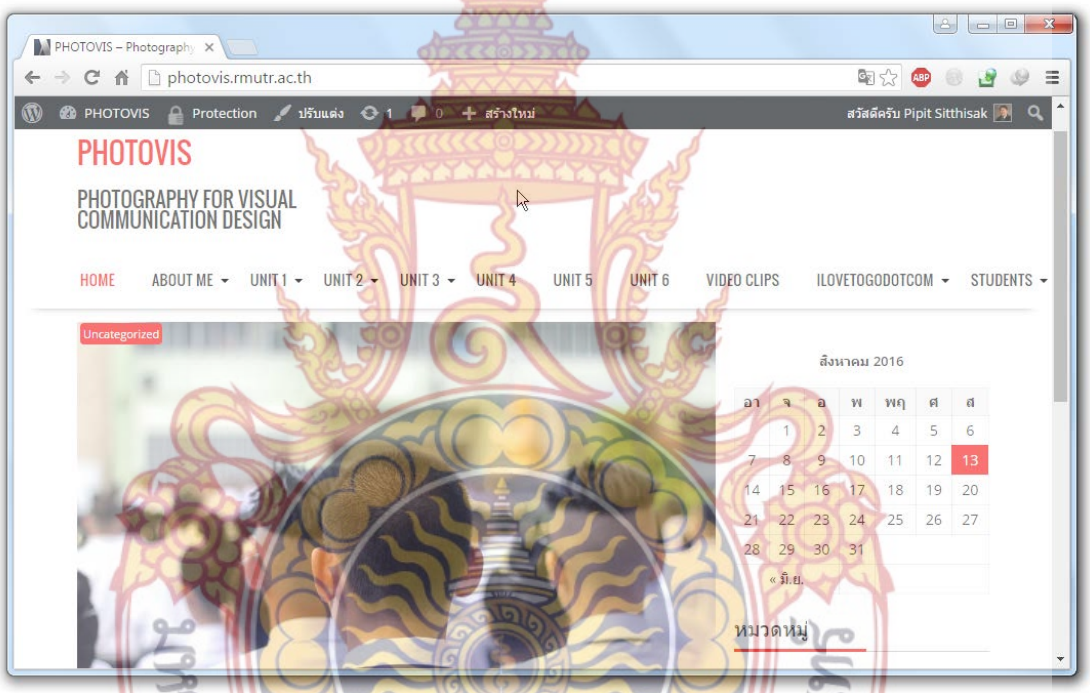

ภาพที่ 11 เว็บบล็อก http://photovis.rmutr.ac.th/ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น

4) ค้นคว้าและเรียบเรียงเอกสารประกอบการสอน วิชาการถ่ายภาพเพื่องานออกแบบนิเทศศิลป์ เพื่อใส่ลงในเว็บบล็อก ด้วยโปรแกรม Microsoft Word แล้วแปลงไฟล์ Word (*.doc) เป็นไฟล์ PDF (*.pdf)

5) นำเนื้อที่เป็นไฟล์ PDF (*.pdf) ใส่ลายน้ำเป็นภาพโลโก้ (Logo) แสดงลิขสิทธิ์ และใส่ระบบป้องกันความปลอดภัยบางส่วนของไฟล์เอกสาร

6) อัพโหลด (Upload) เนื้อหาบทต่าง ๆ ที่เป็นไฟล์ PDF ขึ้นเว็บบล็อก http://photovis.rmutr.ac.th/

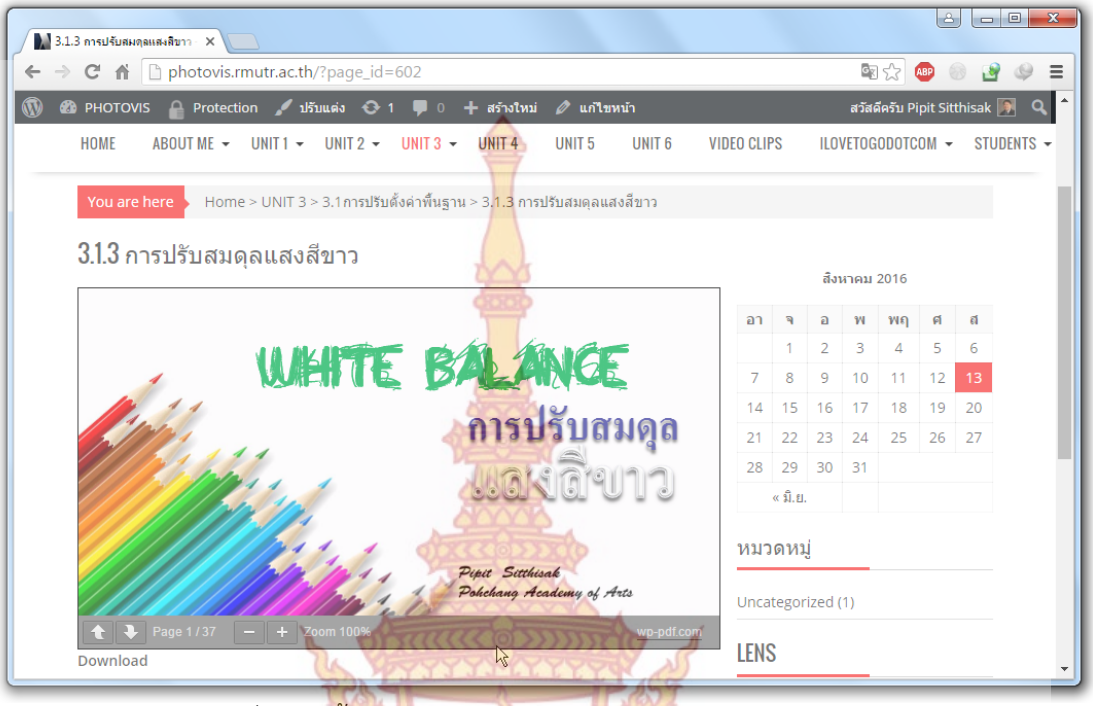

ภาพที่ 12 เนื้อหาในเว็บบล็อก http://photovis.rmutr.ac.th/

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) โดยผู้วิจัยได้ศึกษาแนวทางและหัวข้อคำถามสำหรับการประเมิน และพัฒนาเป็นแบบสอบถามสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ โดยมีรายละเอียดของแบบสอบถามดังนี้

3.1 ลักษณะของเครื่องมือ

แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยสร้างเป็นแบบสอบถามออนไลน์จากเว็บไซต์ Google Drive ซึ่งผู้วิจัยสมัครเป็นสมาชิก https://drive.google.com/drive/u/1/folders/0B6_Jl3R4v-T2NWJPUXNjWHZJNkk มีแบบสอบถาม จำนวน 3 ฉบับ

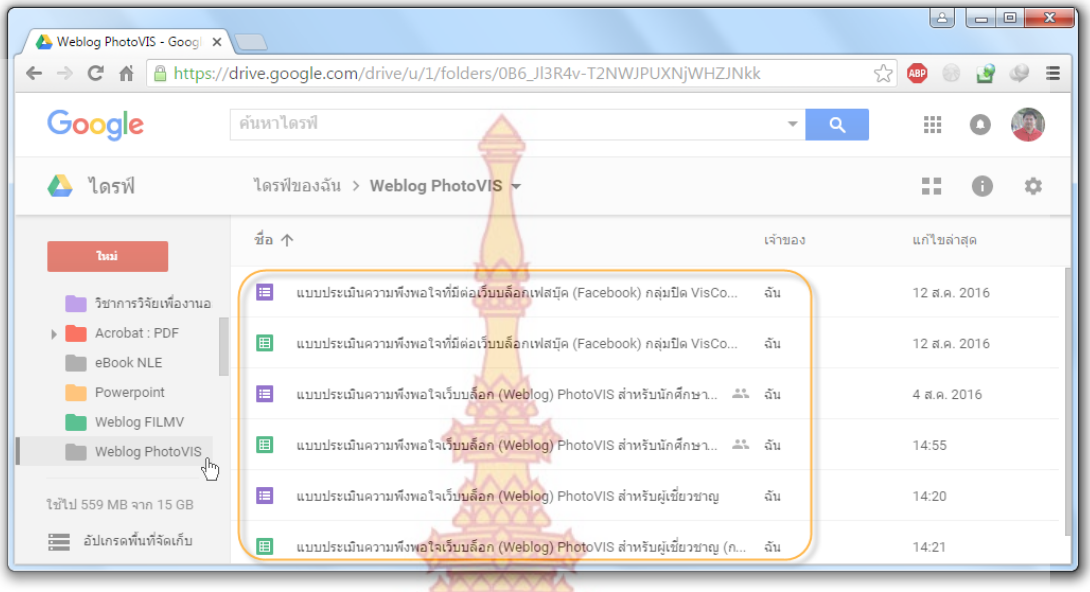

ภาพที่ 13 แบบสอบถามออนไลน์ที่สร้างจากเว็บไซต์ Google Drive

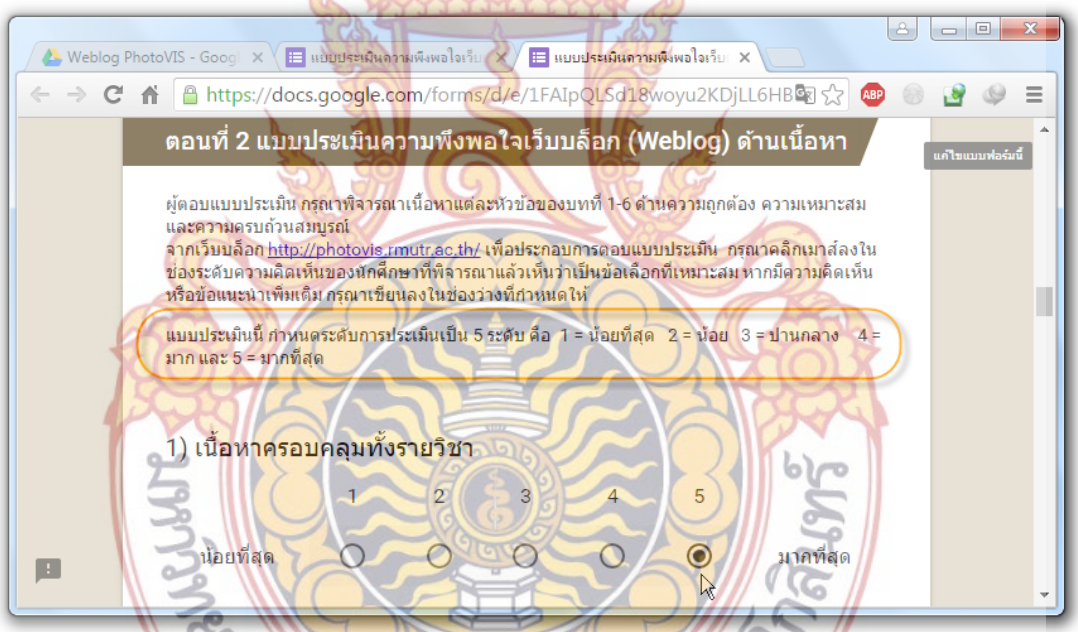

ภาพที่ 14 แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า

3.2 ประเภทของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามออนไลน์ แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

3.2.1 แบบสอบถามเพื่อพัฒนาและปรับปรุงเว็บบล็อก

โดยการพัฒนาเว็บบล็อกครั้งนี้ ผู้วิจัยได้จัดทำแบบสอบถามออนไลน์เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญได้ประเมินคุณภาพเว็บบล็อก (Weblog) ในด้านเนื้อหา และด้านการออกแบบ เพื่อนำข้อมูลและข้อเสนอแนะต่าง ๆ มาปรับปรุงเว็บและพัฒนาบล็อกให้ดียิ่งขึ้น ดังนี้

1) แบบสอบถามประเมินคุณภาพของเว็บบล็อก (Weblog) สำหรับผู้เชี่ยวชาญ เพื่อประเมินคุณภาพของเนื้อหา ด้านความถูกต้อง ความเหมาะสม และความครบถ้วนสมบูรณ์ และเพื่อประเมินการออกแบบเว็บบล็อก (Weblog) ด้านการจัดองค์ประกอบ การใช้สี การสื่อความหมาย การเชื่อมโยง (link) และ interactive ของเว็บบล็อก แบ่งเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้เชี่ยวชาญ จำนวนคำถาม 4 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบประเมินความพึงพอใจเว็บบล็อก (Weblog) ด้านเนื้อหา จำนวนคำถาม 10 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบประเมินความพึงพอใจเว็บบล็อก (Weblog) ด้านการออกแบบ จำนวนคำถาม 10 ข้อ

(ดูแบบสอบถามออนไลน์ได้ที่ https://docs.google.com/forms/d/1ys7qKlYctq3Mq9TP__Agia1CES63nBqSgLB0nL_9KRM/edit)

3.2.2 แบบทดสอบและแบบสอบถามประเมินประสิทธิภาพของการใช้เว็บบล็อก (Weblog)

1) แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง เพื่อวัดด้านความรู้ความเข้าใจ (Cognitive Domain) และด้านทักษะ (Psychomotor Domain) ได้แก่ แบบทดสอบก่อนเรียน และแบบทดสอบหลังเรียน จำนวนทั้งหมด 60 ข้อ คะแนนเต็ม 20 คะแนน

2) แบบสอบถามประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาที่ใช้เว็บบล็อก (Weblog) http://photovis.rmutr.ac.th/ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้วิชาการถ่ายภาพเพื่องานออกแบบนิเทศศิลป์

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา จำนวนคำถาม 5 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบประเมินความพึงพอใจเว็บบล็อก (Weblog) ด้านเนื้อหา จำนวนคำถาม 10 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบประเมินความพึงพอใจเว็บบล็อก (Weblog) ด้านการออกแบบ จำนวนคำถาม 10 ข้อ

(ดูแบบสอบถามออนไลน์ได้ที่ https://docs.google.com/forms/d/1CeJ8fdo0D9rZwYd5gnr61Ar9fi1WwxlCerxE0yAkYKM/edit)

3) แบบสอบถามประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อเฟซบุ๊ก (Facebook) กลุ่มปิด VisComArt48 เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้วิชาการถ่ายภาพเพื่องานออกแบบนิเทศศิลป์

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา จำนวนคำถาม 2 ข้อ

ตอนที่ 2 ลักษณะการใช้เฟซบุ๊ก (Face Book) จำนวนคำถาม 9 ข้อ

(ดูแบบสอบถามออนไลน์ได้ที่ https://docs.google.com/forms/d/1-BdSHZloVXGCs3hQ6Ps0qKjAxgEdFvWfGdE-HcFS2Fk/edit)

3.3 การส่งแบบสอบถามออนไลน์

1) การเก็บรวบรวมข้อมูล กรณีที่เป็นผู้เชี่ยวชาญ ใช้วิธีการส่งแบบสอบถามออนไลน์ผ่านทาง อีเมล์ (e-Mail) ของผู้ตอบแบบสอบถามโดยตรง

ภาพที่ 15 การส่งแบบสอบถามออนไลน์ทางอีเมล์

2) กรณีที่มีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนมาก เช่น นักศึกษาที่เป็นกลุ่มทดลอง จะ Upload ลิงก์ของแบบสอบถามออนไลน์ไว้ที่เว็บบล็อก (Weblog) http://photovis.rmutr.ac.th/ และประชาสัมพันธ์ผ่าน Facebook ของผู้วิจัย คือ http://www.facebook.com/pipit2010 กลุ่มปิด VisComArt48

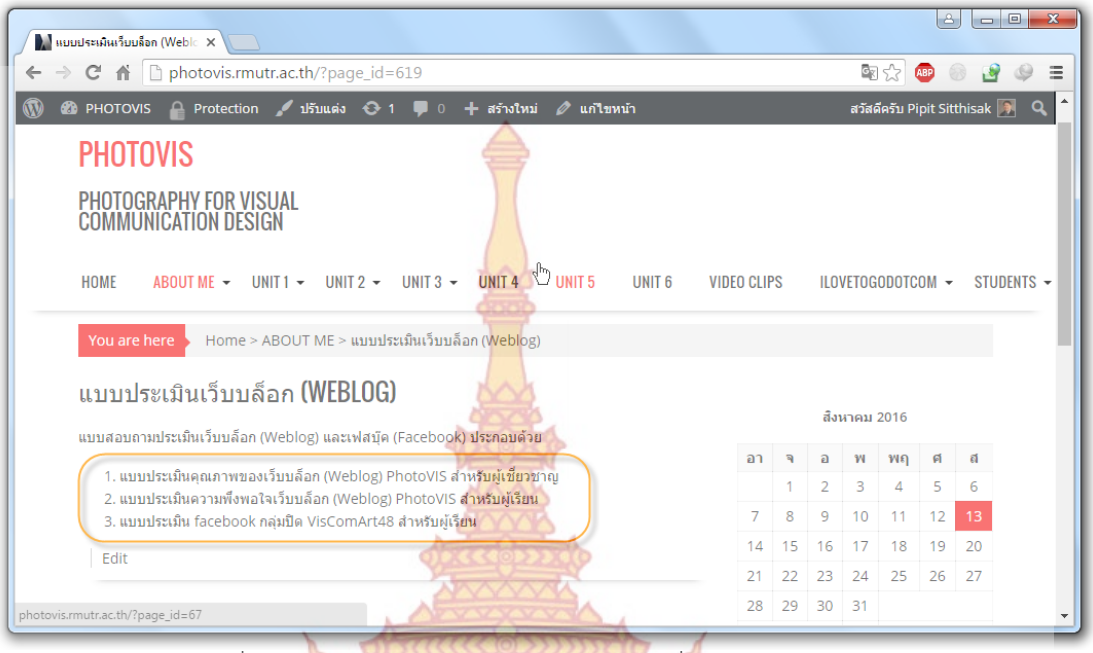

ภาพที่ 16 ลิงก์ของแบบสอบถามออนไลน์ไว้ที่เว็บบล็อก (Weblog)

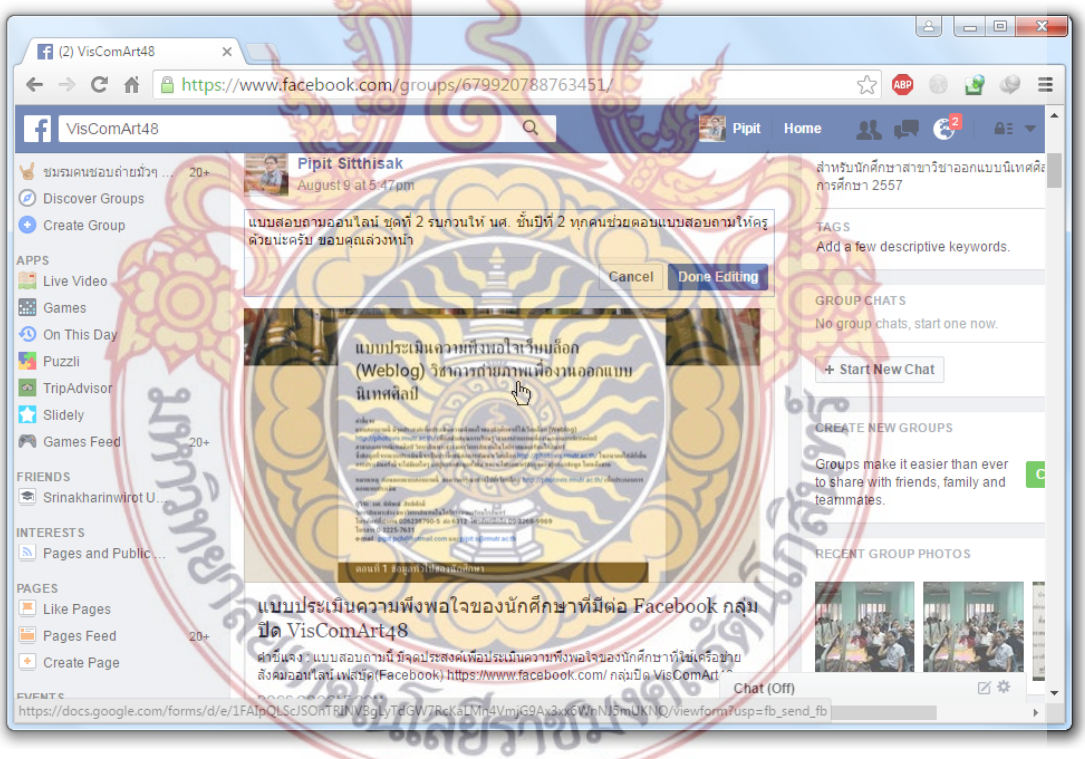

ภาพที่ 17 ลิงก์ของแบบสอบถามออนไลน์ที่โพสต์ใน Facebook กลุ่มปิด VisComArt48

3.4 วิธีการตอบแบบสอบถามและการรับคืนแบบสอบถามออนไลน์

หลังจากที่ผู้ตอบแบบสอบถามจะได้รับอีเมล์ที่แนบลิงก์ (Link) ของแบบสอบถามออนไลน์ ผู้ตอบแบบสอบถามจะตอบแบบสอบถามโดยคลิกเมาส์ที่ช่องระดับความคิดเห็น เมื่อครบทุกข้อแล้ว คลิกเมาส์ที่ปุ่ม “ส่ง” แบบสอบถามออนไลน์จะถูกส่งกลับไปยังเว็บไซต์ Google Drive เพื่อประมวลผลข้อมูลต่อไป

เมื่อผู้ตอบแบบสอบออนไลน์เสร็จแล้ว ข้อมูลการตอบแบบสอบถามของแต่ละคนจะมารวมกันในโปรแกรม Google Drive โดยอัตโนมัติ

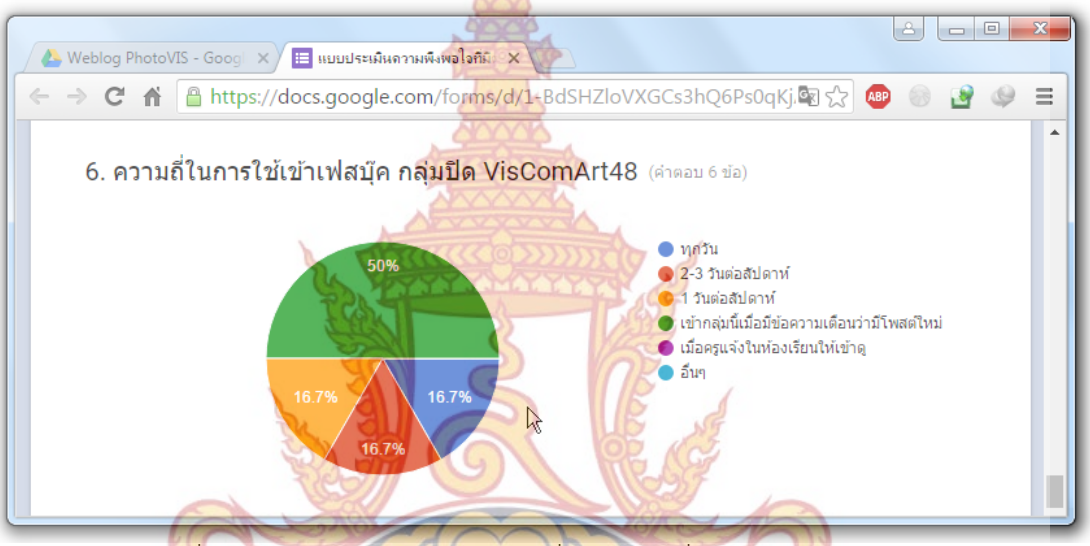

ภาพที่ 18 ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถามที่ส่งกลับมาที่เว็บไซต์ Google Drive

3.4 เกณฑ์การให้คะแนน

ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแบบของไลเคิร์ท (Likert 2539 : 34) ดังนี้

ระดับคะแนน	ความหมาย
5	เห็นด้วยในระดับมากที่สุด
4	เห็นด้วยในระดับมาก
3	เห็นด้วยในระดับปานกลาง
2	เห็นด้วยในระดับน้อย
1	เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

การแปลความหมายค่าคะแนนเฉลี่ยของระดับความคิดเห็น ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ดังนี้ โดยใช้เกณฑ์ของไลเคิร์ท (Likert 2539:34)

ค่าคะแนนเฉลี่ยของระดับความคิดเห็น	เกณฑ์การแปลความหมาย
4.51 - 5.00	เว็บบล็อก/เฟซบุ๊ก (Facebook) มีความเหมาะสมมากที่สุด
3.51 - 4.50	เว็บบล็อก/เฟซบุ๊ก (Facebook) มีความเหมาะสมมาก
2.51 - 3.50	เว็บบล็อก/เฟซบุ๊ก (Facebook) มีความเหมาะสมปานกลาง
1.51 - 2.50	เว็บบล็อก/เฟซบุ๊ก (Facebook) มีความเหมาะสมน้อย
1.00 - 1.50	เว็บบล็อก/เฟซบุ๊ก (Facebook) มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล ได้ดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

4.1 เพื่อพัฒนาเว็บบล็อกเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้วิชาการถ่ายภาพเพื่องานออกแบบนิเทศศิลป์

ประเด็นที่มุ่งศึกษา	เครื่องมือในการเก็บข้อมูล/ประมวลผลข้อมูล	แนวทางการวิเคราะห์ข้อมูล	สถิติที่ใช้
1) **เนื้อหา** ด้านความถูกต้อง ความเหมาะสม และความครบถ้วนสมบูรณ์ของเนื้อหาในเว็บบล็อก (Weblog)	แบบสอบถามออนไลน์ /Google Drive	วิเคราะห์ความตรงตามเนื้อหา ความเหมาะสมของเนื้อหา	ค่าเฉลี่ย
2) **การออกแบบ** ด้านความน่าสนใจของเว็บบล็อก (Weblog)	แบบสอบถามออนไลน์ /Google Drive	- ด้านการจัดองค์ประกอบ - การใช้สี การสื่อความหมาย - การเชื่อมโยง (link) - interactive ของเว็บบล็อก	ค่าเฉลี่ย

4.2 เพื่อประเมินประสิทธิภาพของการใช้เว็บบล็อกส่งเสริมการเรียนรู้วิชาการถ่ายภาพเพื่องานออกแบบนิเทศศิลป์

1) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ประเด็นที่มุ่งศึกษา	เครื่องมือในการเก็บข้อมูล /ประมวลผลข้อมูล	แนวทางการวิเคราะห์ข้อมูล	สถิติที่ใช้
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	แบบทดสอบก่อนเรียนและแบบทดสอบหลังเรียน	- เปรียบเทียบคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้สถิติ คือค่าเฉลี่ย	- ค่าเฉลี่ยเลขคณิต - ค่าเฉลี่ยเลขคณิตร้อยละ - ค่าเฉลี่ยเลขคณิตร้อยละที่เพิ่มขึ้น
	ค่าสถิติพรรณนาของคะแนนในการสอบ	- เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้สถิติทดสอบค่าเฉลี่ย	- ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (μ) - ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)

2) เพื่อวัดความพึงพอใจของนักศึกษาที่ใช้เว็บบล็อกและเฟซบุ๊ก ส่งเสริมการเรียนรู้

ประเด็นที่มุ่งศึกษา	เครื่องมือในการเก็บข้อมูล/ประมวลผลข้อมูล	แนวทางการวิเคราะห์ข้อมูล	สถิติที่ใช้
- ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อเว็บบล็อก (Weblog)	แบบสอบถามความพึงพอใจ /Google Drive	- ระดับความพึงพอใจความถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์ของเนื้อหาในเว็บบล็อก (Weblog) - ความน่าสนใจของเว็บบล็อก (Weblog)	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประชากร
- ลักษณะการใช้เฟซบุ๊ก (Facebook) กลุ่มปิด VisComArt48 ของนักศึกษา	แบบสอบสอบถามลักษณะการใช้เฟซบุ๊ก /Google Drive	- ลักษณะการใช้ประโยชน์ของเฟซบุ๊ก (Facebook)	จำนวนความถี่และร้อยละ

บทที่ 4
ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสรุปผลการศึกษา ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1) พัฒนาเว็บบล็อก (Weblog) เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้วิชาการถ่ายภาพเพื่องานออกแบบนิเทศศิลป์

2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักศึกษาที่ใช้เว็บบล็อก (Weblog) ส่งเสริมการเรียนรู้วิชาการถ่ายภาพเพื่องานออกแบบนิเทศศิลป์

3) วัดความพึงพอใจของนักศึกษาที่ใช้เว็บบล็อกส่งเสริมการเรียนรู้วิชาการถ่ายภาพเพื่องานออกแบบนิเทศศิลป์

4) สอบถามลักษณะการใช้เฟซบุ๊กของนักศึกษาที่ในเครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Network) ส่งเสริมการเรียนรู้วิชาการถ่ายภาพเพื่องานออกแบบนิเทศศิลป์

1. คุณภาพของเว็บบล็อก (Weblog)

ผู้วิจัยได้พัฒนาเว็บบล็อก และให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินคุณภาพเว็บบล็อก ด้านเนื้อหาและด้านการออกแบบ แล้วนำข้อแนะนำมาปรับปรุงเว็บบล็อกอีกครั้ง ก่อนนำไปให้นักศึกษาใช้งาน โดยมีผลการประเมินคุณภาพด้านต่าง ๆ ดังนี้

ผลการศึกษา

ผลการประเมินคุณภาพเว็บบล็อก (Weblog) เพื่อประเมินคุณภาพของเนื้อหาด้านความถูกต้อง ความเหมาะสมและความครบถ้วนสมบูรณ์ และประเมินคุณภาพของการออกแบบด้านการจัดองค์ประกอบ การใช้สี การสื่อความหมาย การเชื่อมโยง (link) และ interactive ของเว็บบล็อก เพื่อนำข้อมูลและคำแนะนำใช้ปรับปรุงและพัฒนาเว็บบล็อก (Weblog) จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

1) ชื่อ-นามสกุล : ผศ. ดร. สมพร สุขะ , ผศ. ดร. ชลิดา ทรงประสิทธิ์ และนายมนต์ชัย น้อยคำสิน

2) หน่วยงานที่สังกัด : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ , วิทยาลัยเพาะช่าง และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ

3) การศึกษาสูงสุดของท่าน : ปริญญาเอก 2 ท่าน / ปริญญาโท 1 ท่าน

4) สถาบันที่สำเร็จการศึกษาระดับสูงสุด : มศว. ประสานมิตร/สถาบันเทคโนโลยีพระเจ้าเกล้าพระนครเหนือ /มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

5) สาขาที่สำเร็จการศึกษา : เทคโนโลยีทางการศึกษา / เทคโนโลยีเทคนิคศึกษา / การบริหารสื่อสารมวลชน

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นด้านเนื้อหา

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของการประเมินคุณภาพของเนื้อหา ด้านความถูกต้อง ความเหมาะสม และความครบถ้วนสมบูรณ์

ระดับความคิดเห็น / ข้อคำถาม	น้อยที่สุด (1)		น้อย (2)		ปานกลาง (3)		มาก (4)		มากที่สุด (5)		ค่าเฉลี่ย
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
ด้านเนื้อหา											
1) หัวข้อเนื้อหาครอบคลุมตามคำอธิบายรายวิชา	0	0	0	0	1	33.33	2	66.66	0	0	3.67
2) ความสอดคล้องระหว่างเนื้อหากับวัตถุประสงค์	0	0	0	0	0	0	2	66.66	1	33.33	4.33
3) ความชัดเจนของอธิบายเนื้อหา	0	0	0	0	0	0	1	33.33	2	66.66	4.66
4) ความถูกต้องของเนื้อหา	0	0	0	0	0	0	1	33.33	2	66.66	4.66
5) ความสมบูรณ์ของเนื้อหา	0	0	0	0	0	0	3	100	0	0	4.00
6) ความถูกต้องของภาษาที่ใช้	0	0	0	0	0	0	3	100	0	0	4.00
7) ความเหมาะสมในการเรียงลำดับของเนื้อหา	0	0	0	0	0	0	1	33.33	2	66.66	4.66
8) ความน่าสนใจในการดำเนินเรื่อง	0	0	0	0	0	0	1	33.33	2	66.66	4.66
9) ความยาวของเนื้อหาแต่ละหัวข้อเหมาะสม	0	0	0	0	0	0	2	66.66	1	33.33	4.33
10) ความเหมาะสมของภาพที่ใช้ประกอบบทเรียน	0	0	0	0	0	0	1	33.33	2	66.66	4.66

สิ่งที่ควรปรับปรุง ด้านเนื้อหาในทัศนะของผู้เชี่ยวชาญ

1) หัวข้อเนื้อหา : ยังไม่ครอบคลุมตามคำอธิบายรายวิชา, เนื้อหาบางเนื้อหาน้อยเกินไป
2) ความชัดเจนของอธิบายเนื้อหา : การอธิบายเนื้อหาในบางบทเรียนยังไม่ครอบคลุม
3) การเชื่อมโยงลิงก์ : ควรมีการลิงก์เนื้อหาภายนอกให้ครบทุกหัวข้อ

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้เชี่ยวชาญ มีความคิดเห็นต่อเนื้อหาอยู่ในระดับมากที่สุด (ร้อยละ 66.66) ได้แก่ ความชัดเจนของอธิบายเนื้อหา ความถูกต้องของเนื้อหา ความเหมาะสมในการเรียงลำดับของเนื้อหา ความน่าสนใจในการดำเนินเรื่อง และความเหมาะสมของภาพที่ใช้ประกอบบทเรียน และความคิดเห็นต่อเนื้อหาอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 100) ได้แก่ ความสมบูรณ์ของเนื้อหา ความถูกต้องของภาษาที่ใช้

ดังนั้น โดยภาพรวม ผู้เชี่ยวชาญประเมินคุณภาพของเนื้อหา ด้านความถูกต้อง ความเหมาะสม และความครบถ้วนสมบูรณ์อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.36)

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

1) เพิ่มหัวข้อเนื้อหาให้ครอบคลุมตามคำอธิบายรายวิชา
2) เรียบเรียงเนื้อหาให้มีความชัดเจน อ่านเข้าใจง่าย กระชับ
3) ปรับปรุงเนื้อหาแต่ละบท ให้มีความยาวให้ใกล้เคียงกัน เรียงลำดับต่อเนื่องกัน
4) เชื่อมโยงลิงก์เนื้อหาหรือเว็บไซต์ภายนอกให้ครบทุกหัวข้อ และทำหมวดหมู่

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นด้านการออกแบบ

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของการประเมินคุณภาพของการออกแบบ ด้านการจัดองค์ประกอบ การใช้สี การสื่อความหมาย การเชื่อมโยง (link) และ interactive ของเว็บบล็อก

ข้อคำถาม / ระดับความคิดเห็น	น้อยที่สุด (1)		น้อย (2)		ปานกลาง (3)		มาก (4)		มากที่สุด (5)		ค่าเฉลี่ย
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
11) การออกแบบหน้าเว็บบล็อกเหมาะสมกับลักษณะวิชา	0	0	0	0	0	0	1	33.33	2	66.66	4.66
12) การจัดรูปแบบและองค์ประกอบของเว็บบล็อกง่ายต่อการอ่านและการใช้งาน	0	0	0	0	0	0	1	33.33	2	66.66	4.66
13) รูปแบบ ขนาด และสีของตัวอักษรเหมาะสมและอ่านง่าย	0	0	0	0	0	0	1	33.33	2	66.66	4.66
14) ตำแหน่งของเมนู หมวดหมู่ ปุ่ม และทิศทางเหมาะสมต่อในการใช้งาน เข้าใจง่าย	0	0	0	0	0	0	2	66.66	1	33.33	4.33
15) รูปภาพ ภาพกราฟิก วีดิโอคลิป สอดคล้องกับเนื้อหาภายในเว็บและสื่อความหมายได้ถูกต้อง	0	0	0	0	0	0	2	66.66	1	33.33	4.33

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ระดับความคิดเห็น / ข้อคำถาม	น้อยที่สุด (1)		น้อย (2)		ปานกลาง (3)		มาก (4)		มากที่สุด (5)		ค่าเฉลี่ย
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
16) การจัดหมวดหมู่ของข้อมูลเป็นระบบ ชัดเจน	0	0	0	0	0	0	1	33.33	2	66.66	4.66
17) การเชื่อมโยง ลิงค์ (Link) ไปยังส่วนต่างๆ เป็นรูปแบบที่เข้าใจง่าย อ่านได้อย่างชัดเจนและสะดวกต่อการสืบค้นข้อมูล	0	0	0	0	0	0	2	66.66	1	33.33	4.33
18) ความถูกต้องในการเชื่อมโยงหน้าเว็บเพจทั้งภายในและภายนอก	0	0	0	0	0	0	2	66.66	1	33.33	4.33
19) ความรวดเร็วในการดาวน์โหลดข้อมูล	0	0	0	0	1	33.33	2	66.66	0	0	3.66
20) ระบบติดต่อสื่อสารโต้ตอบกับผู้เรียนเหมาะสม	0	0	0	0	0	0	3	100	0	0	4

สิ่งที่ควรปรับปรุง ในทัศนะของผู้เชี่ยวชาญ

1. เรื่องของสี ตัวอักษรของเมนูด้านบน และเมนูด้านขวา ควรเป็นสีเดียวกัน
2. ควรรวมหมวดหมู่ของเรื่อง ให้ไปอยู่หน้า web อีกหน้าหนึ่งโดยแสดงเมนู list ข้อมูลต่างๆ ที่จะให้ link ไป

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อคุณภาพของการออกแบบ อยู่ในระดับมากที่สุด (ร้อยละ 66.66) ได้แก่ การออกแบบหน้าเว็บบล็อกเหมาะสมกับลักษณะวิชา การจัดรูปแบบและองค์ประกอบของเว็บบล็อกง่ายต่อการอ่านและการใช้งาน รูปแบบ ขนาด และสีของตัวอักษรเหมาะสมและอ่านง่าย การจัดหมวดหมู่ของข้อมูลเป็นระบบ ชัดเจน

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อคุณภาพของการออกแบบอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 100) ได้แก่ ระบบติดต่อสื่อสารโต้ตอบกับผู้เรียน ส่วนความคิดเห็นต่อคุณภาพของการออกแบบอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 66.66) ได้แก่ ตำแหน่งของเมนู หมวดหมู่ ปุ่มและทิศทางเหมาะสมต่อในการใช้งาน เข้าใจง่าย รูปภาพ ภาพกราฟิก วีดิโอคลิป สอดคล้องกับเนื้อหาภายในเว็บ และสื่อความหมายได้ถูกต้อง การเชื่อมโยง ลิงค์ (Link) ไปยังส่วนต่างๆ เป็นรูปแบบที่เข้าใจง่าย อ่านได้อย่างชัดเจนและ

สะดวกต่อการสืบค้นข้อมูล ความถูกต้องในการเชื่อมโยงหน้าเว็บเพจทั้งภายในและภายนอก ความรวดเร็วในการดาวน์โหลดข้อมูล

ดังนั้น โดยภาพรวม ผู้เชี่ยวชาญประเมินคุณภาพของการออกแบบ ด้านการจัดองค์ประกอบ การใช้สี การสื่อความหมาย การเชื่อมโยง (link) และ interactive ของเว็บบล็อกอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.36)

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

1. ได้ปรับสีของตัวอักษรของเมนูด้านบน และเมนูด้านขวา เป็นสีเดียวกัน
2. สร้างหน้าเว็บ และแสดงเมนู list ข้อมูลต่างๆที่จะให้ link ไป

2. ประสิทธิภาพของการใช้เว็บบล็อก (Weblog)

หลังจากพัฒนาเว็บบล็อก (Weblog) http://photovis.rmutr.ac.th/ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้วิชาการถ่ายภาพเพื่องานออกแบบนิเทศศิลป์เสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้แจ้งให้นักศึกษาที่เรียนเข้าใช้เว็บบล็อกเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้วิชาการถ่ายภาพเพื่องานออกแบบนิเทศศิลป์ โดยมีการทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) และมีการทดสอบหลังเรียน (Post-test) เมื่อสิ้นภาคเรียน 1/2558 เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา สอบถามความพึงพอใจของนักศึกษาที่ใช้เว็บบล็อก และสอบถามลักษณะการใช้เฟซบุ๊กเป็นเครือข่ายสังคมออนไลน์ของนักศึกษาซึ่งได้ผลลัพธ์ดังนี้

ผลการศึกษา

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่ใช้เว็บบล็อก เป็นแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองเพื่อวัดด้านความรู้ ความเข้าใจ (Cognitive Domain) และด้านทักษะ (Psychomotor Domain)

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ยเลขคณิต (μ) ค่าเฉลี่ยเลขคณิตร้อยละ ($\mu_{ร้อยละ}$) และค่าเฉลี่ยเลขคณิตร้อยละที่เพิ่มขึ้น ($\mu_{ร้อยละที่เพิ่มขึ้น}$) ของคะแนนก่อนเรียน (Pre-test) และหลังเรียน (Post-test) ของนักศึกษาที่ใช้เว็บบล็อก (Weblog) ส่งเสริมการรู้วิชาการถ่ายภาพเพื่องานออกแบบนิเทศศิลป์

นักศึกษา	คะแนนเต็ม	ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (μ)	ค่าเฉลี่ยเลขคณิตร้อยละ ($\mu_{ร้อยละ}$)	ค่าเฉลี่ยเลขคณิตร้อยละที่เพิ่มขึ้น ($\mu_{ร้อยละที่เพิ่มขึ้น}$)
ก่อนการเรียน	20	4.7	47	15
หลังการเรียน โดยใช้เว็บบล็อกส่งเสริมการเรียนรู้	20	6.2	62	

<u>ตารางที่ 4</u> **แสดงค่าสถิติพรรณนาของคะแนนก่อนและหลังในการสอบของนักศึกษาที่ใช้เว็บบล็อก** (Weblog) ส่งเสริมการรู้วิชาการถ่ายภาพเพื่องานออกแบบนิเทศศิลป์

นักศึกษา	คะแนนเต็ม	ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (μ)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)	คะแนนต่ำสุด	คะแนนสูงสุด
ก่อนการเรียน	20	4.7	1.76	0	7
หลังการเรียน โดยใช้เว็บบล็อกส่งเสริมการเรียนรู้	20	6.22	1.02	3.1	7.6

จากตารางที่ 4 จะเห็นได้ว่า คะแนนเฉลี่ยของนักศึกษาก่อนเรียน คะแนนเต็ม 20 คะแนน มีค่าเฉลี่ยเลขคณิต (μ) เท่ากับ 4.7 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) เท่ากับ 1.76 ส่วนคะแนนหลังเรียน มีค่าเฉลี่ยเลขคณิต (μ) เท่ากับ 6.22 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) เท่ากับ 1.02 จึงสรุปได้ว่า นักศึกษาที่เรียนโดยใช้เว็บบล็อก (Weblog) ส่งเสริมการรู้วิชาการถ่ายภาพเพื่องานออกแบบนิเทศศิลป์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนการเรียน

3. ผลการประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาที่ใช้เว็บบล็อก (Weblog)

http://photovis.rmutr.ac.th/ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้วิชาการถ่ายภาพเพื่องานออกแบบนิเทศศิลป์

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
1) ชาย	16	48.5 %
2) หญิง	17	51.5 %
รวม	33	100.0 %
2. สถานที่นักศึกษาใช้อินเตอร์เน็ตมากที่สุด		
1) วิทยาลัยเพาะช่าง	11	33.4 %
2) บ้าน	18	54.5 %
3) ร้านอินเตอร์เน็ต	0	0 %
4) บ้าน	0	0 %
5) อื่น ๆ	4	12.1 %
รวม	33	100 %

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
3. ท่านเข้าเว็บบล็อก http://photovis.rmutr.ac.th/ บ่อยเพียงใด		
1) เข้าเป็นประจำ	7	21.2 %
2) ค่อนข้างบ่อย	6	18.2 %
3) นานๆ ครั้ง	14	42.4 %
4) ไม่เคยเข้า	6	18.2 %
รวม	33	100 %
4. ลักษณะการเข้าใช้งานเว็บบล็อก http://photovis.rmutr.ac.th/		
1) อ่านตามโพสต์ (Post) อย่างเดียว	8	24.1 %
2) อ่านตามโพสต์ (Post) และเนื้อหา	18	54.6 %
3) อ่านเนื้อหาในหน้าจอคอมพิวเตอร์เพียงเดียว	2	6.1 %
4) อ่านเนื้อหาและ Download เนื้อหามาเก็บไว้	2	6.1 %
5) Download เนื้อหามาก่อน แล้วอ่านทีหลัง	3	9.1 %
รวม	33	100 %
5. นักศึกษาทราบความเคลื่อนไหวใหม่ ๆ เกี่ยวกับเว็บบล็อก http://photovis.rmutr.ac.th/ จากทางใด		
1) Facebook	27	81.9 %
2) Google	0	0 %
3) เพื่อนบอกต่อ	6	18.1 %
4) การแจ้งของอาจารย์ในชั้นเรียน	0	0 %
รวม	33	100 %

จากข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 33 คน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 63.6) ส่วนสถานที่ที่นักศึกษาใช้อินเตอร์เน็ตมากที่สุด คือ บ้านส่วนตัว (ร้อยละ 54.5) รองลงมาคือ วิทยาลัยเพาะช่าง (ร้อยละ 33.4) ความถี่การเข้าเว็บบล็อกนั้นนักศึกษาส่วนใหญ่เข้าเว็บบล็อก http://photovis.rmutr.ac.th/ นานๆครั้ง (ร้อยละ42.4) รองลงมาคือเข้าเป็นประจำ (ร้อยละ 21.2)

ส่วนลักษณะการเข้าใช้งานเว็บบล็อก นักศึกษาส่วนใหญ่อ่านตามโพสต์ (Post) และเนื้อหา (ร้อยละ 54.6) รองลงมาคือ อ่านตามโพสต์ (Post) อย่างเดียว (ร้อยละ 24.1) และเมื่อสอบถามทราบความเคลื่อนไหวใหม่ ๆ เกี่ยวกับเว็บบล็อก http://photovis.rmutr.ac.th/ จากทางใด นักศึกษาส่วนใหญ่ทราบทาง Facebook (ร้อยละ 81.9) รองลงมาคือเพื่อนบอกต่อ (ร้อยละ 18.1)

ตอนที่ 2 ค่าคะแนนของการประเมินความพึงพอใจเว็บบล็อก (Weblog) ด้านเนื้อหา

ตารางที่ 5 ค่าคะแนนของการประเมินความพึงพอใจเว็บบล็อก http://photovis.rmutr.ac.th/ ด้านเนื้อหา ในประเด็นความถูกต้อง ความเหมาะสม และความครบถ้วนสมบูรณ์ จากนักศึกษาที่เรียนวิชาการถ่ายภาพเพื่องานออกแบบนิเทศศิลป์ จำนวน 33 คน

ข้อคำถาม	ค่าเฉลี่ย (μ)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(σ)	ระดับความพึงพอใจ
1) เนื้อหาครอบคลุมทั้งรายวิชา	3.61	0.81	มาก
2) เนื้อหาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์รายวิชา	3.82	0.76	มาก
3) การใช้ภาษาในการอธิบายเนื้อหาชัดเจน น่าสนใจ อ่านเข้าใจง่าย	3.76	0.62	มาก
4) ความถูกต้องของเนื้อหา	3.91	0.51	มาก
5) ความสมบูรณ์ของเนื้อหา	3.85	0.68	มาก
6) ความถูกต้องของภาษาที่ใช้อธิบายเนื้อหา	3.76	0.74	มาก
7) การเรียบเรียงเนื้อหาเรียงลำดับ เข้าใจง่าย	3.73	0.78	มาก
8) ความน่าสนใจในการดำเนินเรื่อง	3.64	0.82	มาก
9) เนื้อหาแต่ละหัวข้อ/บทเรียน มีความยาวเหมาะสมและทันสมัย	3.85	0.53	มาก
10) ภาพประกอบชัดเจน และสอดคล้องกับเนื้อหา	3.70	0.58	มาก
รวม	3.76	0.74	มาก

จากตารางที่ 5 จะได้ว่านักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความพึงพอใจเว็บบล็อก (Weblog) ด้านเนื้อหาอยู่ในระดับมาก (μ=3.76) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อจะพบว่านักศึกษาส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในส่วนของความถูกต้องของเนื้อหา (μ=3.91) รองลงมาคือความสมบูรณ์ของเนื้อหา และความยาวเหมาะสมความและทันสมัยของเนื้อหา (μ=3.85)

ตอนที่ 3 แบบประเมินความพึงพอใจเว็บบล็อก (Weblog) ด้านการออกแบบ

ตารางที่ 6 ค่าคะแนนของการประเมินความพึงพอใจเว็บบล็อก http://photovis.rmutr.ac.th/ ด้านการออกแบบ ในประเด็นการจัดองค์ประกอบ การใช้สี การสื่อความหมาย การเชื่อมโยง (link) และ interactive ของเว็บบล็อก จากนักศึกษาที่เรียนวิชาการถ่ายภาพเพื่องานออกแบบนิเทศศิลป์ (จำนวน 33 คน)

ข้อคำถาม	ค่าเฉลี่ย (μ)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)	ระดับความพึงพอใจ
11) การออกแบบหน้าแรก (Home Page) ของเว็บบล็อก เหมาะสมกับลักษณะวิชา	3.82	0.67	มาก
12) การจัดรูปแบบและองค์ประกอบของเว็บบล็อก ง่ายต่อการอ่านและการใช้งาน	3.91	0.71	มาก
13) รูปแบบ ขนาด และสีของตัวหนังสือ ชัดเจน สวยงาม อ่านง่าย	4.00	0.68	มาก
14) การวางตำแหน่งเมนู หมวดหมู่ ปุ่มต่างๆ เหมาะสมต่อในการใช้งาน เข้าใจง่าย	3.91	0.65	มาก
15) รูปภาพ ภาพกราฟิก วีดิโอคลิป สอดคล้องกับเนื้อหาภายในเว็บ และสื่อความหมายได้ถูกต้อง	3.82	0.73	มาก
16) การจัดหมวดหมู่ของข้อมูลเป็นระบบ ชัดเจน	3.88	0.74	มาก
17) การเชื่อมโยงลิงก์ (link) ไปยังส่วนต่าง ๆ เป็นรูปแบบที่เข้าใจง่าย อ่านได้อย่างชัดเจน และสะดวกต่อการสืบค้นข้อมูล	3.76	0.79	มาก
18) ความถูกต้องของการเชื่อมโยงลิงก์ (link) ไปเนื้อหาภายในและภายนอกเว็บบล็อก	3.79	0.71	มาก
19) ความเร็วในการแสดงผล และการดาว์นโหลดข้อมูล	3.76	0.73	มาก
20) ระบบการติดต่อสื่อสารโต้ตอบกับผู้เรียนเหมาะสม	3.79	0.78	มาก
รวม	3.84	0.75	มาก

จากตารางที่ 6 จะได้ว่านักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความพึงพอใจเว็บบล็อก (Weblog) ด้านการออกแบบอยู่ในระดับมาก (μ=3.84) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อจะพบว่านักศึกษาส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในส่วนของรูปแบบ ขนาด และสีของตัวหนังสือ ชัดเจน สวยงาม อ่านง่าย

(μ=4.00) รองลงมาคือการจัดรูปแบบและองค์ประกอบของเว็บบล็อก ง่ายต่อการอ่าน และการใช้งาน และการวางตำแหน่งเมนู หมวดหมู่ ปุ่มต่างๆ เหมาะสมต่อในการใช้งาน เข้าใจง่าย (μ=3.91)

4. ผลการวิเคราะห์ลักษณะการใช้เฟซบุ๊ก (Facebook) กลุ่มปิด VisComArt48

ตารางที่ 7 การวิเคราะห์ลักษณะการใช้เฟซบุ๊ก (Facebook) กลุ่มปิด VisComArt48 เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้วิชาการถ่ายภาพเพื่องานออกแบบนิเทศศิลป์

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
1) ชาย	16	48.5 %
2) หญิง	17	51.5 %
รวม	33	100.0 %

ตอนที่ 2 ลักษณะการใช้เฟซบุ๊ก

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. นักศึกษาใช้เฟซบุ๊กผ่านอุปกรณ์ใดมากที่สุด		
1) มือถือ Smart Phone	28	84.85 %
2) Tablet	0	0
3) Notebook	0	0
4) คอมพิวเตอร์ PC / Mac ส่วนตัว	0	0
5) คอมพิวเตอร์ของสถานศึกษา	0	0
6) คอมพิวเตอร์สาธารณะ/ร้านอินเตอร์เน็ต	5	15.15 %
รวม	33	100 %
2. สถานที่นักศึกษาใช้เฟซบุ๊กมากที่สุด		
1) วิทยาลัยเพาะช่าง	6	18.18 %
2) บ้านส่วนตัว	17	51.52 %
3) บ้านเช่า	10	30.30 %
4) ร้านอินเตอร์เน็ต	0	0
รวม	33	100 %

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
3. ช่วงเวลาใดที่นักศึกษาเข้าเฟซบุ๊กบ่อยที่สุด		
1) ตอนเช้าก่อนเรียน	6	18.18 %
2) พักกลางวัน	6	18.18 %
3) ทุกครั้งที่มีเวลาว่าง	15	45.45 %
4) ตอนเย็นหลังเลิกเรียน	6	18.18 %
5) กลางคืนก่อนเริ่มทำการบ้าน	0	
6) เปิดทิ้งไว้ตลอดเวลาที่ทำงาน	0	
7) กลางคืนก่อนนอนหลับ	0	
รวม	33	100 %
4. ระยะเวลาในการเล่นต่อครั้ง		
1) น้อยกว่า 30 นาที	11	33.33 %
2) 30 นาที-1 ชั่วโมง	6	18.18 %
3) มากกว่า 1 ชั่วโมง-1.30 ชั่วโมง	0	0
4) มากกว่า 1.30 ชั่วโมง-2ชั่วโมง	16	48.48 %
5) มากกว่า 2 ชั่วโมง	0	0
รวม	33	100 %
5. ความถี่ในการใช้เข้าเฟซบุ๊ก กลุ่มปิด VisComArt48		
1) ทุกวัน	6	18.18 %
2) 2-3 วันต่อสัปดาห์	6	18.18 %
3) 1 วันต่อสัปดาห์	6	18.18 %
4) เข้ากลุ่มนี้เมื่อมีข้อความเตือนว่ามีโพสต์ใหม่	15	45.45 %
5) เมื่อครูแจ้งในห้องเรียนให้เข้าดู		
รวม	33	100 %

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
6. ประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้เฟซบุ๊ก กลุ่มปิด VisComArt48		
1) ได้รับข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับการบ้าน เพิ่มเติมจากการสั่งงานในห้องเรียน	27	81.82 %
2) ได้รับข้อมูลเพิ่มขึ้นจากลิงก์ที่ผู้สอนหรือเพื่อนโพสต์มาใช้ในการเรียนหรือพัฒนาตนเอง	0	0
3) ได้เห็นตัวอย่างงานที่เพื่อนโพสต์ส่งทางเฟซบุ๊ก	0	0
4) รู้สึกอุ่นใจที่สามารถติดต่อสื่อสารกับเพื่อนได้ตลอดเวลา	0	0
5) ได้สอบถามผู้สอนและเพื่อนๆ เมื่อมีข้อสงสัยเรื่องการบ้าน/งานที่มอบหมาย	6	18.18 %
รวม	33	100 %
7. ปัญหาและอุปสรรคการใช้เฟซบุ๊ก กลุ่มปิด VisComArt48		
1) ไม่มีอินเตอร์เน็ตใช้	0	0
2) อินเตอร์เน็ตช้า	6	18.18 %
3) การอัพโหลดส่งงานยุ่งยาก	6	18.18 %
4) งานที่ส่งหาย / ครูหาไม่เจอ	10	30.30 %
5) ไม่มีปัญหาและอุปสรรคใด ๆ	11	33.33 %
รวม	33	100 %
8. ผลกระทบของการใช้เฟซบุ๊ก		
1) เล่นเฟซบุ๊กเพลิน จนลืมทำการบ้าน	22	66.67 %
2) ค้นหาโพส์ตเกี่ยวกับการบ้านไม่เจอ	0	0
3) ทะเลาะหรือโต้เถียงหรือขัดแย้งกับเพื่อนในกลุ่มเดียวกัน	0	0
4) ถูกครู/อาจารย์ตำหนิ เพราะเล่นเฟซบุ๊กในห้องเรียน	0	0
5) ตื่นสายไปเรียนไม่ทันเพราะเล่นเฟสดึก	0	0
6) ไม่มีผลกระทบใด ๆ	11	33.33 %
รวม	33	100 %

จากตารางที่ 7 นักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 51.5) เมื่อสอบถามนักศึกษาใช้เฟซบุ๊กผ่านอุปกรณ์ใดมากที่สุด ส่วนใหญ่ตอบมือถือ Smart Phone (ร้อยละ 84.85) รองลงมาคือ คอมพิวเตอร์สาธารณะ/ร้านอินเตอร์เน็ต (ร้อยละ 15.15) เมื่อสอบถามสถานที่

นักศึกษาใช้เฟซบุ๊กมากที่สุด นักศึกษาส่วนใหญ่ตอบว่า บ้านส่วนตัว (ร้อยละ 51.52) รองลงมาคือ บ้านเช่า (ร้อยละ 30.30) และ วิทยาลัยเพาะช่าง (ร้อยละ 18.18)

เมื่อถามว่าช่วงเวลาใดที่นักศึกษาเข้าเฟซบุ๊กบ่อยที่สุด นักศึกษาส่วนใหญ่ตอบว่า ทุกครั้งที่มีเวลาว่าง (ร้อยละ 45.45) รองลงมาคือ ตอนเช้าก่อนเรียน (ร้อยละ 18.18) พักกลางวัน(ร้อยละ 18.18) และตอนเย็นหลังเลิกเรียน (ร้อยละ 18.18) เมื่อถามระยะเวลาในการเล่นต่อครั้ง นักศึกษาส่วนใหญ่ตอบว่ามากกว่า 1.30 ชั่วโมง-2ชั่วโมง (ร้อยละ 48.48) รองลงมาคือน้อยกว่า 30 นาที (ร้อยละ 33.33) และ 30 นาที-1 ชั่วโมง (ร้อยละ 18.18)

เมื่อถามความถี่ในการใช้เข้าเฟซบุ๊ก กลุ่มปิด VisComArt48 นักศึกษาส่วนใหญ่ตอบว่า เข้ากลุ่มนี้เมื่อมีข้อความเตือนว่ามีโพสต์ใหม่ (ร้อยละ45.45) รองลงมาคือ ทุกวัน (ร้อยละ 18.18) 2-3 วันต่อสัปดาห์(ร้อยละ 18.18) และ 1 วันต่อสัปดาห์(ร้อยละ 18.18) เมื่อถามประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้เฟซบุ๊ก กลุ่มปิด VisComArt48 นักศึกษาส่วนใหญ่ตอบว่าได้รับข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับการบ้าน เพิ่มเติมจากการสั่งงานในห้องเรียน (ร้อยละ81.82) รองลงมาคือได้สอบถามผู้สอนและเพื่อนๆ เมื่อมีข้อสงสัยเรื่องการบ้าน/งานที่มอบหมาย (ร้อยละ18.18)

เมื่อถามปัญหาและอุปสรรคการใช้เฟซบุ๊ก กลุ่มปิด VisComArt48 นักศึกษาส่วนใหญ่ตอบว่าไม่มีปัญหาและอุปสรรคใด ๆ (ร้อยละ 33.33) รองลงมาคือ งานที่ส่งหาย / ครูหาไม่เจอ (ร้อยละ 30.30) และเมื่อถามผลกระทบของการใช้เฟซบุ๊ก นักศึกษาส่วนใหญ่ตอบว่าเล่นเฟซบุ๊กเพลิน จนลืมทำการบ้าน (ร้อยละ 66.67) รองลงมาคือ ไม่มีผลกระทบใด ๆ (ร้อยละ 33.33)

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

บทที่ 5
สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาเว็บบล็อก (Weblog) ผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Network) เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้วิชาการถ่ายภาพเพื่องานออกแบบนิเทศศิลป์ สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาออกแบบนิเทศศิลป์ วิทยาลัยเพาะช่าง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์” ผู้วิจัยได้ดำเนินการสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ ซึ่งในบทสรุปนี้ จะประกอบด้วย 4 ประเด็นหลัก ดังนี้

1) สรุปผลการวิจัย
2) การอภิปรายผล
3) ข้อเสนอแนะ

1. สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล และสรุปผลการวิจัย ดังนี้

1.1 สรุปผลการพัฒนาเว็บบล็อก (weblog)

ผู้วิจัยได้พัฒนาเว็บบล็อก (Weblog) เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้วิชาวิชาการถ่ายภาพเพื่องานออกแบบนิเทศศิลป์ โดยสมัครขอใช้บริการพื้นที่เว็บไซต์ภายใต้โดเมนเนม (Domain name) rmutr.ac.th สำหรับสร้างเว็บบล็อกด้วยเวิร์ดเพรส (WordPress) ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ โดยกำหนด URL เป็น http://photovis.rmutr.ac.th/ เลือกธีม (Theme) ใส่เนื้อหา สร้างเมนูของเนื้อหา และหมวดหมู่ของการโพสต์ (Post) และการเชื่อมลิงค์ที่เกี่ยวข้องเนื้อหาวิชานี้

ผู้วิจัยได้ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ประเมินคุณภาพของเว็บบล็อกที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ด้านเนื้อหา และด้านการออกแบบเว็บบล็อก โดยใช้แบบสอบถามออนไลน์ และนำผลการประเมินมาพัฒนาเว็บบล็อกอีกครั้งหนึ่ง

ผลการวิจัยพบว่า

1.1.1 ผลการประเมินคุณภาพเว็บบล็อก (Weblog) ด้านเนื้อหา

เพื่อประเมินคุณภาพของเนื้อหาด้านความถูกต้อง ความเหมาะสมและความครบถ้วนสมบูรณ์ จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน

จากจำนวนคำถามทั้งหมด 10 ข้อ ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นต่อคุณภาพของเนื้อหาด้านความถูกต้อง ความเหมาะสม และความครบถ้วนสมบูรณ์ โดยภาพรวมค่าเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก (μ=4.36)

1.1.2 ผลการประเมินคุณภาพเว็บบล็อก (Weblog) ด้านการออกแบบ

เพื่อประเมินคุณภาพด้านการจัดองค์ประกอบการใช้สี การสื่อความหมาย การเชื่อมโยง (link) และ interactive ของเว็บบล็อก จากผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนำข้อมูลและคำแนะนำใช้ปรับปรุงและพัฒนาเว็บบล็อก (Weblog)

จากจำนวนคำถามทั้งหมด 10 ข้อ ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นต่อการออกแบบเว็บบล็อก ด้านการจัดองค์ประกอบ การใช้สี การสื่อความหมาย การเชื่อมโยง (link) และ interactive ของเว็บบล็อก โดยภาพรวมค่าเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก (μ=4.36)

1.2 สรุปผลการประเมินประสิทธิภาพของการใช้เว็บบล็อก (weblog)

1.2.1 สรุปผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่ใช้เว็บบล็อก (weblog)

ผู้วิจัยได้แจ้งให้นักศึกษาที่เรียนเข้าใช้เว็บบล็อก http://photovis.rmutr.ac.th/ เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้วิชาการถ่ายภาพเพื่องานออกแบบนิเทศศิลป์ และเมื่อสิ้นภาคเรียน 1/2558 ทำการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา

ผลการวิจัยพบว่า

คะแนนเฉลี่ยของนักศึกษาก่อนเรียน คะแนนเต็ม 20 คะแนน มีค่าเฉลี่ยเลขคณิต (μ) เท่ากับ 4.7 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) เท่ากับ 1.76 ส่วนคะแนนหลังเรียน มีค่าเฉลี่ยเลขคณิต (μ) เท่ากับ 6.22 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) เท่ากับ 1.02 จึงสรุปได้ว่า นักศึกษาที่เรียนโดยใช้เว็บบล็อก (Weblog) ส่งเสริมการรู้วิชาการถ่ายภาพเพื่องานออกแบบนิเทศศิลป์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนการเรียน

1.2.2 สรุปค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่ใช้เว็บบล็อก (Weblog)

ผู้วิจัยได้แจ้งให้นักศึกษาที่เรียนตอบแบบสอบถามออนไลน์สอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการใช้เว็บบล็อก http://photovis.rmutr.ac.th/ เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้วิชาการถ่ายภาพเพื่องานออกแบบนิเทศศิลป์ เมื่อสิ้นภาคเรียน 1/2558

ผลการวิจัยพบว่า

นักศึกษาส่วนใหญ่มีความพึงพอใจเว็บบล็อก (Weblog) ด้านเนื้อหาอยู่ในระดับมาก (μ=3.76) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อจะพบว่านักศึกษาส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในส่วนของความถูกต้องของเนื้อหา (μ=3.91) รองลงมาคือความสมบูรณ์ของเนื้อหา และความยาวเหมาะสมความและทันสมัยของเนื้อหา (μ=3.85)

นักศึกษาส่วนใหญ่มีความพึงพอใจเว็บบล็อก (Weblog) ด้านการออกแบบอยู่ในระดับมาก (μ=3.84) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อจะพบว่านักศึกษาส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในส่วนของรูปแบบขนาด และสีของตัวหนังสือ ชัดเจน สวยงาม อ่านง่าย(μ=4.00) รองลงมาคือการจัดรูปแบบและองค์ประกอบของเว็บบล็อก ง่ายต่อการอ่าน และการใช้งาน และการวางตำแหน่งเมนู หมวดหมู่ ปุ่มต่างๆ เหมาะสมต่อในการใช้งาน เข้าใจง่าย (μ=3.91)

1.3 ผลการวิเคราะห์ลักษณะการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ (เฟซบุ๊ก : Facebook)

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 51.5) ส่วนใหญ่ใช้เฟซบุ๊กผ่านมือถือ Smart Phone (ร้อยละ84.85) รองลงมาคือ คอมพิวเตอร์สาธารณะ/ร้านอินเตอร์เน็ต (ร้อยละ 15.15) สถานที่ที่นักศึกษาใช้เฟซบุ๊กมากที่สุด คือ บ้านส่วนตัว (ร้อยละ 51.52) รองลงมาคือบ้านเช่า (ร้อยละ 30.30) และ วิทยาลัยเพาะช่าง (ร้อยละ 18.18)

ช่วงเวลาที่นักศึกษาเข้าเฟซบุ๊กบ่อยที่สุด คือ ทุกครั้งที่มีเวลาว่าง (ร้อยละ 45.45) รองลงมา คือ ตอนเช้าก่อนเรียน (ร้อยละ 18.18) พักกลางวัน (ร้อยละ 18.18) และ ตอนเย็นหลังเลิกเรียน (ร้อยละ 18.18) นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้ระยะเวลาในการเล่นต่อครั้ง คือ มากกว่า 1.30 ชั่วโมง - 2 ชั่วโมง (ร้อยละ 48.48) รองลงมาคือน้อยกว่า 30 นาที (ร้อยละ 33.33) และ 30 นาที - 1 ชั่วโมง (ร้อยละ 18.18)

นักศึกษาส่วนใหญ่เข้าใช้เฟซบุ๊ก กลุ่มปิด VisComArt48 เมื่อมีข้อความเตือนว่ามีโพสต์ใหม่ (ร้อยละ45.45) รองลงมาคือ ทุกวัน (ร้อยละ 18.18) 2-3 วันต่อสัปดาห์ (ร้อยละ 18.18) และ 1 วันต่อสัปดาห์ (ร้อยละ 18.18) เมื่อถามประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้เฟซบุ๊ก นักศึกษาส่วนใหญ่ตอบว่าได้รับข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับการบ้านเพิ่มเติมจากการสั่งงานในห้องเรียน (ร้อยละ 81.82)

รองลงมาคือได้สอบถามผู้สอนและเพื่อนๆ เมื่อมีข้อสงสัยเรื่องการบ้าน/งานที่มอบหมาย (ร้อยละ 18.18)

ด้านปัญหาและอุปสรรคการใช้เฟซบุ๊ก กลุ่มปิด VisComArt48 นักศึกษาส่วนใหญ่ตอบว่าไม่มีปัญหาและอุปสรรคใด ๆ (ร้อยละ 33.33) รองลงมาคือ งานที่ส่งหาย / ครูหาไม่เจอ (ร้อยละ 30.30) และเมื่อถามผลกระทบของการใช้เฟซบุ๊ก นักศึกษาส่วนใหญ่ตอบว่าเล่นเฟซบุ๊กเพลิน จนลืมทำการบ้าน (ร้อยละ 66.67) รองลงมาคือ ไม่มีผลกระทบใด ๆ (ร้อยละ 33.33)

2. การอภิปรายผล

2.1 ด้านการพัฒนาเว็บบล็อก (weblog)

ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นต่อคุณภาพของเนื้อหาด้านความถูกต้อง ความเหมาะสมและความครบถ้วนสมบูรณ์ โดยภาพรวมค่าเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก (μ=4.36)

ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นต่อการออกแบบเว็บบล็อก ด้านการจัดองค์ประกอบ การใช้สีการสื่อความหมาย การเชื่อมโยง (link) และ interactive ของเว็บบล็อก โดยภาพรวมค่าเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก (μ=4.36) ไม่ทราบที่มา

หลังจากที่ผู้วิจัยได้ปรับปรุงและพัฒนาเว็บบล็อกตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้ว ได้แนะนำให้ผู้เรียนเข้าใช้เว็บบล็อก http://photovis.rmutr.ac.th/ ผู้วิจัยได้โพสต์ (Post) เป็นเรื่องสั้น ๆ กับเนื้อหาที่เขียนเป็นหัวข้อต่างๆ แบ่งเป็น 6 หน่วย (Unit) บรรจุในเว็บบล็อก

2.2 ด้านการประเมินประสิทธิภาพของการใช้เว็บบล็อก (Weblog)

2.2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่ใช้เว็บบล็อก (Weblog)

คะแนนเฉลี่ยของนักศึกษาก่อนเรียน มีค่าเฉลี่ยเลขคณิต (μ) เท่ากับ 4.7 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) เท่ากับ 1.76 ส่วนคะแนนหลังเรียน มีค่าเฉลี่ยเลขคณิต (μ) เท่ากับ 6.22 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) เท่ากับ 1.02 จึงสรุปได้ว่า นักศึกษาที่เรียนโดยใช้เว็บบล็อก (Weblog) ส่งเสริมการรู้วิชาการถ่ายภาพเพื่องานออกแบบนิเทศศิลป์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนการเรียน แสดงให้เห็นว่า การใช้เว็บบล็อกเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาสูงขึ้น

สอดคล้องกับวิทยานิพนธ์ของอาภามาศ นิโครธา (2553) ที่ศึกษาการพัฒนาบทเรียนผ่านเว็บ เรื่องทักษะการเขียนเรียงความโดยใช้เว็บบล็อกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

2.2.2 ค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่ใช้เว็บบล็อก (Weblog)

พบว่า มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของนักศึกษาที่ใช้เว็บบล็อก (Weblog) ด้านเนื้อหาอยู่ในระดับมาก (μ=3.76) โดยนักศึกษาส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในส่วนของความถูกต้องของเนื้อหา (μ=3.91) รองลงมาคือความสมบูรณ์ของเนื้อหา และความยาวเหมาะสมความและทันสมัยของเนื้อหา (μ=3.85) และนักศึกษามีความพึงพอใจต่อการออกแบบเว็บบล็อกอยู่ในระดับมาก (μ=3.84) นักศึกษาส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในส่วนของรูปแบบ ขนาด และสีของตัวหนังสือ ชัดเจน สวยงาม อ่านง่าย(μ=4.00) รองลงมาคือการจัดรูปแบบและองค์ประกอบของเว็บบล็อก ง่ายต่อการอ่าน และการใช้งาน และการวางตำแหน่งเมนู หมวดหมู่ ปุ่มต่างๆ เหมาะสมต่อในการใช้งาน เข้าใจง่าย (μ=3.91) โดยภาพรวม นักศึกษามีความคิดเห็นต่อคุณภาพของเว็บบล็อก (Weblog) ที่พัฒนาขึ้น เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้วิชาการถ่ายภาพเพื่องานออกแบบนิเทศศิลป์ โดยมีค่าเฉลี่ยทั้งด้านเนื้อหาและด้านการออกแบบอยู่ในระดับมาก (μ=3.80)

สอดคล้องกับวิทยานิพนธ์ของอาภามาศ นิโกรธา (2553) ที่ศึกษาการพัฒนาบทเรียนผ่านเว็บ เรื่องทักษะการเขียนเรียงความโดยใช้เว็บบล็อกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยบทเรียนผ่านเว็บ เรื่อง ทักษะการเขียนเรียงความ โดยใช้เว็บบล็อกอยู่ในระดับมาก (μ=4.18, σ=0.15) และสอดคล้องกับงานวิจัยของฐิติพร ธาราติกานนท์ ที่ศึกษาการใช้ Blog เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนการสอน : กรณีศึกษารายวิชาการเขียนเชิงสร้างสรรค์เพื่องานนิเทศศาสตร์ คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น พบว่านักศึกษามีความพึงพอใจต่อการเรียนแบบบรรยาย โดยใช้ Blog ในระดับมาก

2.3 ด้านลักษณะการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์

ผู้วิจัยได้ใช้สื่อสังคมออนไลน์ (Social Network) ได้แก่ Face book กลุ่มปิด VisComArt48 ในการแจ้งข่าวสารความเคลื่อนไหวของเนื้อหา ข่าวสารความรู้ใหม่ที่เกิดขึ้นในเว็บบล็อก http://photovis.rmutr.ac.th/

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 51.5) ส่วนใหญ่ใช้เฟซบุ๊กผ่านมือถือ Smart Phone (ร้อยละ 84.85) รองลงมาคือ คอมพิวเตอร์สาธารณะ/ร้านอินเตอร์เน็ต (ร้อยละ 15.15) สถานที่ที่นักศึกษาใช้เฟซบุ๊กมากที่สุด คือ บ้านส่วนตัว (ร้อยละ 51.52) รองลงมาคือบ้านเช่า (ร้อยละ 30.30) และ วิทยาลัยเพาะช่าง (ร้อยละ 18.18)

ช่วงเวลาที่นักศึกษาเข้าเฟซบุ๊กบ่อยที่สุด คือ ทุกครั้งที่มีเวลาว่าง (ร้อยละ 45.45) รองลงมาคือ ตอนเช้าก่อนเรียน (ร้อยละ 18.18) พักกลางวัน (ร้อยละ 18.18) และตอนเย็นหลังเลิกเรียน (ร้อยละ 18.18) นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้ระยะเวลาในการเล่นต่อครั้ง คือ มากกว่า 1.30 ชั่วโมง – 2 ชั่วโมง

(ร้อยละ 48.48) รองลงมาคือน้อยกว่า 30 นาที (ร้อยละ 33.33) และ 30 นาที - 1 ชั่วโมง (ร้อยละ 18.18)

นักศึกษาส่วนใหญ่เข้าใช้เฟซบุ๊กกลุ่มปิด VisComArt48 เมื่อมีข้อความเตือนว่ามีโพสต์ใหม่ (ร้อยละ 45.45) รองลงมาคือ ทุกวัน (ร้อยละ 18.18) 2-3 วันต่อสัปดาห์ (ร้อยละ 18.18) และ 1 วันต่อสัปดาห์(ร้อยละ 18.18) เมื่อถามประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้เฟซบุ๊ก นักศึกษาส่วนใหญ่ตอบว่าได้รับข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับการบ้าน เพิ่มเติมจากการสั่งงานในห้องเรียน (ร้อยละ 81.82) รองลงมาคือได้สอบถามผู้สอนและเพื่อนๆ เมื่อมีข้อสงสัยเรื่องการบ้าน/งานที่มอบหมาย (ร้อยละ 18.18)

ด้านปัญหาและอุปสรรคการใช้เฟซบุ๊ก กลุ่มปิด VisComArt48 นักศึกษาส่วนใหญ่ตอบว่าไม่มีปัญหาและอุปสรรคใด ๆ (ร้อยละ 33.33) รองลงมาคือ งานที่ส่งหาย / ครูหาไม่เจอ (ร้อยละ 30.30) และเมื่อถามผลกระทบของการใช้เฟซบุ๊ก นักศึกษาส่วนใหญ่ตอบว่าเล่นเฟซบุ๊กเพลิน จนลืมทำการบ้าน (ร้อยละ 66.67) รองลงมาคือ ไม่มีผลกระทบใด ๆ (ร้อยละ 33.33)

3. ข้อเสนอแนะ

4.1 ข้อเสนอแนะจากการทำวิจัยในครั้งนี้

ควรเลือกใช้เว็บบล็อกสำเร็จรูปจาก wordpress.rmutr.ac.th เพราะจะมีความยืดหยุ่นในการทำงานมากกว่า wordpress.com

4.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

ควรทำวิจัยเกี่ยวกับการใช้เว็บบล็อกเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้วิชาอื่นๆ โดยเพิ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่างให้มากขึ้น

บรรณานุกรม

กณิการ์ ปัญญาอิ่นแก้ว. 19 พฤษภาคม 2555. **Blog กับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21.** [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : http://202.143.157.36/kmcsec36/?name=research&file=readresearch&id=63 . (วันที่ค้นข้อมูล : 4 สิงหาคม 2555).

กุลนารี เสือโรจน์. 4 กรกฎาคม 2556. **พฤติกรรมการสื่อสารของวัยรุ่นในพื้นที่สาธารณะบนเว็บไซต์** เครือข่ายสังคมออนไลน์เฟซบุ๊ก. [ออนไลน์]. คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. เข้าถึงได้จาก : http://203.131.210.100/research/?p=182 . (วันที่ค้นข้อมูล : 19 ก.ค. 2559).

กรุงเทพธุรกิจออนไลน์. 3 มีนาคม 2553. **10 อันดับ Social Media ยอดนิยมในไทย.** [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : http://www.bangkokbiznews.com/home/detail/it/it/20100303/103124/10-อันดับ-Social-Media-ยอดนิยมในไทย.html (วันที่ค้นข้อมูล : 4 สิงหาคม 2555).

จารุวัจน์ สองเมือง. 29 ตุลาคม 2554. **เครือข่ายสังคมออนไลน์กับห้องเรียน.** [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : http://www.muallimthai.com/?p=273. (วันที่ค้นข้อมูล : 4 เมษายน 2555).

ฐิติพร ธาราติกานนท์. 16 มิถุนายน 2553. **การใช้ Blog เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนการสอน : กรณีศึกษารายวิชาการเขียนเชิงสร้างสรรค์เพื่องานนิเทศศาสตร์**. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : http://www2.feu.ac.th/acad/ba/articles_detail.php?id=165. (วันที่ค้นข้อมูล : 4 กันยายน 2558).

ธนาธร ทะนานทอง. “**การพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีเว็บบล็อก**” วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต , สาขาวิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ , มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี , 2551.

บุญอยู่ ขอพรประเสริฐ. 21 สิงหาคม 2557. **พฤติกรรมการใช้เฟสบุ๊ค (Facebook) ของนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร.** [ออนไลน์]. OK Nation Blog. เข้าถึงได้จาก : http://www.oknation.net/blog/boonyou/2014/08/21/entry-1. (วันที่ค้นข้อมูล : 18 ก.ค. 2559).

วิยะดา ฐิติมัชฌิมา. 09 สิงหาคม 2552. **เครือข่ายสังคมออนไลน์: แนวโน้ม ปรากฏการณ์ และจริยธรรม Social Network: Trend, Phenomena, and Ethics .** [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : http://www.bu.ac.th/knowledgecenter/executive_journal/oct_dec_10/pdf/aw22.pdf. (วันที่ค้นข้อมูล : 4 สิงหาคม 2555).

โยเนีย เย็นชา. 5 ธ.ค. 2555. **การประยุกต์ใช้งาน Facebook เพื่อการเรียนการสอน**. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : http://1991sailom2.blogspot.com/2012/12/1_4.html. (วันที่ค้นข้อมูล : 17 พ.ค. 2558).

สุมนชยา จึงเจริญศิลป์. 28 มีนาคม 2554. **โซเชียล เน็ตเวิร์ก" ช่วยพัฒนาการเรียนการสอน.** [ออนไลน์]. หนังสือพิมพ์สยามรัฐออนไลน์. เข้าถึงได้จาก : http://www.siamrath.co.th/web/?q=node/44965. (วันที่ค้นข้อมูล : 4 สิงหาคม 2555).

อาภามาศ นิโกรธา. **“การพัฒนาบทเรียนผ่านเว็บ เรื่องทักษะการเขียนเรียงความโดยใช้เว็บบล็อกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2”** ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต , เทคโนโลยีการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย , มหาวิทยาลัยศิลปากร , 2553.

brandbuffet. 19 เมษายน 2558. **สุดยอด 20 โซเชียลมีเดียทรงพลังของโลกปี 2015**. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : http://www.brandbuffet.in.th/2015/04/best-20-social-media-2015/ . (วันที่ค้นข้อมูล : 17 พ.ค. 2558).

Panu Poompattanapun. 17 พ.ค. 2558. **การใช้ Facebook เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน**. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : http://gunnika833.blogspot.com/. (วันที่ค้นข้อมูล : 17 ธ.ค. 2558).

it24hrs. 28 พฤษภาคม 2557. **สถิติบนโลกออนไลน์และพฤติกรรมการใช้ Social Network ของไทย**. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : http://www.it24hrs.com/2014/thai-social-network-2014/. (วันที่ค้นข้อมูล : 17 พ.ค. 2558).

Runglawan Skulmalaithong. 09 สิงหาคม 2552. **สังคมออนไลน์กับการเรียนการสอน.** [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : http://www.gotoknow.org/blogs/posts/285530. (วันที่ค้นข้อมูล : 4 สิงหาคม 2555).

thumbsup. 8 กุมภาพันธ์ 2555. **มองการศึกษากับการใช้สื่อสังคมออนไลน์.** [ออนไลน์]. รายละเอียดทางการพิมพ์ (ถ้ามี). เข้าถึงได้จาก : http://thumbsup.in.th/2012/02/how-do-universities-use-social-media-successfully. (วันที่ค้นข้อมูล : 4 สิงหาคม 2555).

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ตัวอย่างเว็บบล็อก (Weblog)

เว็บบล็อก (Weblog) http://photovis.rmutr.ac.th/ สนับสนุนการเรียนรู้วิชาการถ่ายภาพเพื่องานออกแบบนิเทศศิลป์

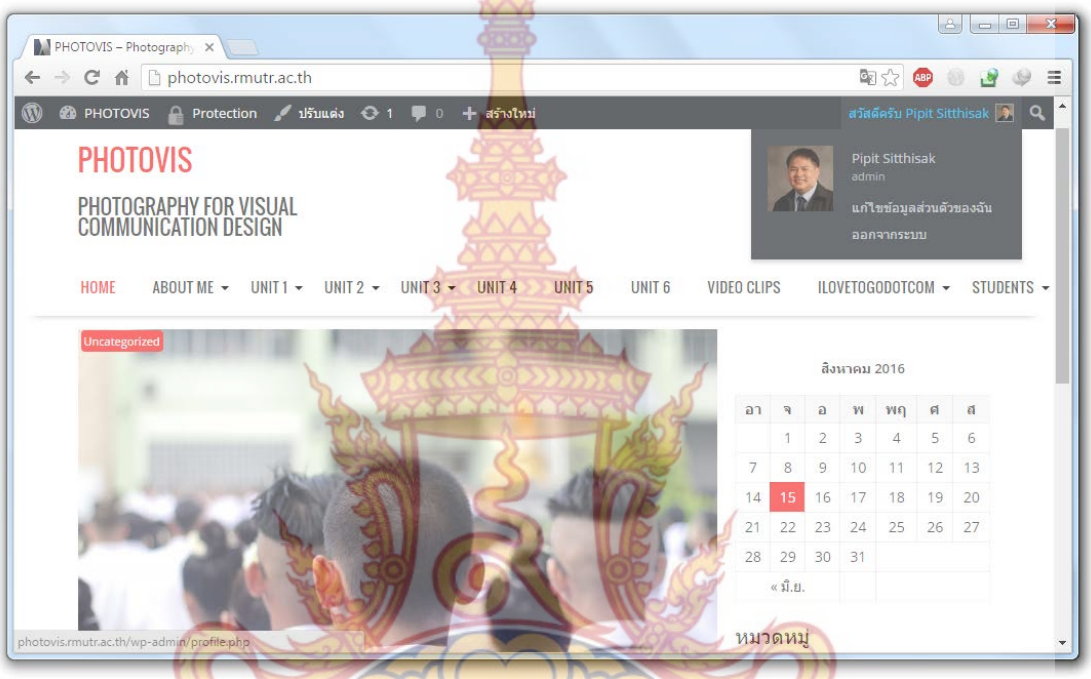

ภาคผนวก ข
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

1. รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและประเมินแบบสอบถาม (questionnaire) รายข้อ (item) เพื่อศึกษาความเที่ยงตรง (IOC) ของแบบสอบถามความพึงพอใจ

1) ดร. สมใจ สืบเสาะ
รองคณบดีฝ่ายบริหารและแผน คณะศิลปะศาสตร์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

2) ดร. สุรกิจ ปรางสร
อาจารย์ประจำสาขาวิชาเทคโนโลยีนิเทศศิลป์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

3) ผศ. ดร. กัลยา นามสงวน
อาจารย์ประจำสาขาวิชาศึกษาทั่วไป คณะศิลปศาสตร์ ประจำพื้นที่เพาะช่าง
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

4) ดร. ปิยพล ไพจิตร
ภาควิชาสถิติ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

2. รายชื่อผู้เชี่ยวชาญประเมินคุณภาพของเว็บบล็อก (Weblog) ด้านคุณภาพของเนื้อหาและด้านการออกแบบเว็บบล็อก (Weblog)

1. ผศ. ดร. สมพร สุขะ
ผู้อำนวยการ สำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

2. ผศ. ดร. ชลิดา ทรงประสิทธิ์
อาจารย์ประจำสาขาวิชาศิลปะการถ่ายภาพ ภาควิชาออกแบบ วิทยาลัยเพาะช่าง
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

3. อาจารย์มนต์ชัย น้อยคำสิน
อาจารย์ประจำสาขาวิชาเทคโนโลยีการถ่ายภาพและภาพยนตร์
ภาควิชาเทคโนโลยีสื่อสารและอุตสาหกรรม คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ

ภาคผนวก ค

แบบสอบถามประเมินคุณภาพเว็บบล็อกและสื่อสังคมออนไลน์

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้จัดทำแบบสอบถามออนไลน์เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและด้านการออกแบบ แบบสอบถามประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีเว็บบล็อกวิชาการถ่ายภาพเพื่องานออกแบบนิเทศศิลป์ และแบบสอบถามประเมินความพึงพอใจ ของนักศึกษาที่มีต่อ Facebook กลุ่มปิด VisComArt48 ดังนี้

1. แบบประเมินคุณภาพของเว็บบล็อก (Weblog) PhotoVIS สำหรับผู้เชี่ยวชาญ

คำชี้แจง : แบบสอบถามนี้ มีจุดประสงค์ ดังนี้

1) เพื่อประเมินคุณภาพของเนื้อหาด้านความถูกต้อง ความเหมาะสมและความครบถ้วนสมบูรณ์

2) เพื่อประเมินการออกแบบเว็บบล็อก (Weblog) ด้านการจัดองค์ประกอบ การใช้สี การสื่อความหมาย การเชื่อมโยง (link) และ interactive ของเว็บบล็อก

เพื่อนำข้อมูลและคำแนะนำใช้ปรับปรุงและพัฒนาเว็บบล็อก (Weblog) เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้วิชาการวิจัยเพื่องานออกแบบนิเทศศิลป์ สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาออกแบบนิเทศศิลป์ วิทยาลัยเพาะช่าง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

หมายเหตุ ก่อนตอบแบบสอบถามนี้ ขอความกรุณาท่านไปที่เว็บบล็อก http://photovis.rmutr.ac.th/ เพื่อประกอบการตอบแบบประเมิน

ผู้วิจัย : ผศ. พิพิษณ์ สิทธิศักดิ์
วิทยาลัยเพาะช่าง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
โทรศัพท์ที่ทำงาน 026238790-5 ต่อ 6312
โทรศัพท์มือถือ 09-2268-9969 , โทรสาร 0-2225-7631
e-mail : pipit.pch@hotmail.com และ pipit.s@rmutr.ac.th

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้เชี่ยวชาญ

1) ชื่อ-นามสกุล ผู้เชี่ยวชาญ .....

2) สาขาวิชาที่ท่านสังกัด .....

3) การศึกษาสูงสุดของท่าน

☐ ปริญญาเอก ☐ ปริญญาโท ☐ ปริญญาตรี

4) สาขาที่ท่านสำเร็จการศึกษา .....

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นด้านเนื้อหา

คำชี้แจง : ผู้ตอบแบบประเมิน กรุณาพิจารณาเนื้อหาแต่ละหัวข้อของบทที่ 1 – 7 จากเว็บบล็อก http://photovis.rmutr.ac.th/เพื่อประกอบการตอบแบบประเมิน โดยให้ท่านประเมินคุณภาพของเนื้อหา ด้านความถูกต้อง ความเหมาะสม และความครบถ้วนสมบูรณ์ จากหัวข้อต่อไปนี้

(ความหมายของระดับการประเมิน คือ 1 = น้อยที่สุด 2 = น้อย 3 = ปานกลาง 4 = มาก 5 = มากที่สุด)

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น				
	น้อยที่สุด (1)	น้อย (2)	ปานกลาง (3)	มาก (4)	มากที่สุด (5)
1) หัวข้อเนื้อหาครอบคลุมตามคำอธิบายรายวิชา					
2) ความสอดคล้องระหว่างเนื้อหากับวัตถุประสงค์					
3) ความชัดเจนของอธิบายเนื้อหา					
4) ความถูกต้องของเนื้อหา					
5) ความสมบูรณ์ของเนื้อหา					
6) ความถูกต้องของภาษาที่ใช้					
7) ความเหมาะสมในการเรียงลำดับของเนื้อหา					
8) ความน่าสนใจในการดำเนินเรื่อง					
9) ความยาวของเนื้อหาแต่ละหัวข้อเหมาะสม					
10) ความเหมาะสมของภาพที่ใช้ประกอบบทเรียน					

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นด้านการออกแบบเว็บบล็อก (Weblog)

คำชี้แจง : ผู้ตอบแบบประเมิน กรุณาพิจารณาการออกแบบจากเว็บบล็อก http://photovis.rmutr.ac.th/เพื่อประกอบการตอบแบบประเมิน โดยให้ท่านประเมินด้านการจัดองค์ประกอบ การใช้สี การสื่อความหมาย การเชื่อมโยง (link) และ interactive ของเว็บบล็อก จากหัวข้อต่อไปนี้

(ความหมายของระดับการประเมิน คือ 1 = น้อยที่สุด 2 = น้อย 3 = ปานกลาง 4 = มาก 5 = มากที่สุด)

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น				
	น้อยที่สุด (1)	น้อย (2)	ปานกลาง (3)	มาก (4)	มากที่สุด (5)
11) การออกแบบหน้าเว็บบล็อกเหมาะสมกับลักษณะวิชา					
12) การจัดรูปแบบและองค์ประกอบของเว็บบล็อกง่ายต่อการอ่านและการใช้งาน					
13) รูปแบบ ขนาด และสีของตัวอักษรเหมาะสมและอ่านง่าย					
14) ตำแหน่งของเมนู หมวดหมู่ ปุ่มและทิศทางเหมาะสมต่อในการใช้งาน เข้าใจง่าย					
15) รูปภาพ ภาพกราฟิก วิดีโอคลิป สอดคล้องกับเนื้อหาภายในเว็บ และสื่อความหมายได้ถูกต้อง					
16) การจัดหมวดหมู่ของข้อมูลเป็นระบบชัดเจน					
17) การเชื่อมโยง ลิงค์ (Link) ไปยังส่วนต่างๆ เป็นรูปแบบที่เข้าใจง่าย อ่านได้อย่างชัดเจนและสะดวกต่อการสืบค้นข้อมูล					
18) ความถูกต้องในการเชื่อมโยงหน้าเว็บเพจทั้งภายในและภายนอก					
19) ความรวดเร็วในการดาวน์โหลดข้อมูล					
20) ระบบติดต่อสื่อสารโต้ตอบกับผู้เรียนเหมาะสม					

2. แบบสอบถามประเมินความพึงพอใจเว็บบล็อกวิชาการถ่ายภาพเพื่องานออกแบบนิเทศศิลป์

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้ มีจุดประสงค์เพื่อประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาที่ใช้เว็บบล็อก (Weblog) http://photovis.rmutr.ac.th/ เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้วิชาการถ่ายภาพเพื่องานออกแบบนิเทศศิลป์ สาขาออกแบบนิเทศศิลป์ วิทยาลัยเพาะช่าง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

ซึ่งข้อมูลที่จากแบบประเมินนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเว็บบล็อก ในอนาคตให้ดียิ่งขึ้น การประเมินครั้งนี้จะไม่มีผลใดๆ แก่ผู้กรอกข้อมูลทั้งสิ้น และจะไม่เผยแพร่ข้อมูลของผู้กรอกข้อมูล โดยเด็ดขาด

หมายเหตุ ก่อนตอบแบบสอบถามนี้ ขอความกรุณาท่านไปที่เว็บบล็อก http://photovis.rmutr.ac.th/ เพื่อประกอบการตอบแบบประเมิน

ผู้วิจัย : ผศ. พิพิษณ์ สิทธิศักดิ์
วิทยาลัยเพาะช่าง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
โทรศัพท์ที่ทำงาน 026238790-5 ต่อ 6312 โทรศัพท์มือถือ 09-2268-9969
โทรสาร 0-2225-7631
e-mail : pipit.pch@hotmail.com และ pipit.s@rmutr.ac.th

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา

1. เพศ
   1) ชาย
   2) หญิง
2. สถานที่นักศึกษาใช้อินเตอร์เน็ตมากที่สุด
   1) วิทยาลัยเพาะช่าง
   2) บ้านส่วนตัว
   3) ร้านอินเตอร์เน็ต
   4) บ้านเช่า
   5) อื่น ๆ

3. ท่านเข้าเว็บบล็อก http://photovis.rmutr.ac.th/บ่อยเพียงใด

1) เข้าเป็นประจำ
2) ค่อนข้างบ่อย
3) นานๆ ครั้ง
4) ไม่เคยเข้า
5) อื่น ๆ

4. ลักษณะการเข้าใช้งานเว็บบล็อก http://photovis.rmutr.ac.th/

1) อ่านตามโพสต์ (Post) อย่างเดียว
2) อ่านตามโพสต์ (Post) และเนื้อหา
3) อ่านเนื้อหาในหน้าจอคอมพิวเตอร์เพียงเดียว
4) อ่านเนื้อหาและ Download เนื้อหามาเก็บไว้
5) Download เนื้อหามาก่อน แล้วอ่านทีหลัง
6) อื่น ๆ

5. นักศึกษาทราบความเคลื่อนไหวใหม่ ๆ เกี่ยวกับเว็บบล็อก http://photovis.rmutr.ac.th/ จากทางใด

1) Facebook
2) Google
3) เพื่อนบอกต่อ
4) การแจ้งของอาจารย์ในชั้นเรียน
5) อื่น ๆ

ตอนที่ 2 แบบประเมินความพึงพอใจเว็บบล็อก (Weblog) ด้านเนื้อหา

ผู้ตอบแบบประเมิน กรุณาพิจารณาเนื้อหาแต่ละหัวข้อของบทที่ 1-6 ด้านความถูกต้อง ความเหมาะสม และความครบถ้วนสมบูรณ์ จากเว็บบล็อก http://photovis.rmutr.ac.th/ เพื่อประกอบการตอบแบบประเมิน กรุณาคลิกเมาส์ลงในช่องระดับความคิดเห็นของนักศึกษาที่พิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นข้อเลือกที่เหมาะสม หากมีความคิดเห็นหรือข้อแนะนำเพิ่มเติม กรุณาเขียนลงในช่องว่างที่กำหนดให้

แบบประเมินนี้ กำหนดระดับการประเมินเป็น 5 ระดับ คือ 1 = น้อยที่สุด 2 = น้อย 3 = ปานกลาง 4 = มาก และ 5 = มากที่สุด

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น				
	น้อยที่สุด (1)	น้อย (2)	ปานกลาง (3)	มาก (4)	มากที่สุด (5)
1. เนื้อหาครอบคลุมทั้งรายวิชา					
2. เนื้อหาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์รายวิชา					
3. การใช้ภาษาในการอธิบายเนื้อหาชัดเจน น่าสนใจ อ่านเข้าใจง่าย					
4. ความถูกต้องของเนื้อหา					
5. ความสมบูรณ์ของเนื้อหา					
6. ความถูกต้องของภาษาที่ใช้อธิบายเนื้อหา					
7. การเรียบเรียงเนื้อหาเรียงลำดับ เข้าใจง่าย					
8. ความน่าสนใจในการดำเนินเรื่อง					
9. เนื้อหาแต่ละหัวข้อ/บทเรียน มีความยาวเหมาะสม และทันสมัย					
10. ภาพประกอบชัดเจน และสอดคล้องกับเนื้อหา					

ตอนที่ 3 แบบประเมินความพึงพอใจเว็บบล็อก (Weblog) ด้านการออกแบบ

ผู้ตอบแบบประเมิน กรุณาพิจารณาด้านการออกแบบ ด้านการเชื่องโยงลิงก์ (link) และด้านเนื้อหาจากเว็บบล็อก http://photovis.rmutr.ac.th/ เพื่อประกอบการตอบแบบประเมิน

กรุณาใส่เครื่องหมาย ลงในช่องระดับความคิดเห็นของนักศึกษาที่พิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นข้อเลือกที่เหมาะสม

หากมีความคิดเห็นหรือข้อแนะนำเพิ่มเติม กรุณาเขียนลงในช่องว่างที่กำหนดให้

แบบประเมินนี้ กำหนดระดับคุณภาพเป็น 5 ระดับ คือ 1 = น้อยที่สุด 2 = น้อย 3 = ปานกลาง 4 = มาก และ 5 = มากที่สุด

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น				
	น้อยที่สุด (1)	น้อย (2)	ปานกลาง (3)	มาก (4)	มากที่สุด (5)
1) การออกแบบหน้าแรก (Home Page) ของเว็บบล็อก เหมาะสมกับลักษณะวิชา					
2) การจัดรูปแบบและองค์ประกอบของเว็บบล็อก ง่ายต่อการอ่านและการใช้งาน					
3) รูปแบบ ขนาด และสีของตัวหนังสือ ชัดเจน สวยงาม อ่านง่าย					
4) การวางตำแหน่งเมนู หมวดหมู่ ปุ่มต่างๆ เหมาะสมต่อในการใช้งาน เข้าใจง่าย					
5) รูปภาพ ภาพกราฟิก วีดิโอคลิป สอดคล้องกับเนื้อหาภายในเว็บ และสื่อความหมายได้ถูกต้อง					
6) การจัดหมวดหมู่ของข้อมูลเป็นระบบ ชัดเจน					
7) การเชื่อมโยงลิงก์ (link) ไปยังส่วนต่าง ๆ เป็นรูปแบบที่เข้าใจง่าย อ่านได้อย่างชัดเจน และสะดวกต่อการสืบค้นข้อมูล					
8) ความถูกต้องของการเชื่อมโยงลิงก์ (link) ไปเนื้อหาภายในและภายนอกเว็บบล็อก					
9) ความเร็วในการแสดงผล และการดาว์นโหลดข้อมูล					
10) ระบบการติดต่อสื่อสารโต้ตอบกับผู้เรียนเหมาะสม					

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

3. แบบสอบถามประเมินความพึงพอใจ Facebook กลุ่มปิด VisComArt48

คำชี้แจง : แบบสอบถามนี้ มีจุดประสงค์เพื่อประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาที่ใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ เฟสบุ๊ค(Facebook) https://www.facebook.com/ กลุ่มปิด VisComArt48 เพื่อสนับสนุนการเรียนวิชาการถ่ายภาพเพื่องานออกแบบนิเทศศิลป์ สาขาออกแบบนิเทศศิลป์ วิทยาลัยเพาะช่าง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ ซึ่งข้อมูลที่จากแบบประเมินนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อการเรียนการสอนในอนาคตให้ดียิ่งขึ้น

การประเมินครั้งนี้จะไม่มีผลใดๆ แก่ผู้กรอกข้อมูลทั้งสิ้น และจะไม่เผยแพร่ข้อมูลของผู้กรอกข้อมูลโดยเด็ดขาด

หมายเหตุ : ก่อนตอบแบบสอบถามนี้ ขอความกรุณาท่านไปที่ เฟสบุ๊ค (Facebook) https://www.facebook.com/ กลุ่มปิด VisComArt48 เพื่อประกอบการตอบแบบประเมิน

ผู้วิจัย : ผศ. พิพิษณ์ สิทธิศักดิ์
วิทยาลัยเพาะช่าง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
โทรศัพท์ที่ทำงาน 026238790-5 ต่อ 6312 โทรศัพท์มือถือ 09-2268-9969
โทรสาร 0-2225-7631 e-mail : pipit.pch@hotmail.com และ pipit.s@rmutr.ac.th

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา

1. เพศ
   1) ชาย
   2) หญิง

ตอนที่ 2 ลักษณะการใช้เฟสบุ๊ค

1. นักศึกษาใช้เฟสบุ๊คผ่านอุปกรณ์ใดมากที่สุด
    1) มือถือ Smart Phone
    2) Tablet
    3) Notebook
    4) คอมพิวเตอร์ PC / Mac ส่วนตัว
    5) คอมพิวเตอร์ของสถานศึกษา
    6) คอมพิวเตอร์สาธารณะ/ร้านอินเตอร์
    7) อื่น ๆ
2. สถานที่นักศึกษาใช้เฟสบุ๊คมากที่สุด
    1) วิทยาลัยเพาะช่าง
    2) บ้านส่วนตัว
    3) บ้านเช่า
    4) ร้านอินเตอร์เน็ต
    5) อื่น ๆ
3. ช่วงเวลาใดที่นักศึกษาเข้าเฟสบุ๊คบ่อยที่สุด
    1) ตอนเช้าก่อนเรียน
    2) พักกลางวัน
    3) ทุกครั้งที่มีเวลาว่าง
    4) ตอนเย็นหลังเลิกเรียน
    5) กลางคืนก่อนเริ่มทำการบ้าน
    6) เปิดทิ้งไว้ตลอดเวลาที่ทำงาน
    7) กลางคืนก่อนนอนหลับ
    8) อื่น ๆ
4. ระยะเวลาในการเล่นต่อครั้ง
    1) น้อยกว่า 30 นาที
    2) 30 นาที-1 ชั่วโมง
    3) มากกว่า 1 ชั่วโมง-1.30 ชั่วโมง
    4) มากกว่า 1.30 ชั่วโมง-2ชั่วโมง
    5) มากกว่า 2 ชั่วโมง
    6) อื่น ๆ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

5. ความถี่ในการใช้เข้าเฟสบุ๊ค กลุ่มปิด VisComArt48

1) ทุกวัน
2) 2-3 วันต่อสัปดาห์
3) 1 วันต่อสัปดาห์
4) เข้ากลุ่มนี้เมื่อมีข้อความเตือนว่ามีโพสต์ใหม่
5) เมื่อครูแจ้งในห้องเรียนให้เข้าดู
6) อื่น ๆ

6. ประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้เฟสบุ๊ค กลุ่มปิด VisComArt48

1) ได้รับข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับการบ้าน เพิ่มเติมจากการสั่งงานในห้องเรียน
2) ได้รับข้อมูลเพิ่มขึ้นจากลิงก์ที่ผู้สอนหรือเพื่อนโพสต์มาใช้ในการเรียนหรือพัฒนาตนเอง
3) ได้เห็นตัวอย่างงานที่เพื่อนโพสต์ส่งทาง**เฟสบุ๊ค**
4) รู้สึกอุ่นใจที่สามารถติดต่อสื่อสารกับเพื่อนได้ตลอดเวลา
5) ได้สอบถามผู้สอนและเพื่อนๆ เมื่อมีข้อสงสัยเรื่องการบ้าน/งานที่มอบหมาย
6) อื่น ๆ

7 ปัญหาและอุปสรรคการใช้**เฟสบุ๊ค** กลุ่มปิด VisComArt48

1) ไม่มีอินเตอร์เน็ตใช้
2) อินเตอร์เน็ตช้า
3) การอัพโหลดส่งงานยุ่งยาก
4) งานที่ส่งหาย / ครูหาไม่เจอ
5) ไม่มีปัญหาและอุปสรรคใด ๆ
6) อื่น ๆ

8. ผลกระทบของการใช้เฟสบุ๊ค

1) เล่นเฟสบุ๊คเพลิน จนลืมทำการบ้าน
2) ค้นหาโพสต์เกี่ยวกับการบ้านไม่เจอ
3) ทะเลาะหรือโต้เถียงหรือขัดแย้งกับเพื่อนในกลุ่มเดียวกัน
4) ถูกครู/อาจารย์ตำหนิ เพราะเล่นเฟสบุ๊คในห้องเรียน
5) ตื่นสายไปเรียนไม่ทันเพราะเล่นเฟสดึก
6) ไม่มีผลกระทบใด ๆ
7) อื่น ๆ

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ภาคผนวก ง

ลักษณะของแบบสอบออนไลน์

1. **แบบสอบถามประเมินคุณภาพเนื้อหาและการออกแบบเว็บบล็อก (Weblog)** สำหรับผู้เชี่ยวชาญ เพื่อประเมินคุณภาพของเนื้อหาด้านความถูกต้อง ความเหมาะสมและความครบถ้วนสมบูรณ์ และด้านการออกแบบเว็บบล็อก เพื่อประเมินคุณภาพด้านการจัดองค์ประกอบ การใช้สีการสื่อความหมาย การเชื่อมโยง (link) และ interactive ของเว็บบล็อก เพื่อนำข้อมูลและคำแนะนำใช้ปรับปรุงและพัฒนาเว็บบล็อก (Weblog) จำนวนผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน

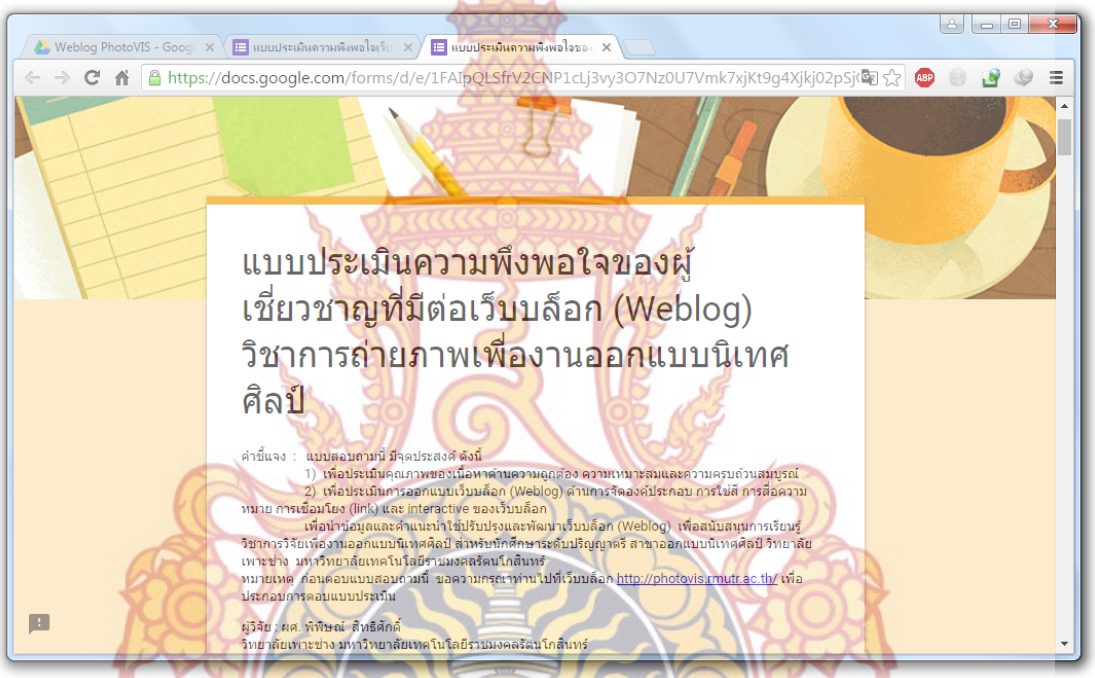

2. **แบบสอบถามออนไลน์ ประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาที่ใช้เว็บบล็อก (Weblog)** http://photovis.rmutr.ac.th/ เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้วิชาการถ่ายภาพเพื่องานออกแบบนิเทศศิลป์

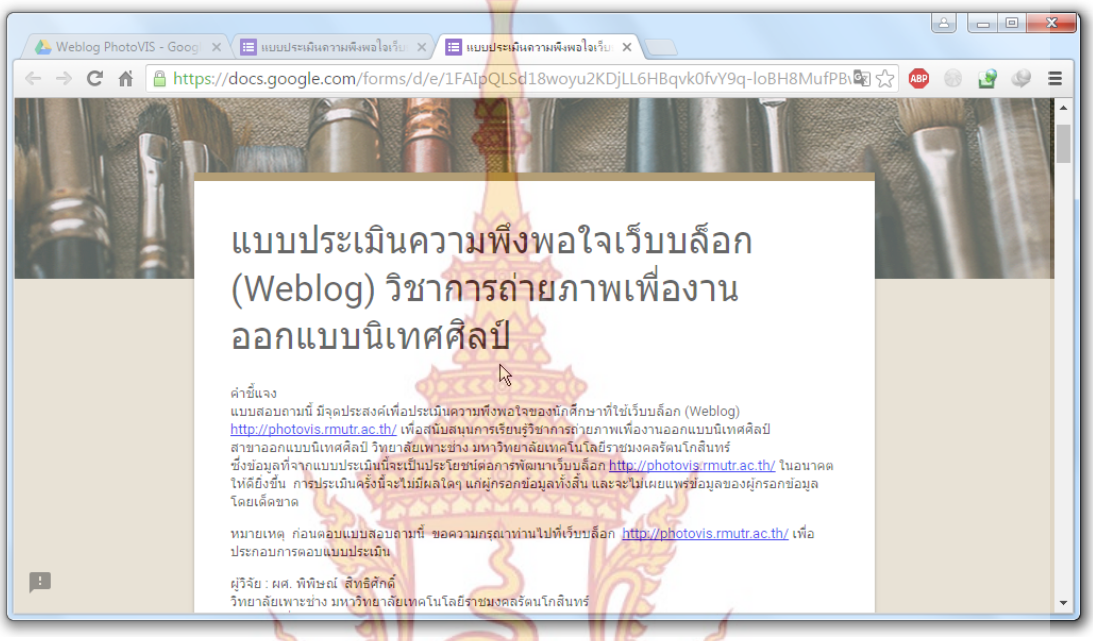

3. แบบประเมินความพึงพอใจ Facebook กลุ่มปิด VisComArt48

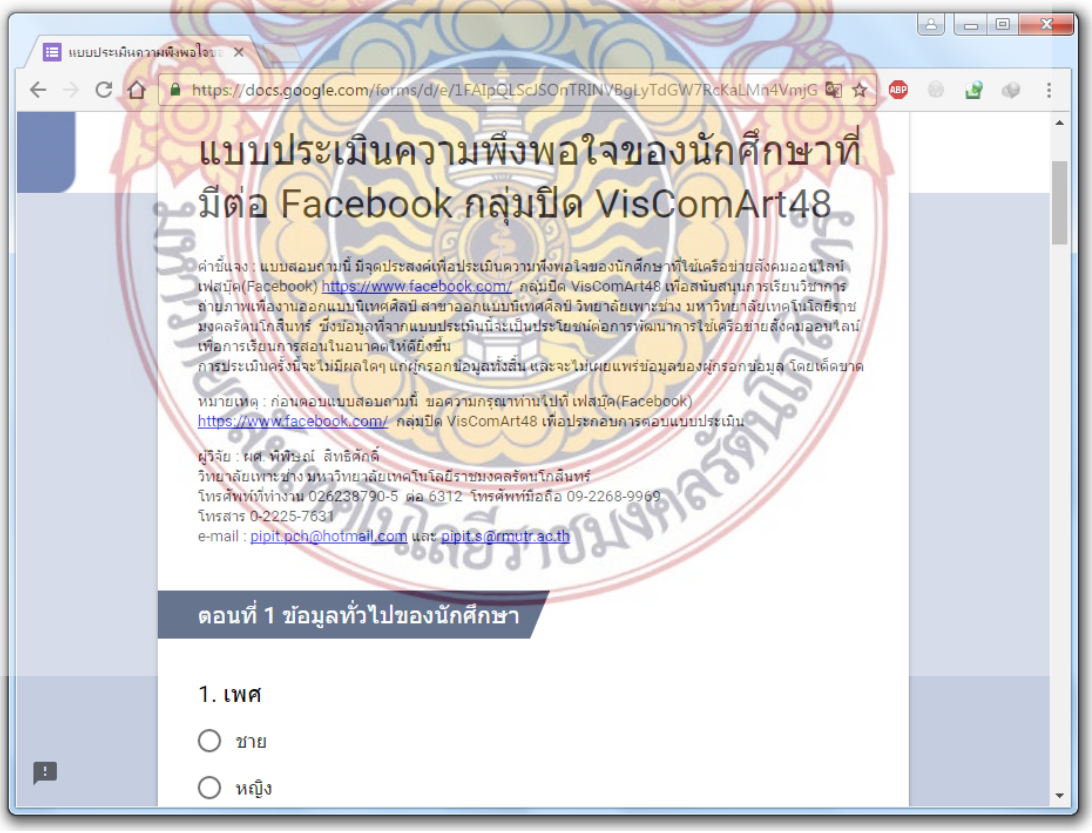

ประวัติผู้วิจัย

1. **ชื่อ – นามสกุล : นายพิพิษณ์ สิทธิศักดิ์**
2. ตำแหน่งปัจจุบัน : ผู้ช่วยศาสตราจารย์
3. หน่วยงานที่สามารถติดต่อได้ : วิทยาลัยเพาะช่าง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ เลขที่ 86 ถนนตรีเพชร แขวงวังบูรพาภิรมย์ เขต พระนคร กรุงเทพฯ 10200
   โทรศัพท์ 02-6238790-5 ต่อ 6312
   E-mail : pipit.s@rmutr.ac.th และ pipit.pch@hotmail.com
4. ประวัติการศึกษา
   1) ปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร การศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกเทคโนโลยีทางการศึกษา ปีพุทธศักราช 2535
   2) ปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก การศึกษาบัณฑิต วิชาเอกเทคโนโลยีทางการศึกษา ปีพุทธศักราช 2526
5. สาขาวิชาการที่มีความชำนาญพิเศษ
   การตัดต่อวีดิทัศน์ระบบนอนลิเนียร์
6. ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิจัย

งานวิจัย “การใช้เว็บบล็อก (Weblog) เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้วิชาภาพยนตร์และวีดิทัศน์เบื้องต้น สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาออกแบบนิเทศศิลป์ วิทยาลัยเพาะช่าง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์” งบประมาณจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ ประจำปีงบประมาณรายได้ 2554

งานวิจัย “การใช้เว็บบล็อก (Weblog) และเครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Network) เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้วิชาการวิจัยเพื่องานออกแบบนิเทศศิลป์ สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาออกแบบนิเทศศิลป์ วิทยาลัยเพาะช่าง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์” ประจำปีงบประมาณรายได้ 2555

งานวิจัย “การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (e-book) เรื่อง การตัดต่อวีดิทัศน์ระบบนอนลิเนียร์”ประจำปีงบประมาณรายได้ 2556